

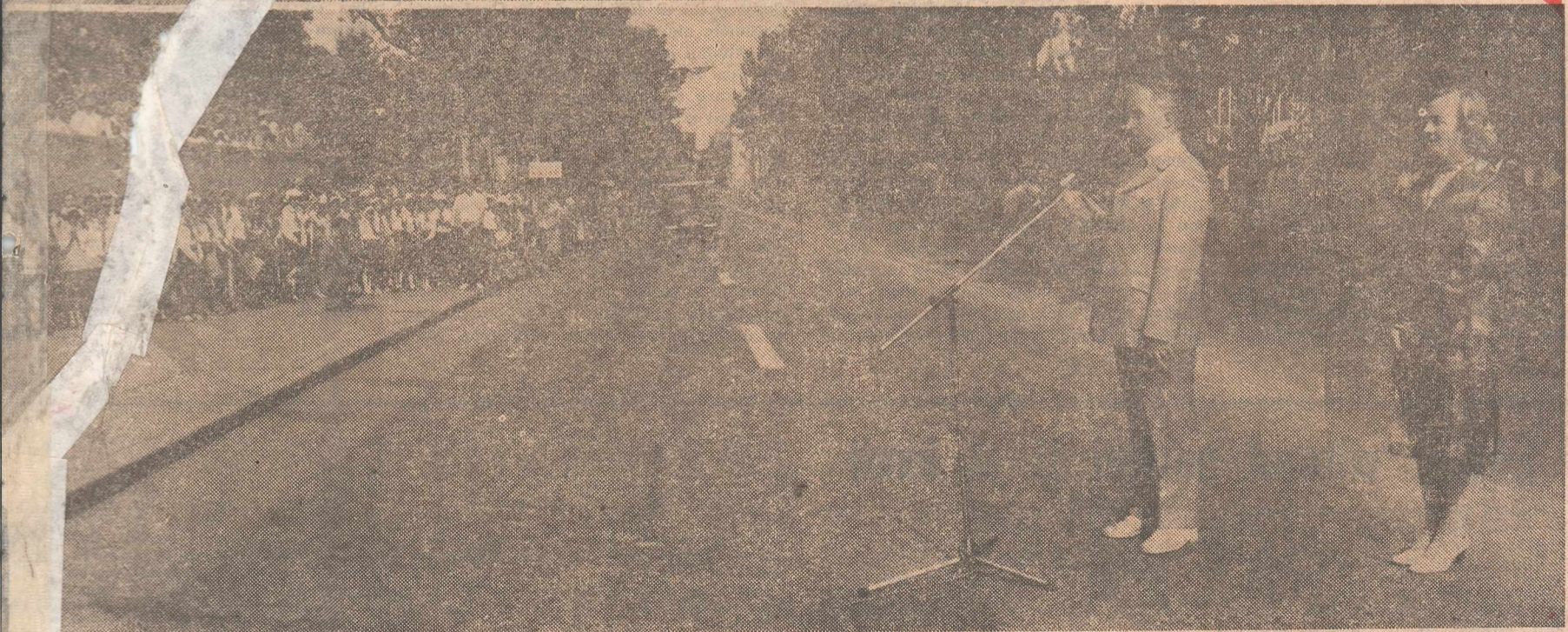
săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU ÎMPREUNĂ CU TOVARĂSA ELIZABETA CEAUȘESCU DIN NOU ÎN MILOCUL CAMERELOR MUNCII DIN JUDEȚUL TIMIȘ

● Într-o atmosferă de intensă activitate creatoare, de fermă angajare comunistă se desfășoară vizita secretarului general al partidului, vizită ce prilejuiește un nemijlocit și fructuos dialog cu reprezentanții organelor locale de partid și de stat, cu muncitori, lucrători ai ogoarelor, cu specialiști, cu cadre didactice și studenți ● Ziua de 1 iunie a constituit un prilej fericit pentru pionierii și soimii patriei din municipiul Timișoara pentru a aduce omagiul lor fierbinte Partidului Comunist Român și secretarului său general. Cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat un cald Mesaj de pace tuturor copiilor patriei, întregului nostru tineret, tuturor copiilor lumii.

(Comentariul vizitei în numărul viitor)

cărui magistrală Expunere — însușită de Conferința Națională a P.C.R. ca document programatic — s-a constituit, din însăși clipa rostirii ei, într-o

lind cu greutatea sa fapta vieții, orice document e neperisabil, în primă și ultimă instanță, ca document uman, ca document al adevărului

O plenară istorică

platformă națională de gândire și acțiune, într-o carte de căpătii pentru toți fiii României socialiste. În măsura în care rămâne, ștampila

omului. Cei ce au exercițiul verbului știu ce greu se supune cuvântul până să capete plasticitate și vibrație, până să capete însușirea de a mobiliza con-

științe și inimi. Aceasta se întâmplă atunci — numai atunci! — când, dincolo de o caligrafie frumoasă, documentul e, cum spuneam, cel al omului, al adevărului existenței sale, al liniilor de sens și de forță pe care poate și trebuie să evolueze aceeași, ca să devină rodnică stieși și rodnică vetrel ce a născut-o. Expunerea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din

(Continuare în pag. 17)

ILIE PURCARU ■

Se împlinește în aceste zile un an de la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1-2 iunie 1982 consacrată analizei actualului stadiu al edificării socializării în patria noastră, problemelor teoretice, ideologice și activității politico-educative a partidului — eveniment de amplă rezonanță în viața României și a românilor, deschizător de noi orizonturi în marea operă de transformare revoluționară a societății și de făurire a omului prin care noua societate să-și legitimeze existența și să-și adjuce viitorul. Cu totdeauna în momentele de referință ale existenței noastre, partidul și-au ascultat conducătorul, a

Valențele democrației economice muncitorești

La sfârșitul săptămânii trecute, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Consiliului Național al Oamenilor Muncii, și-a desfășurat lucrările Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe. În cuvântul lor, vorbitorii au arătat că oamenii muncii, ferm hotărâți să transpună în practică programele adoptate de Conferința Națională a partidului, au desfășurat în acest an o intensă activitate concretizată în creșterea potențialului productiv al industriei, în dezvoltarea și modernizarea transporturilor, construcțiilor și celorlalte ramuri ale economiei naționale. Organele de conducere colectivă din ministere, centrale și întreprinderi au acordat o atenție sporită aplicării măsurilor stabilite de conducerea partidului și statului pentru creșterea mai rapidă a producției fizice, cu deosebire a celei destinate exportului, pentru ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, adaptarea operativă a fabricației la cerințele beneficiarilor interni și externi, realizarea planului de investiții, folosirea rațională a capacităților de producție și a forței de muncă, întărirea ordinii și disciplinei. În același timp, s-a arătat că nu s-a acționat pretutindeni cu spirit de răspundere pentru valorificarea deplină a rezervelor existente, fapt care s-a repercutat negativ asupra îndeplinirii unor indicatori economici. În Hotărârea adoptată, Plenara adresează tuturor colectivelor de oameni ai muncii, organelor de conducere

ale întreprinderilor chemarea mobiliza-toare pentru ridicarea calității întregii activități economice la nivelul cerințelor și exigențelor actualei etape de dezvoltare a țării, asigurând realizarea și depășirea planului la producția fizică, producția marfă vindută și incasată, producția pentru export, îmbunătățirea calității produselor, creșterea suplimentară a productivității muncii, reducerea consumului de materii prime, materiale și energie, și, pe această bază, obținerea de beneficii și venituri cât mai mari.

Concomitent, a avut loc și Plenara Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor. Cei care au luat cuvântul au exprimat voința unanimă a oamenilor muncii din agricultură de a face totul pentru transpunerea în viață a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu privind îndeplinirea exemplară a prevederilor de plan pe acest an și pe întregul cincinal, obținerea unei producții superioare vegetale și animale, pentru îndeplinirea hotărârilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului referitoare la dezvoltarea și modernizarea întregii agriculturi, ridicării pe trepte superioare a activității din acest sector. Plenara a adoptat o Hotărâre prin care cheamă pe oamenii muncii din agricultură, industria alimentară, silvicultură și din domeniul gospodăririi apelor să și mobilizeze capacitățile și energiile creatoare în vederea îndeplinirii în cele mai bune condiții a planului în toate sectoarele, astfel încât agricultura, ca ramură de bază a economiei naționale, să aducă o

contribuție sporită la dezvoltarea generală a patriei, la ridicarea nivelului de civilizație materială și spirituală a întregului popor.

În prezența conducătorului partidului și al statului nostru, într-o atmosferă de puternică angajare pentru îndeplinirea exemplară a obiectivelor dezvoltării economico-sociale a patriei, sub semnul unității în jurul partidului, al secretarului său general, a avut loc ședința comună de încheiere a lucrărilor Plenarei Consiliului Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe și ale Plenarei Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor.

În cuvântarea rostită la ședința comună, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit pe larg la sarcinile ce stau în fața oamenilor muncii din industrie și agricultură în vederea îndeplinirii exemplare a hotărârilor Congresului al XII-lea și ale Conferinței Naționale ale partidului, pentru atingerea obiectivului strategic din acest cincinal — trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare și realizarea unei noi calități a muncii și vieții. În acest scop, a arătat secretarul general al partidului, se impune perfecționarea și creșterea rolului consiliilor oamenilor muncii, ca organe de conducere colectivă a tuturor sectoarelor de activitate. „Trebuie să acționăm deci — se spune în cuvântare — pentru a crește rolul organelor colective de conducere, ca formă, nu numai formală, a democrației economice muncitorești, dar ca o formă esențială pentru buna con-

ducere și desfășurare a activității. Noi nu considerăm democrația doar ca ceva pentru presă sau ziare; considerăm că democrația muncitorească, conducerea colectivă, întărirea rolului adunărilor generale, ale producătorilor, ale proprietarilor — sînt factori hotărâtori pentru victoria socialismului, pentru dezvoltarea continuă a patriei noastre. Subliniind că tot ceea ce realizăm, dezvoltarea mai puternică a economiei noastre naționale, îndeplinirea măsurilor de creștere a eficienței și rentabilității, a autoconducerii, autoaprovizionării, majorarea retribuției vor duce la creșterea mai puternică a bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii, a întregului popor — țelul suprem al politicii partidului nostru, esența societății socialiste pe care o edificăm în România, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Pentru îndeplinirea programului partidului, a planului pe acest an și a planului cincinal, dispunem de tot ce este necesar. Trebuie să acționăm cu toată hotărârea pentru unirea tuturor forțelor oamenilor muncii, ale întregului popor pentru perfecționarea muncii în toate sectoarele, pentru creșterea rolului statului în buna organizare a tuturor domeniilor de activitate, într-o conlucrare strinsă cu noile organisme democratice, accentuând în acest fel caracterul democratic al societății noastre socialiste”.

Aprecierile și îndemnul formulate de secretarul general al partidului în cuvântarea rostită în fața reprezentanților forumurilor democrației noastre muncitorești au găsit un larg ecou și o deplină aprobare în rândul participanților, care văd în orientările date premise sigure ale dezvoltării continue a României socialiste pe noi culmi de progres și civilizație, ale trecerii patriei noastre într-un nou stadiu de dezvoltare economico-socială. Dînd glas voinței milioanei de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul țării, cei prezenți s-au angajat ca, urmînd exemplul tovarășului Nicolae Ceaușescu de slujire devotată a intereselor poporului, să acționeze cu energii sporite pentru realizarea exemplară a sarcinilor pe acest an, an hotărâtor al îndeplinirii prevederilor actualului cincinal, pentru îndeplinirea cu înaltă răspundere a hotărârilor istorice adoptate de Congresul al XII-lea și de Conferința Națională ale partidului, pentru progresul neîntrerupt al patriei noastre pe calea socialismului și comunismului. În lumina vibrantei cuvîntări a secretarului general al partidului, devenită document programatic pentru cele două forumuri ale democrației noastre muncitorești, Consiliul Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe și Consiliul Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, întrunite în ședința comună, au adoptat un Apel adresat tuturor oamenilor muncii cu chemarea de a milita cu toată hotărârea pentru îndeplinirea politicilor intervenționale interne și externe a partidului și al statului nostru, pentru îndeplinirea exemplară a obiectivelor dezvoltării economico-sociale a patriei noastre, precum și cu chemarea înflăcărată adresată tuturor popoarelor de a se ridica cu toate forțele împotriva cursei înarmărilor, care prezintă cel mai mare pericol pentru civilizația umană, pentru însăși existența oamenilor, a planetei noastre, de a face totul pentru a în lume să triumfe pacea, pentru asigurarea prosperității și progresului pe planeta noastră.

IC. D. GOIA ■

Copiii, viitorul patriei și al lumii

Sintem dintotdeauna ceea ce ne sînt și copiii, ne nemurim prin copiii noștri, pruncii ne sînt bucurie și speranță în tot ce gîndim și în tot ce întreprindem, sărbătoarea din iunie a copilului e cea mai bună dintre toate sărbătorile vieții noastre fiindcă e toată din iubire. Avem pentru dragoste multime de nume și alintări, dar un singur nume pentru dragostea de copii. Tără e în sănătate cînd îi sînt copiii sănătoși, școlii temeinic și învățați cu munca și respectul pentru muncă, dintre toate investițiile, investiția în copii e singura care nu merge și n-are să meargă niciodată în pierdere. Tot ce știm zice frumos despre copiii unui loc și ai unui timp, zicem, de fapt, despre părinții lor, despre conducătorii acelui loc și ai acelui timp. Tot ce știm spune minunat despre cei mai mult de patru milioane de copii ai României, despre părinții lor trebuie să spunem. Ei, părinții care au schimbat fața țării, care construiesc familiei case confortabile și fac din vremea

copilăriei nu o vreme lipsită de orice grijă, ci una cu grijă înțeleptă drămuie, pe potrivă puterii copilului și a intereselor lui. Partidul și statul dau dragostei pentru copiii țării acele fapte care pot să și dovedească o iubire. Pentru învățămînt, pentru baza materială a învățămîntului, bugetul național alocă o sumă considerabilă: peste 17,5 miliarde lei. Învăță în școli în care au efectiv cum să învețe bine, cu profesorii la rîndul lor pregătiți complet, cu drag de știință, cu încredere în știință, 5,6 milioane de școlari, un sfert, adică, din populație. Sînt copii de români, de maghiari, de germani și copii ai unor cetățeni de alte naționalități, suflete curate și deschise la tot ce-i drept și senin pe planetă. În țara lor, în casa lor. O copilărie cu obligații plăcute, stimulante, fiindcă se știe că libertatea e astăzi mai matură, mai dornică de a se instrui devreme, mai repede obișnuită cu valorile morale. În casele pionierilor, în număr de 249, funcționează cîteva mii de

cercuri tehnico-aplicative și științifice, cercuri cultural-artistice și sportive. Copiii sprijină efortul industrial al țării colectînd materiale refolosibile în valoare de zeci și sute de milioane de lei, copiii învață cum e viața trăind viața deodată cu maturii, la lucrul recoltel, la înfrumusețarea localităților, la ușor și la greu.

Nu există obicei mai plăcut al maturilor ca acela de a vorbi de cîndoaera copiilor și nu avem datorie mai mare decît aovărea vînstelor candorii.

„Întotdeauna — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea rostită la forumul tinerei generații — gîndul meu e la copiii țării mele, la tineret, la poporul nostru. Doresc ca tinerii, copiii, poporul meu să trăiască în pace. Dar, deopotrivă, gîndurile mele sînt îndreptate spre copiii tuturor popoarelor”.

România, prin ideile și acțiunile consecvente și generoase ale președintelui său, prin susținutele apeluri adresate conducătorilor de state, prin exemplul unei vieți politice închinată în totalitate binelui public, coexistenței pașnice și colaborării între națiuni, prin tot ce simte și întreprinde în

sensul păcii e unul din cei mai bravi soldați ai ei. Nevoia de pace și independență, de prosperitate și adevăr, năzuința fierbinte a copiilor României și a părinților lor sînt pilduitor exprimate de cuvintele secretarului general al partidului: „În toate domeniile, trebuie să avem în vedere că viitorul României este în mîinile tineretului, ale copiilor, că așa cum va crește tineretul, cum vor crește copiii patriei așa va fi și viitorul României socialiste. Și am deplina convingere că noi creștem un tineret bun, copii sănătoși — și fizice, și intelectual — cu o minte și o gîndire inaripată, care să servească patria, poporul, comunismul”.

Pentru toate acestea, tineretul patriei este profund recunoscător partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu. Veghea zilnică la destinul fiecărui copil, veghea la acțiunile de pace și la pacea lumii, a tuturor copiilor lumii fac din România o țară a faptelor pentru pace și un chezaș al păcii.

TUDOR OCTAVIAN ■

„Să pornim de la faptul că a fi revoluționar, a lucra în spiritul revoluționar înseamnă a face totul pentru a găsi continuu noi căi de perfecționare a muncii în toate sectoarele, de asigurare a mersului tot mai ferm înainte a societății noastre socialiste!”

NICOLAE CEAUȘESCU

CONSFĂTUIREA DE LUCRU DE LA C.C. AL P.C.R. ÎN PROBLEMELE INDUSTRIEI ȘI AGRICULTURII

Recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R. în problemele industriei și agriculturii, ținută sub președinția conducătorului partidului și statului nostru, se înscrie în suita întâlnirilor permanente, rodnice și nemijlocite pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le are cu activul de partid și de stat, cu cadrele de conducere și oamenii muncii din toate domeniile de activitate, în vederea stabilirii căilor și direcțiilor principale de acțiune pentru transpunerea neabătută în viață a programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

Desfășurându-se sub semnul importanțelor orientări, indicații și sarcini formulate de secretarul general al partidului, consfătuirea a prilejuit o analiză cuprinzătoare, temeinică a activității desfășurate de oamenii muncii în cursul primelor luni ale acestui an în toate domeniile, a rezultatelor obținute, precum și evidențierea neajunsurilor care mai există, a acțiunilor prevăzute pentru ridicarea întregii activități la un nivel superior de calitate și eficiență. În același timp, consfătuirea a prilejuit un larg și fructuos schimb de experiență, care a evidențiat capacitatea organelor și organizațiilor de partid de a soluționa proble-

mele complexe pe care le ridică actuala etapă de dezvoltare a țării, de a uni eforturile tuturor oamenilor muncii pentru îndeplinirea integrală a prevederilor planului pe 1983 și pe întregul cincinal.

Cu deplină satisfacție și cu deosebit interes a fost ascultată de cei prezenți la consfătuire cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Secretarul general al partidului a arătat că este necesar să se ia toate măsurile pentru a asigura realizarea producției industriale la toate sortimentele, în conformitate cu prevederile planului. În acest context, cuvântarea abordează probleme cum sînt: necesitatea realizării în întregime a prevederilor în domeniul energiei, și în primul rînd al producției de cărbune și țel; îmbunătățirea calității produselor; respectarea normelor de consumuri materiale, reducerea consumurilor energetice, de materii prime și materiale; luarea de măsuri hotărîte în vederea recuperării și refolosirii materialelor (pe această cale, în multe sectoare se acoperă pînă la 50 la sută, iar în unele sectoare peste 50 la sută din necesarul de materii prime); creșterea productivității muncii și alte probleme. În cuvîntare se arată că pornind de la experiența bună obținută în primele luni ale anului cu-

rent, de la realizările pe care le avem, există toate posibilitățile de a realiza și chiar de a depăși planul pe 1983 la producția industrială.

În ceea ce privește agricultura, cuvîntarea a scos în evidență necesitatea unirii tuturor eforturilor pentru realizarea producției vegetale și animale prevăzute. Legat de aceasta, a fost subliniată necesitatea efectuării la timp și în bune condiții a lucrărilor de întreținere la toate culturile, a stringerii în cel mai scurt timp a recoltei, fără nici o pierdere, a stringerii furajelor și asigurării bunei furajări a animalelor, a asigurării semințelor necesare, de bună calitate, pentru însămînțările din toamnă și pentru anul viitor. O atenție deosebită a fost acordată problemei irigațiilor. S-a arătat că pornind de la sarcinile planului cincinal, de la prevederile Programului partidului și ținînd seama că avem o rămînere în urmă în realizarea irigațiilor, s-a stabilit luarea de măsuri hotărîte pentru a realiza pînă în 1985 cel puțin 4 milioane de hectare irigate, iar în 1990 să se ajungă la 5,5-6 milioane hectare irigate. Acestea urmează să se realizeze îndeosebi în partea de sud-est a țării, ceea ce ar însemna practic irigarea întregii suprafețe agricole din această zonă; în acest cincinal este prevăzut să

se încheie lucrările care vor da posibilitatea irigațiilor în întregime a suprafețelor agricole din județele Constanța, Tulcea și Brăila.

Secretarul general al partidului a insistat din nou asupra necesității realizării în bune condiții a producției pentru export, a exportului, asupra necesității scurtării duratei de execuție a investițiilor, a termenelor de dare în funcțiune; a fost, de asemenea, analizată problema îndeplinirii programului de autoconducere și autoaprovizionare.

Aprecierile și îndemnul cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu au găsit un larg ecou în rîndurile participanților la consfătuire, care au exprimat hotărîrea activului de partid și de stat, a colectivului de oameni ai muncii din întreaga țară de a acționa cu energie și abnegație pentru îndeplinirea exemplară a hotărîrilor adoptate de Congresul al XII-lea și Conferința Națională ale partidului, pentru traducerea în fapt a orientărilor și sarcinilor trasate de secretarul general al partidului, care asigură progresul neîntrerupt al economiei naționale, înflorirea continuă a patriei, creșterea permanentă a gradului de bunăstare și civilizație al întregului nostru popor.

ION CODRU ■

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

La ședința de luni a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., ținută sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a fost examinat și aprobat raportul cu privire la stabilirea prețurilor de producție și de livrare pe metru linear, metru pătrat sau pe bucată, în vederea stimulării reducerii consumului de materii prime și materiale. Comitetul Politic Executiv a relevat că la calcularea prețurilor de producție și de livrare în funcție de noile unități de măsură s-a se țină seama de următoarele criterii: menținerea actualului nivel general al prețurilor; stimularea producătorilor în fabricarea de materiale de dimensiuni și toleranțe care să conducă la realizarea de produse cu efect util sporit din aceeași cantitate de materiale; colțerizarea beneficiarilor în utilizarea de materiale la dimensiuni și toleranțe care să permită executarea de produse finite cu aceiași parametri tehnico-funcționali dintr-o cantitate mai mică de materiale

și cu costuri mai reduse. S-a apreciat că în acest fel se asigură fixarea de prețuri pentru un număr mai mare de sortimentodimensiuni — grosimi, lățimi, gramaje pe unități de suprafață — creîndu-se posibilitatea satisfacerii mai depline a cererii beneficiarilor, în condițiile folosirii mai eficiente a materialelor. Potrivit hotărîrii ședinței, ministerele producătoare urmează să ia măsuri pentru reexaminarea consumurilor de materiale în vederea reducerii acestora pe metru, metru pătrat sau bucată și pentru realizarea produselor în structura corespunzătoare sortimentelor solicitate de beneficiari. Comitetul Politic Executiv a indicat ca ministerele, cu acordul Comitetului de Stat pentru Prețuri, să stabilească, în termen de 30 de zile, prețuri de producție și de livrare în noile unități de măsură pentru toate sortimentodimensiunile prevăzute.

În cadrul ședinței a fost examinat, de asemenea, un raport cu privire la activitatea cooperativelor de credit, care

funcționează ca unități distincte, cu gestiune și conducere proprie, în sistemul cooperăției de producție, achiziții și desfacere a mărfurilor. Cu toate rezultatele bune obținute, Comitetul Politic Executiv a constatat că unele cooperative au realizări sub media pe țară. Ca urmare, s-a indicat să se acționeze în continuare pentru sporirea volumului activității acestor cooperative, îndeosebi pe seama mării numărului de membri, precum și a fondului social. S-a cerut cooperativelor de credit să-și intensifice preocuparea pentru efectuarea unui număr mai mare de asigurări facultative, atragerea numerarului de la populație pe librete C.E.C., creșterea veniturilor pe seama mării volumului de activitate, accelerarea vitezei de rotație a fondurilor proprii prin recuperarea la termen a împrumuturilor acordate și utilizarea mai eficientă a acestora pentru acoperirea cheltuielilor, gospodărirea judicioasă a fondurilor, reducerea continuă a cheltuielilor administrative. S-a cerut în mod deose-

bit ca împrumuturile acordate să fie destinate în primul rînd dezvoltării producției agroalimentare, astfel încît cooperativele de credit să-și aducă contribuția la creșterea numărului de animale și păsări, precum și la achiziționarea unor cantități sporite de produse.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat la ședință o informare cu privire la vizita de stat pe care a întreprins-o împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în perioada 20-23 mai a.c., în Republica Turcia, la invitația președintelui Kenan Evren. Comitetul Politic Executiv a exprimat deplină satisfacție față de rezultatele fructuoase ale dialogului la nivel înalt românoturc și și-a manifestat încrederea că înțelegerile și hotărîțile convenite de cei doi șefi de stat, Comitetul Politic Executiv a stabilit măsuri pentru realizarea în cele mai bune condiții a obiectivelor de colaborare prevăzute, pentru dezvoltarea și mai puternică a relațiilor de prietenie dintre România și Turcia.

P. NICORĂ ■

„...reamintese și necesitatea de a lua toate măsurile pentru realizarea în întregime a construcțiilor de locuințe, în conformitate cu prevederile planului, pentru a nu se mai repeta situația din 1982, cu atât mai mult cu cât, în câteva județe, va fi necesar, probabil, să suplimentăm programul de construcții de locuințe pentru a asigura stabilitatea forței de muncă, a asigura locuințe pentru cadrele necesare unităților din județele respective“

NICOLAE CEAUȘESCU

O nouă investigație reportericească pe șantierele de investiții ale anului 1983. O investigație care, având în vedere recentele exigențe formulate de conducătorul partidului și statului pentru acest sector vital al economiei, a abordat starea la zi a construcției în cea mai directă relație a ei cu viața oamenilor: locuințele.

Casa la cheie îi bucură deopotrivă pe cel ce o construiește și pe cel ce o va locui. Intrarea în noul apartament este consfințită într-un prozaic și exact act de recepție, un veritabil certificat privind grija și efortul ca investiția să întrunească toate condițiile de calitate, o adevărată notă dată constructorului. Cinci reporteri încearcă să surprindă câtă poezie mai păstrează clipa trecerii pragului proaspetei locuințe. Mai exact, ce se întâmplă după recepție.

Casa înseamnă durată și statornicie. Ea este sau devine sentiment. Aceste lucruri sunt mai lesne de înțeles într-o casă care se mută după aproape o jumătate de secol, prelungindu-și existența dincolo de veacul nostru, o investiție îmbinând rațiunile economice cu estetica noului urbanism.

O cunună de întrebări, deasupra unei expresii de vis

Calea Moșilor este, orice s-ar spune, una din frumoasele realizări edilitare ale Capitalei: o arteră puternică de circulație, magazine diverse, proporții arhitectonice armonioase, colorit discret, mă rog, o bucurie pentru ochi, o mindrie care mîngie orgoliul oricărui bucureștean. Ca să nu mai vorbim despre poziția centrală a Căii Moșilor, bine legată cu toate punctele cardinale ale orașului.

Toate acestea pe dinafară... Pe dinăuntru... Ei bine, am încercat să vedem cum se prezintă, desigur la nivelul unui sondaj intimplător, viața locatarilor norocoși care au „prins” un apartament pe proaspăta magistrală. Intrăm la nr. 211, în blocul 19, scara A și urcăm la etajul 8. Sunăm la apartamentul 29. Ne deschide gazda. O femeie tină surprinsă în timp ce pregătea prinzul celor doi copilași (unul de 7 altul de 11 ani) și nu mai puțin mirată de motivația deranjului pe care ni-l îngăduiam, mai ales că soțul său nu sosisse încă acasă.

Apartamentul este proprietate personală. Bineînțeles, a fost predat „la cheie” în primele zile ale lui august, anul trecut. Are 1 cameră, o baie de serviciu, alta mai mare, bucătărie, două balcoane, un coridor de distribuție spațios, debara și chiar un dulap în perete. Cam tot ce-i necesar unei familii de 4 persoane pentru a trăi în demnitate și confort.

Cînd este întrebată gazda în ce stare a preluat locuința, ce îmbunătățiri au mai fost necesare, se îmbujorează vizibil, nu este sigură dacă trebuie să ne spună, în fine, că drumul unui șir de carente diverse, care pare că nu se mai sfîrșesc. Notăm: molozul era stîns în mijlocul camerelor și pe balcoane (aci, nici astăzi nu sînt desfundate tevile de scurgere a apei); culoarea linoleumului (frumoasă acum, ceva între bej și maro) nu se distinge; instalațiile sanitare sub orice critică (nici pînă în prezent nu s-au efectuat toate remediile, unele trebuind să se cheme mai corect „înlocuiri”, ca de pildă șnurul dușului de la baie, confecționat din plastic și care, din această cauză, cînd se îndoaie oprește curgerea apei);

cada aceleiași băi este înclinată în sens invers, spre dormitor, fapt care a dus la udarea peretelui respectiv; elementii caloriferelor stau strîmb și nu se pot îndrepta, deoarece lungimea tevi de jos, de care sînt legați, nu este egală cu a celei de sus; tencuielile plafoanelor nu au reușit să mascheze traseul urmat de firele instalației electrice, iar unele îmbinări ale prefabricatelor care compun apartamentul prezintă fisuri, ca și lemnăria ușilor și ferestrelor, din care cauză proprietarii au triplat geamurile din camerele copiilor; reparind scurgerea cadei de la baie, lucrătorii respectivi au spart faianța dar n-au mai reparat-o; în fine, ceea ce ni se spune se vede și cu ochiul liber, iar la plecare mai notez o constatare la fel de vizibilă: stînd rezemat de un zid ori de altul, am luat pe haine câteva mostre de culoare... „Asta este specialitatea copiilor”, adaugă zîbind, gazda.

Cît au costat unele reparații și îmbunătățiri nu am aflat, deoarece aceste socoteli sînt ținute de soț. Am aflat însă că încă nu s-a efectuat revizia la acest bloc și că o listă a observațiilor critice a fost întocmită de administrație. Toate cele notate, foarte pe scurt, în apartamentul familiei Ianuș pun o cunună de întrebări și mirări deasupra expresiei atât de încurajatoare: „mi-am luat un apartament la cheie”.

EMANUEL VALERIU ■

Casa este un costum de haine!

Cu primarul Constantin Paghici din Slobozia m-am întîlnit într-un fel ciudat: am intrat în birou, neașteptat, și dumnea-lui vorbea la telefon. 20 de minute. Se interesa despre ploaie. Toate acestea s-au întîmplat puțin înaintea orelor de program, dar nu în afara lor cum îi place primarului să spună. În zori, la Slobozia, stau de vorbă despre case cu primarul, cu prim-vicepreședintele Nicolae Ionescu și cu Nicu Dinu, șef de secție la spațiul locativ. Orașul are 50 000 de locuitori și dacă 30 000 stau în casă nouă înseamnă 70 la sută de bucurii, 70 la sută înălțimi, 70 la sută macarale și un oraș aproape nou. Asta este Slobozia Veche! Orașul „fabrică” 200-250 apartamente pe trimestru pentru oamenii muncii de la Combinatul chimic, Filatura de bumbac, Construcții-montaj.

„Recepționăm casele, spune

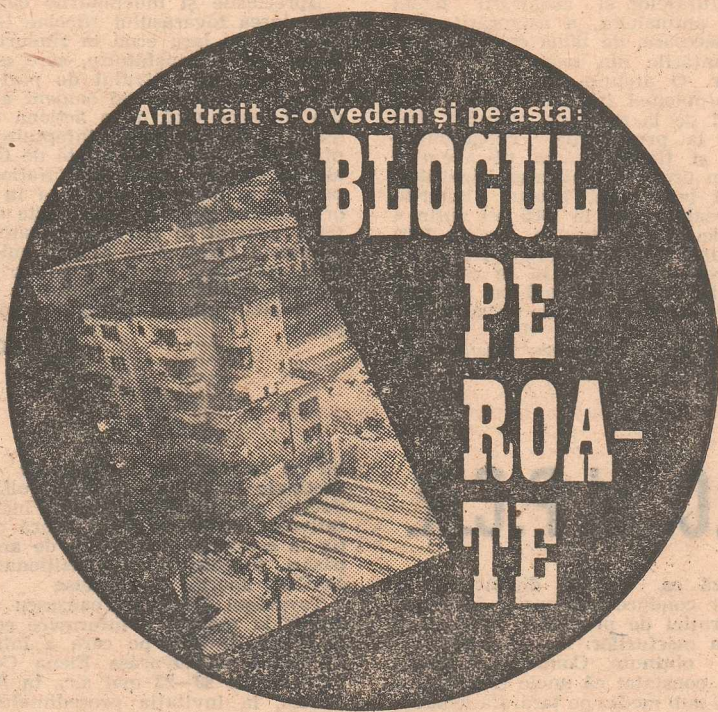
Constantin Paghici, ca pe un costum de haine. Il rețușăm puțin sau dacă nu merge, îl dăm la refăcut”. Refuzurile sînt în general pe probleme mărunte: finisări, timpurie, curățenie. Pentru casele bune se fac apoi liste de priorități. Sînt analizate viitorii locatari. Apar și probleme. Familia Costache a stat într-un fel de bordei. Costache Marin lucrează la TCIB, iar soția sa îngrijește de copil. S-au mutat de 4 ori; nu și-au plătit datoritiile față de stat, au mers cu copiii la București, s-au întors amenințînd. Educația. Este obsesia primarului, oamenii problemă, cei care cred că dacă au copii societatea trebuie să le dea totul. „Pe unii îi bîgan în colectivitatea blocului nepregătiți” spune primarul. 10 000 de oameni sînt echipe de intervenții, repară stricăciunile: fulgi de gîină, cartofi stricați cu care se infundă conductele, instalații sanitare improvizate etc.

Orașul este un șantier, în sus, și, probabil, culcat pe pămînt, în Bărăgan, tractoarele și zgometul de macarale se amestecă. În oraș există un institut de proiectări. Se gîndește cum trebuie să fie afară și înăuntru viitoarea casă „Am vrea să punem mai mult specific local — ne spune Nicolae Ionescu — avem însă multe panouri tip, prea puțin diversificate”. Iar casele arată, în adevăr, puțin la fel...

PAUL AGARICI ■

Cimpina — oraș al proiectului tip, dar și al arhitecturii locale!

De 18 ani, de cînd a terminat facultatea de construcții, Ion Iancu, șeful șantierului TCM Valea Prahovei, a devenit cimpinean. Aici a fost repartizat, aici „a învățat” meseria pe viu, aici s-a format el, constructorul pentru care, la această oră, nici o primă din lume nu echivalează cu bucuria ce crește în el cînd aude replici precum „splendide blocuri am făcut cimpinenii!” — și, mărturiseste, le aude destul de des. Numai că, iarăși mărturiseste, aceste laude, venite din direcții necunoscut, ne obligă! Au ajuns aici cu ajutorul unor pretenții la care nu au renunțat în

Am trăit s-o vedem și pe asta:

**BLOCUL
PE
ROATE**

Blocul din strada Aurel Vlaicu 166 pare a fi pe noul său amplasament de cînd lumea, performanța constructorilor bucureșteni devenind un fapt consumat. Adeseori lucrurile frumoase trăiesc prea puțin și nu se lasă ghicite în detaliu ca și cum n-ar avea o istorie a lor. Casa a devenit oarecare, dispusă să-și trăiască suta de ani. Și totuși... Talentul, competența și eforturile celor peste 60 de muncitori de înaltă calificare ai I.C.E.D., conduși de inginerul proiectant Eugen Iordăchescu, șeful de lot Dumitru Sterie și șeful punctului de lucru Ștefan Anghel, precum și al tuturor specialiștilor, care au pregătit acest eve-

niment, dau dreptul la istorie unui moment de excepție.

VINERI, 27 MAI, ORA 7

Plouase peste noapte și aveam indoieli în privința premierei. Era păcat. Incepe să se strîngă lume. Unii au plecat mai de vreme la serviciu, alții sînt în drum spre piață, mulți, și aveau să fie și mai mulți, vin special pentru „minune”. Se apropie, privesc temelia, boghiurile. Autobuzele și framyalele încetinisc în dreptul imobilului. Deși ora n-a fost anunțată, cei din jur intuiesc că azi e plecarea. Colegul meu, Agarici, se agită trage cadrul după cadrul, din bloc, de pe bloc, de pe o ma-

gazine, caută unghiuri inedite, în sfîrșit, e peste tot, schimbă aparatele, se apropie de sine, de boghiuri și de fetele de la INCERC. Îl dibui pe inginerul Eugen Iordăchescu stînd de vorbă cu interlocutoarele mele din ajun Claudia Enea și Aurora Dumitrescu, ambele îngrijorate să nu rateze plecarea. „La ce oră începem dom' inginer?”, întreabă prima, folosind un plural care să marcheze colaborarea. „Îmi pare rău că vă dezamăgesc, dar mergeți de o jumătate de oră și ați parcurs mai bine de 70 de centimetri...” Rămîn amîndouă interzise după care îl îmbrățișează. Era mișcător. Claudia Enea îmi strecoară în șoaptă: „Acum pot să vă spun: la început, zile în urmă, mi-a cam fost teamă. Niște iresponsabili ne strecuraseră în cutiile poștale niște bilețele în care scriau că aici ne îngropăm, cu lucruri cu tot”. Era 7,30 și „nava” lui Agarici, el descoperise metafora cu vaporul tot căutînd diferite unghiuri cu aparatul (metaforă preluată a doua zi de un coleg de la un cotidian), se îndrepta pe nesimțite spre punctul care delimita sfîrșitul cursei: 14,50 m. Aparatura de mare sensibilitate a INCERC nu scapă nici un detaliu. Ingerul Mihai Stancu: „Vă pot spune că instalația este perfectă. Cînd tensiunea în cablu este scăzută, vibrația blocului (imperceptibilă fără o astfel de aparatură) este mai mare și ea se datorează în bună măsură circulației intense de pe Șoseaua Ștefan cel Mare. În timpul translătării, vibrațiile sînt cu mult mai mici”.

TRANSPLANT — TRANSLAȚIE

Am plecat la întîlnire cu o idee românească: complexul translației imobilelor locuite Ziua unui proiectant nu incepe pentru că nu se termină niciodată și în acest timp, mai puțin gregorian, inginerul Iordăchescu a căutat „rețeta” blocului. Literatura de specialitate nu oferă materiale; fiecare își păstrează secretul. S-a pornit atunci de la metode de calcul, tehnologii, utilaje, judecîndu-se toleranțele de execuție. „La două săptămîni de cînd am început să studiez am văzut lucrarea gata”, spune Eugen Iordăchescu. Este avantajul celui ce gîndește; pregă-

tirea profesională, îi dă posibilitatea să vezi în spațiu ce nu poate vedea un om obișnuit. Temelia unei lucrări este gîndul. Iată și o gramatică nouă: construim mutînd. Ingerul Iordăchescu îndrăgește procedeul translației pentru că păstrează autenticitatea lucrurilor. Pentru el este chiar o problemă de conștiință; pentru inginerul proiectant istoria este istoria documentelor plus istoria clădirilor. La întocmirea proiectului s-au ivit destule probleme: mai întîi instalatorii au fost împotrivi; li s-a oferit o soluție ingenioasă — racorduri flexibile pentru apă, curent, gaze. Ascensorului i s-a montat o cameră laterală, la parter, funcționînd astfel cu mult mai bine ca la început. Echipa de proiect a devenit complexă: ingineri constructori, mecanici, matematicieni, geodezi, topografi. Au crescut și s-au format odată cu lucrarea. Translarea „blocului cu oameni” este o diplomă la școala constructorilor. Ingerul Eugen Iordăchescu este la al patrulea proiect realizat. „Mă simt mai tinăr și mai puternic cînd văd că tot ce am gîndit se realizează”. Problemele inginerului Iordăchescu sînt multe: una dintre ele constă în formarea de cadre, transmiterea experienței. Și poate că-l va ajuta și Facultatea de construcții...

UN BLOC PLUTIND

Există o unanimitate în această privință, întreaga echipă declarînd cu mina pe inimă că de neuitat rămîne clipa cînd blocul era în aer, cînd plutea. Deși, altfel vorbind, a fi în aer nu este o performanță după care să se omoare cineva cu capul pe umeri, aici s-a nunciat mult pentru ea. Șeful de lot, pe numele întreg Dumitru Spiru Sterie, tip despre a cărui competență în materie de construcții vorbesc nu numai oamenii de meserie dar și faptul că a fost pus să conducă execuția acestor tipuri de lucrări, precizează că totul s-a petrecut ca la o operație. „Am intrat sub imobil și l-am preluat. Am tăiat apoi toate legăturile cu pămîntul — cel mai frumos moment, momentul de plutire a blocului — toate utilitățile trecînd în sarcina noastră: apă, canalizare, energie electrică, telefon. La început, am folosit

nici un chip — și cînd spune „nu au renunțat“, precizează că și-au spus cuvîntul în această ordine întemeiată de-a lungul anilor (mai ales de la cutremur încoace) nu numai meseriași foarte buni ai locului (comuna Cornu, aflată la 7 km de Cimpina devenind o adevărată pepinieră pentru constructorii care s-au născut și pentru cei ce vor urma să se nască), ci și forurile locale, omul nr. 1 al acestei întemeieri de frumos și trăind rămînînd, zice, vicepreședintele consiliului popular, Ion Negrea, care răspunde de construcții și, desigur, toți ceilalți factori de decizie.

Nea Nelu Dragomir, „soferul“ nostru prin orașul încă șantier, renăscut în ultimii ani, este sudor montor. Oamenii pornind de la un motiv simplu — unde-l trimiți, sigur rezolvă treaba — l-au ales și președinte al Comitetului de sindicat pe șantier. Șeful de lot Cimpina, Marin Mincu, îl tachinează și acum (și, subliniază vicepreședintele consiliului popular, nu pierde niciodată prilejul) cum de a renunțat el, om care avea dreptul la tihnă în timpul liber, la ciuperăria, pe care și-o făcuse. „Ei, dă-le încolo de ciuperci — răspunde omul. Trebuie să mai fac un ocol, după plecarea băieților acasă, să vadă dacă n-a făcut vreunul treabă de mintuală“.

Nu prea există treabă de mintuală în ce privește blocurile din noua Cimpina! Exterioarele impun prin frumusețe, suplețe, arhitectură — fericit inspirată din cea locală. Sigur că și aceste proiecte se inscriu — ni se explică — în indicațiile unor proiecte tip dar, la urma urmei, tipizare nu înseamnă că toate blocurile să fie la fel! În cazul lor proiectele tip au fost astfel adaptate încît a dispărut ideea de „tip“. Șarpantele false adăugate, extinderea la parterul blocurilor a unor magazine ingenios proiectate își spun cuvîntul în acest nou ansamblu al frumosului cimpinean.

4 zile îi mai despărteau pe meseriași de la blocul 23 G de darea lui la cheie. Nu-ți vine a crede că acesta este un bloc nou tocmai din cauza finisajelor excelente! Acesta este cuvîntul, fără exagerare! Pînă și geamurile și ușile se închideau perfect! Doar instalațiile vizibile așteptau să se prezinte noii locatari pentru a le lua în primire: robineti, becuri și alte asemenea, pe care nu le mai pun din timp tocmai pentru a evita suspiciunile. Pentru că, mai înainte vreme, încă mai dispăreau dintre ele — așa încît, au hotărît să le pună direct sub ochii locatarului. Curățenia apartamentului, tot acestuia îi revine după cum, după plecarea constructorului din zonă,

locatarii trec la amenajarea spațiilor verzi. Deocamdată, G 23 este primul din seria a 3 blocuri lipite care urmează a fi date în folosință. Prin august însă, cînd toate vor fi gata, sintem invitați de gazdele noastre de o zi, să ne reîntorcem în zonă. N-o vom mai recunoaște!

GEORGETA ȘTEFĂNESCU ■

Case de calitate se fac cu meseriași de calitate

Confrați intru profesie, iubindu-și egal meseria și orașul, prieteni chiar, **Constantin Mereu**, inginerul șef al Intreprinderii județene de gospodărie locativă, și **Virgil Teodorescu**, inginerul șef al Intreprinderii județene de construcții-montaj, Dimbovița ajung nu o dată „dusmani“, ajung fiecare de altă parte a baricadei, atunci cînd, primul, în calitate de beneficiar, trebuie să recepționeze și să preia, ceea ce a realizat, în calitate de executant, celălalt. Și nu pentru că inginerul Teodorescu ar dori să construiască cu oamenii săi, altfel decît pentru eternitate, altfel decît impecabil, altfel decît pentru fala generației sale de

constructori. Dar, uneori, este nevoit să facă rabat la calitate și să facă compromisuri pentru a putea să asigure, totuși, cetățenilor Tirgoviștei, tot mai numeroși, și lot mai doritori să locuiască în case noi, cu tot confortul urban, numărul de apartamente planificat. Să facă compromisuri, primind, acceptînd unele loturi de materiale de construcții suferind de boala lipsei de calitate. Nu, nu, nu-i absolut pe constructorii de defectele proprii, care sînt nu puține, în respectul meseriei, în nivelul de calificare și pregătire profesională, în nivelul de conștiințiozitate, dar o casă bună și frumoasă se face, desigur atît cu meseriași buni, cît și **neapărat**, cu materiale de calitate. Nici la Tirgoviște, apartamentele nu reușesc să atingă în totalitate nivelul confortului legiferat de actele normative de stat în vigoare, îndreptățit de milioanele de lei ce se cheltuiesc de la buget pentru investițiile în domeniul locuințelor. Colitura este necesară, este obligatorie în acest sector al materialelor de construcții, forțînd astfel și mina celor din execuție, de la director de trust la muncitorul necalificat, să lucreze corect, să nu-și mai justifice prin intermedii acestora propriile lipsuri de calitate. Pînă una alta, problema rămîne reală — și solicită urgentă rezolvare. Intrăm, spre exemplificare, în blocul B1-B2 de pe str. 30 Decembrie, din plin cen-

trul orașului, cu una din fațade chiar spre grădina publică, bloc unicat, una din acele realizări de marcă ale arhitecților (șef de proiect, arh. Viorel Antonescu), și care urmează să fie predat la cheie la 3 iunie 1983. Este aproape gata. Fața (fațada) ia ochii, interiorul scoate ochii, cum spune un proverb românesc. Este departe de ceea ce ar trebui să ofere confortul unei asemenea clădiri. Bani a costat destul, efort și grijă și atenție din partea conducerii întreprinderii executante a existat de asemenea. Și totuși... Lemnărie strîmbă, deformată, timplarii se chină să facă ferestrele să se închidă cit de cit, parchetul, cu rosturi mari între lamele... (Dintr-o stivă de parchet, ne face demonstrația șeful punctului de lucru, tînărul subinginer Gabriel Bunescu, n-am găsit două fișii să se imbine perfect!).

Aveam o listă de asemenea materiale (mai ales la capitolul prefabricate și țevi pentru instalații) și asemenea furnizori care nu-și cinstesc cum se cuvine munca (pentru care iau retribuții mari, mai au pretenții chiar și la beneficiarii mari), dar a le numi și a-i numi nu rezolvă nimic.

De aceea, transmitem forurilor în drept (spre analiză) o propunere foarte judicioasă a chiar constructorilor dimbovițeni, idee ce ar putea rezolva această dificultate, și anume ca serviciile **controlului tehnic de calitate din întreprinderile producătoare de materiale de construcții să nu mai aparțină acestora, să nu mai fie subordonate și coordonate de către conducerile proprii, ci unui organism central, eventual celui de directivare în construcții, exigent și imparțial**. Cheltuim prea mult pentru a nu construi solid, dar și frumos.

CICI IORDACHE-ADAM ■

De ce constructorul nu se înecă la mal pe banii lui?

Un mutat adevărat are tipicul lui: o sticlă, două de vin, cîteva sticle de bere, mai dai unuia, altuia, dacă dai tu pune și el mina la nevoie pentru că ba lipsește o clanță, ba un geam e spart etc. Dacă nu lipsește nimic și toate sînt la locul lor, nu intri. Presimți că ceva nu este în ordine: ori ai intrat la altul, ori te aștepti la altele mai rele.

Cu aceste gânduri s-a apropiat de apartamentul său Marian Albu din Tulcea, electromecanic la Intreprinderea de construcții navale și utilaj tehnologic, un tînăr cu mare respect pentru lucrul înfăptuit cu grijă cit și pentru tablele de priorități pentru locuințe. A așteptat cam un an, dar iată-l acum în apartamentul său, două camere decomandate, de la balconul căruia își poate aduce aminte de copilărie, deoarece de sus se vede exact apartamentul bătrînilor săi, unde a stat înghesuit cu nevastă-sa, pînă să-i vină rîndul și lui la o locuință.

— Și cum era în copilărie?, îl întreb; altfel spus, cum era în apartamentul părinților?

— Mai cald iarna. Nu mă vait. Sînt un om obișnuit cu munca și cu greutățile. Mai mult, îmi place apartamentul nostru, e bine împărțit, e confortabil, cînd am intrat în el, nu demult, le-am găsit pe toate la locul lor, și clanțe, și robinete. Nu pricep în ruptul capului însă, de ce la mine, la etajul 4, nu ajunge totdeauna apa caldă.

— Acum aveți?

— Am cînd sînt 30 de grade la umbră, dar eu aș vrea să avem și iarna. Cei de la etajele mici au, eu nu...

Ca să fim foarte drepiți, vom spune că la Tulcea se construiește mult și mai frumos ca în urmă cu trei, patru ani. Iată, blocurile din strada Mihail Kogălniceanu (unde se află și locuința familiei Albu, bl. 26, sc. B), sînt, fără exagerare, o bijuterie. Sînt cochete și bucură ochiul. Dar n-ajunge. Locatarul stă înăuntru. Marian Albu este modest. Ne spune că încerca să se descurce singur cu condensul care s-a format chiar imediat după preluarea apartamentului. Un perete mucegăit și costă.

Pe aceeași stradă, la bl. 1, sc. B., Virgil Comșa, șef de serviciu la C.E.C., om deprins cu rostuirea banilor, nu pricepea în ruptul capului de ce, pînă la urmă, chestia asta cu finisajele este considerată de constructori, în general, un moft al celui care se mută. Desigur, fiecare doarme așa cum își așterne și, gospodar fiind, te apuci și finisezi tu în locul constructorului. Dar operația aceasta este trecută într-un deviz, se încasează niște bani. Și, ne asigură Virgil Comșa, nu este vorba numai de molozul găsit în mijlocul casei. Încolo, un apartament splendid, spațios, bine împărțit, o casă solidă. De ce se înecă oare constructorul la mal? Și dacă o face, de ce n-o face pe banii lui?

RAZVAN BARBULESCU ■

conducte rigide, apoi conducte flexibile, care să se poată deplasa odată cu blocul. N-a fost ușor, casa asta e mai ciudată, n-are două linii paralele“.

FIȚI ATENȚI CU CASA ASTA, SĂ NU DAȚI DE BUCLUC

Dumitru Spiru Sterie: Acum o lună și ceva vine un bătrîn pe bicicletă. Se apropie de construcție, privește atent temelia și apoi mă întreabă cine e șef aici. Era simpatic. Eu, răspund, Wagner, zice el, de parcă ar fi spus Beethoven. Dom'le, fiți atenți cu casa asta! Ați văzut cimentul de la fundație? L-am văzut, îl frămîntî și cu mina, e slab. E un beton de marcă inferioară, B 75, de egalizare, nu de rezistență. Așa, face el — asta e. Blocul este foarte bun, dar fundația a avut un ciment ieftin. Îți spun, fiți atenți, la temelie, pentru că eu am făcut blocul.

SÎNT MULȚUMIT CA DUPĂ O TREABĂ BINE FĂCUTĂ

Maistrul constructor Emil Wagner s-a născut la sfîrșitul veacului trecut, în 1896, a făcut primul război mondial, a urmat Școala de maștri constructori de la Cernăuți, a alergat alături de Ion Moina la concursuri din țară și străinătate, a călătorit mult în lume și a ridicat sute de case alături de mari arhitecți ai României.

— De ce ați venit într-un suflet cînd ați auzit că se mută blocul?

— Cum să nu vin? Mă lăsa conștiința?

— Adică?

— Construcția lui a început în 1936, după ce proprietarul, nu mai știu cum se numește, aranjase cu primăria să fie lăsat să construiască. Mi-a spus să pun materiale mai ieftine, să-l coste mai puțin. Am băgat în temelie un beton slab. Am trecut anii peste el, două cutremure, eram sigur că nu va rezista la un mutat. Cînd am ajuns aici, am strigat nu săpați că se dărimă, dar tehnicienii care se ocupau de treaba asta știau totul.

— Credeți că merita să fie mutat?

— Cum să nu merite? Cînd a fost construit, din '36 pînă în '39, devizul se ridicase la 750 000 lei. În afară de fundație casa era foarte bună. Așa cum este consolidat acum duce mai bine de 100 de ani. Este meritul acestei echipe pe care mă bucur că am cunoscut-o. Sincer să fiu, sînt mulțumit ca după o treabă bine făcută.

DIN JURNALUL LUI FANE, ȘEFUL PUNCTULUI DE LUCRU

15 februarie. Ninge și viscolește de abia te poți pe picioare. Se lucrează.

18 februarie. E o noapte cumplită. Se toarnă betoane și casa se ține doar în stilpi din '36.

23 februarie. Noaptea. Ger, viscol. Ne încălzim cum putem în barăci. Simt încordarea băieților. Ne dă de furcă o țasare apărută în structura de rezistență a blocului. Betonul e slab, după probele noastre constructorul a folosit un B 75, care este pentru egalizare și nu pentru rezistență. S-a corsetat stîlpul. 24 de ore n-a plecat nimeni acasă.

1 martie. Se toarnă radiatorul sub casă.

21 martie. Turnăm cadrul purtător al blocului. Ne simțim în siguranță.

30 martie. În sfîrșit, primele prese hidraulice. Ne-am împrietinit cu locatarii.

8 aprilie. Un ins între două vîrste, parcă inginer chimist, mă întreabă dacă merită să dăm banii pe mutat și nu era mai bine s-o demolăm. I-am privit pantofii murdăriți de noroiul șantierului și l-am întrebat și eu: dv. ce preferați, să vă faceți o pereche nouă sau să-i faceți pe acestia cu cremă? Omul și-a cerut scuze și ne-a urât succes.

12 aprilie. Preluăm cu prese jumătate din sarcina blocului.

14 mai. Casa e în aer. Plutește. Asigurăm utilitățile prin conducte flexibile. Imobilul este în întregime pe prese. Secția topo a Institutului de construcții controlează în permanență stabilitatea: nici un milimetru de tasări.

27 mai, ora 14. Mai avem cîțiva metri.

Lume, ca la meci, pe Dinamo. Fii-me-mi-a adus flori. Cei de la INCERC ne spun că vibrațiile sînt mai mari cînd stă blocul pe loc și asta din cauza traficului de pe stradă. De cînd fac blocuri n-am primit atîtea felicitări și flori. Jumătate sînt de la locatari. I-am întrebat ce fac. Mi-au răspuns că se dau cu blocul. Fii-meu a venit și el să-mi aducă o pereche de pantofi împăturiți într-un ziar auzindu-mă că mă string ai mei. El este prima generație care a purtat pantofi și nu și-a făcut tenișii cu cretă.

AU LUCRAT INGINEREȘTE ȘI S-AU PURTAT CU ELEGANȚĂ

Familia Enea s-a mutat în acest bloc în 1945. L-au ales pentru poziția lui și pentru apartamentele frumoase, aerisite. Locuiesc în două camere la etajul 1. Pervazul este plin de flori și cu excepția lucrurilor unui vecin, înghesuie în hol, nimic nu trădează inconfortul șantierului. Claudia Enea este o femeie sensibilă, o fire poetică, membră a cenaclului „Vasile Cirlova“ și o gazdă amabilă.

— Cum ați primit vestea mutării blocului?

— Eu am pus problema așa: dacă am ieșit cu bine la cutremur, mai rău nu putea fi. Dar la citeva zile după ce am fost anunțați, au venit de la ADAS să ne asigure pentru una, alta. Au făcut-o rău, fără tact, adică, vezi doamne, pentru orice eventualitate. A venit apoi această echipă formidabilă condusă de inginerul Iordăchescu și ne-am liniștit.

— Cum?

— Au stat de vorbă cu noi și inginerul Iordăchescu și șeful lotului, Sterie, și Ștefan, șeful punctului de lucru, ne-au explicat mereu despre ce este vorba și s-au ținut mereu de cuvînt. Ce au spus, aia au făcut. Au lucrat inginereste, iar cu noi s-au purtat cu eleganță.

Familia Dumitrescu, de la etajul 4, are o vechime în bloc de 28 de ani. S-au dus să vadă ce s-a întîmplat și cu biserică Olari, prima construcție — monument istoric — care a beneficiat de un astfel de tratament, deoarece „ne-am spus că e bine să ne asigurăm, că e păcat de lucru-

rile pe care le-am strîns de o viață“. Și pe ei i-au chemat o sumedenie de prieteni să se mute pentru citeva zile la ei.

Aurora Dumitrescu: „Echipa care lucrează de citeva luni aici mi-a dat curaj. M-a impresionat seriozitatea cu care au tratat fiecare amănunt. Dacă mi-au spus că între orele cîntare și cîntare nu avem apă, n-au întîrziat cu un minut. Au făcut o ședință cu noi și ne-au spus că se vor strădui să avem cît mai puține dezagremente. Acești oameni ne-au liniștit. Au lucrat calm și precis“.

■ **Locatarul apartamentului 13** (nu vrea publicitate, arhitect). Nu mi se pare amuzant să se mute blocul. La facultate nu ni s-a spus de așa ceva. S-a muncit cu grijă; par niște profesioniști desăvîrșiți.

■ **Preda Cristina** (ap. 21, pensionară): Eu știu ce să fac? Eu merg cu bastonul și rog mașinile să stea. Voi rămîne acasă. Cînd ești bolnav nu vine nimeni, 75 de ani.

■ **Cițiva locatari din strada Sf. Apostoli nr. 57-59**: vă rugăm să ne mutați și pe noi!

■ **Elisabeta Săvescu** (ap. 3 — cedat pentru biroul constructorilor, a lăsat perdeaua la geam). Să vadă lumea că v-ați mutat? Nu. Să vadă că măntore.

■ **Constantin Sergiu** (maior): ar trebui să se pună un steag. Cînd eram copil, se punea un brad.

■ **Nicolae Catargiu** (șef de echipă): simt că zbor de bucurie...

■ **Mihaela Popescu** (ap. 15): A făcut înghetată pentru cei care lucrează la bloc. Cum să mă îmbrac cînd cobor? o întrebă pe mama sa care a venit special de la Brăila.

■ **Cornel Popescu** (director I.C.E.D.): Serbez azi 25 de ani de la terminarea facultății de construcții hidrotehnice. Sînt aici foști colegi și profesori. Au făcut-o intenționat ca să fie sărbătoare dublă.

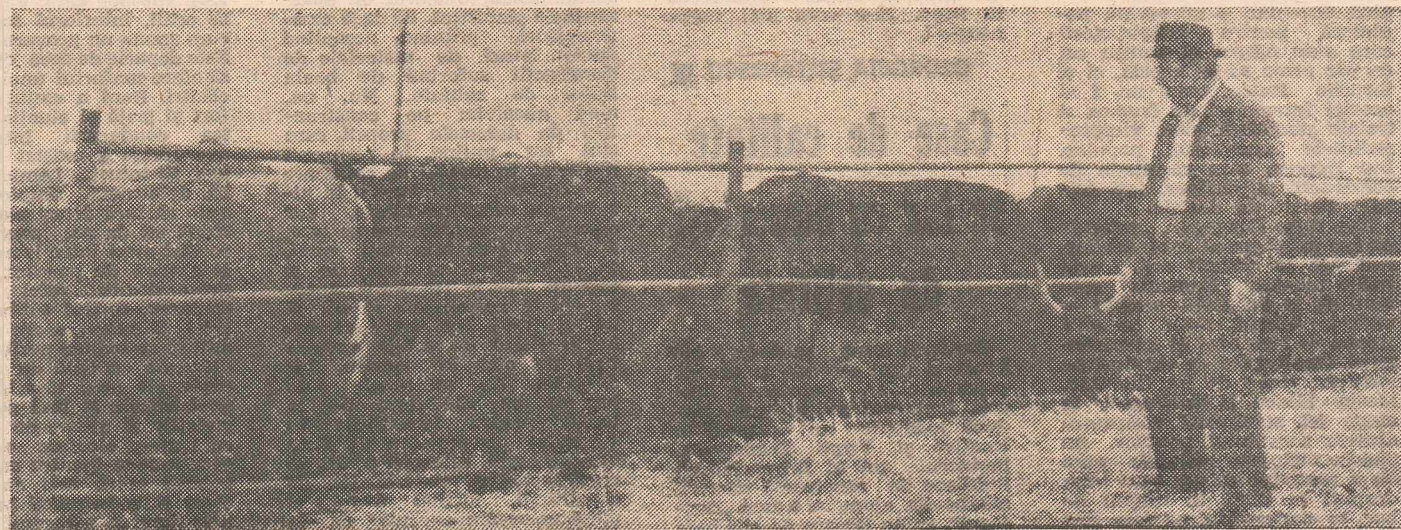
■ **Mircea Popescu** (inginer, șef serv. tehnic șantier 2): constructorul vorbește puțin. Ca aici. Un bloc de 3 500 tone arată munca lui. Asta rămîne...

RAZVAN BARBULESCU ■ PAUL AGARICI ■

Cine este sluga vacii?

Amara după șase luni de adevăr

În cuvintarea rostită de curind la ședința comună a Consiliului Național al oamenilor muncii din industrie și Consiliului Național al Agriculturii, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că anul în curs trebuie să constituie un an hotărîtor, un an de cotitură în îmbunătățirea activității din domeniul producției zootehnice. Fără îndoială, îndeplinirea acestui îndemn impune și țărănilor din Amara descoperirea și reevaluarea tuturor mijloacelor de care dispun pentru consolidarea și dezvoltarea rezultatelor bune pe care le-au obținut până acum. În cazul de față, descoperirea a fost că la Amara creșterea animalelor nu este o îndeletnicire nouă și că, până la urmă, cel care știe mai bine cum se crește o vacă este chiar acela care o crește. Se întimplaseră la ferma zootehnică a C.A.P.-ului oarecari fapte împotriva firii. Dacă se nimerea ca o vacă să cadă pe-o parte, mai cădeau citeva, la rînd, ca popicele. Asta o spune chiar șeful de-atunci și de astăzi al fermei, Ștefan Budu, țăran de meserie, nu inginer, fiindcă nu s-a găsit nici un inginer hotărît să răspundă de această fermă care în mod vădit se profila nu pe producția de lapte ci de coarne, copite și piei. Îngrijitorii dădeau și ei să plece, lăsînd la o parte mîndria de-a lucra în cea mai mare fermă de vaci, în sistem cooperatist, din județul Ialomița. Președintele C.A.P.-ului, Dumitru Vasile, împreună cu primarul comunei, Voicu Geantă, îi ruga frumos să mai rămînă și pe unii au reușit să-i înduplece, pe alții nu. Dar nimeni, nici chiar ei nu bănuiau că în prima jumătate a acestui an se va petrece o schimbare atât de însemnată la C.A.P.-ul din Amara și că ferma de aici va ajunge să împună ca orice loc în care simți că se muncește, nu se trage la fiț. Această schimbare, spune Dumitru Nicolae, director cu probleme de zootehnie la Direcția agricolă județeană, este rodul unui „complex de măsuri sănătoase”. Dacă am arăta și care sînt aceste măsuri, desigur că n-am enunța lucruri noi, fiindcă sîntem obișnuiți ca permanentizarea forței de muncă, ordinea și disciplina sau asigurarea bazei materiale să alcătuiască un fel de sunet de fond pe care se poartă orice discuție interesată de zootehnie. Despre acestea se vorbea și pe cînd vacile din Amara dădeau cite un litru de lapte pe zi. Dacă astăzi dă fiecare, în medie, cite 11 litri, explicația constă în faptul că măsurile au și fost aplicate, pentru prima oară, în mod sănătos, adică toate deodată, fiindcă nici una nu-i lipsită de importanță. Oricine, dealtfel, își poate da seama cu ușurință că atunci cînd o fermă are furaje suficiente dar oamenii sînt neglijenți și delăsători se ajunge la același rezultat ca și cînd oamenii sînt disciplinați dar nu există furaje. Nu trebuie să ne mirăm, așadar, că scăderea suprafețelor cultivate cu nutrețuri a dus cu vremea, la C.A.P. Amara, și o anumită indisciplină a celor ce lucrau în zootehnie și nici că ordinea și disciplina au fost instaurate iarăși, de la începutul anului încoace, de cînd problema furajelor a fost cit se poate de serios reconsiderată. De la cele 272 de hectare în 1981 și 325 în 1982, C.A.P.-ul a făcut un pas mare, în această primăvară, cultivînd cu furaje 400 de hectare, adică aproape tot atîtea cite cultiva în urmă cu mai mulți ani, cînd avea același număr de vite și obținea cite 2000 litri de lapte de la o vacă. Nu întimplător, se vede, ci tocmai pentru că la posibilități egale rezultatele sînt egale, planul pe '83 e tot de vreo 2000 de litri. Constantin Ivan a muls în aprilie, anul trecut 1366 de litri și a cîștigat 1200 de lei. În acest an, tot în luna aprilie, la 4463 litri de lapte a cîștigat 2820. Aceștia fiind banii care i s-au convenit numai pentru lapte, zice el, fiindcă s-au adăugat și alții, pentru îngrijirea vițelilor, iar venitul total a ajuns la 4000 de lei. Tot 4000 a luat și nevastă-sa, Stela, sau alți îngrijitori precum Ana Anton sau Ioan Coja. Vruseră și ei, mai de mult, să plece, chiar dacă prin hotărîrea lor ar fi sporit fluctuația și indisciplinarea în cadrul fermei, dar iată că, așa cum s-a dovedit cu prisosință după aceea, oamenii sînt disciplinați și conștiințoși de felul lor iar pe deasupra mai sînt convinși că rezultatele bune obținute în acest an se datorează nu numai felului lor conștiințos de-a lucra ci cu siguranță și celor cite 2 kilograme de furaje concentrate pe care de la 1 ianuarie încoace le primesc — și chiar le primesc, întotdeauna — pentru fiecare litru de lapte predat. Pe acest fapt se întemeiază în parte și convingerea lor că în acest an se vor putea obține, de fapt, cam 3000 de litri de lapte de la o vacă iar în ce privește ambiția de-a ajunge la 3500 în 1984 și la 4000 litri de lapte în 1985 trebuie să spunem că ar mai fi o explicație la mijloc. Explicația e simplă: hrănite bine, junincile vor putea înlocui treptat vacile sterpe. De pe-acum au fost înlocuite de fapt 115 iar alte 40 urmează să fie trimise la abator în cursul acestui an, astfel încît cele mai bine de 600 de vaci ale C.A.P.-ului din Amara să facă viței și să dea lapte. În

Fotografie de ION PREDOȘANU

felul acesta, se înțelege, îngrijitorii nu vor mai fi nevoiți să ridice din umeri, așa cum făceau pînă de curind, atunci cînd erau întrebați de ce vacile din gospodăriile lor arată mai bine decît ale C.A.P.-ului. A fost deajuns să treacă numai o jumătate de an bun pentru ca o astfel de întrebare să nu-și mai găsească rostul. O jumătate de an bun, adică șase luni de adevăr.

DUMITRU ELIADE

Să poți privi o vacă în ochi fără să roșești

„Cineva s-a hazardat, în fața noastră, să rostească aceste surprinzătoare (cel puțin în contextul discuției) cuvinte, și încă să le spună, așa, pe un ton foarte simplu, fără nici un patetism exterior. Ne-au bătut în memorie cadentele din Esenin și Fundoianu (în gura lor, da, aceste cuvinte ar fi sunat firesc!) și am rămas, vreme de citeva momente, într-o stare oarecum de melancolie, de visare, abstrasă clipei și abstrasă discuției. Ne-am gîndit că poezii noastre de azi sau, mă rog, mulți dintre ei ar avea, dacă nu oroare, cel puțin o profundă indiferență vizavi de o asemenea examen. Cine mai privește azi în ochii vacilor, ai cailor, ai griului, ai tomatei? Ar fi un tic calofil, un ecou blamabil din poezia patriarhală, de mult pusă la index. Citadinizarea în literă a început printr-un sever tratament cu pesticide și erbicide, aplicat metaforelor bucolice sau pretins „bucolice”, paralel cu cel aplicat ciupercilor. Ce a rezultat? În literă a rezultat ce citim în reviste. Dar în viață?

În viață, vaca, după ce multă vreme a fost detronată din importanța și din privilegiile ei arhaice, a început, iată, să fie repusă în drepturi. Am început să ne amintim de ea nu doar larna, cînd presantele treburi ale cîmpului se ascund sub omăt și îngăduie „luxul” de a mai face și un pic de zootehnie. Am început să ne amintim de ea în toate zilele, să ne amintim (uneori cu efort, căci prea de mult și prea adînc ne-a invadat la acest capitol uitarea) că ea, ca să dea lapte și carne, trebuie să mai și mînce, ba chiar că are nevoie de o îngrijire pe care nu totdeauna i-am acordat-o.

Cel ce ne spune toate acestea e un specialist al domeniului, inginerul zootehnist Pavel Horumbă, director zooveterinar la D.G.A.I.A. — Teleorman. Înarmat cu cifre, fapte, date și argumente pe care nu le scoate din hirtii, ci le produce din memorie, ne oferă o imagine a ceea ce am putea numi, cu voia domniei-sale, „vaca în Teleorman”. O imagine în care poezia n-are ce căuta, în care ceea ce contează e numai proza, cea mai terestră proză. Dar o proză cu pregnanță, cu forța de sugestie a celei mai percutante metafore.

S-a dus și se duce în județ, de la o vreme, o veritabilă bălăie pentru redresarea acestui sector cîndva ignorat. Din păcate, pînă nu demult suprafețele de pășuni au fost foarte mici, iar producțiile de furaje (în special în zone neirigate, ca Roșiori, Virtoape, Blejești etc.) nu s-au ridicat la nevoile vitelor. Grosiere au avut dintotdeauna, uneori chiar peste necesar, cum a fost în anii '81 și '82 (în ultimul, chiar le-au rămas în silozuri peste 20 000 de tone!), dar le-au lipsit proteinele, adică lucerna, drept care producțiile de lapte și carne au fost scăzute. Din '82 a început o vastă campanie pentru schimbarea structurii furajelor, în beneficiul celor cu un ridicat procent de proteine. S-au semănat, în '82, vreo 3 000 ha cu lucerna, în '83 vreo 4 000, ponderea acestei plante a ajuns la circa 60 la sută din suprafețele de pășuni; pășuni cultivate cu proteină vie (pășuni între 25 și 40 de hectare) au astăzi toate unitățile agricole de stat și cooperatiste. Abundența, sau hai să nu ne hazardăm la acest cu-

vint, să zicem doar o mai mare îndestulare cu furaj hrănitor începe, treptat, să ducă la abolirea unei practici nefaste, care a făcut ravagii printre vite. Pentru a se ajunge la necesarul de lapte cerut somativ de plan, a existat (și nu numai aici, în Teleorman) obiceiul de a se hrăni doar animalul matur, care produce imediat, vițelele rămînînd flămînde, deci subdezvoltate, fapt cu repercusiuni dintre cele mai grave asupra viitorului însuși al speciei. La C.A.P. Ciolănești, la Brînceni, la Lăceni și în alte locuri, vitele care de la vîrstă de 18 luni trebuiau duse la montă fac 20, 30, chiar 36 de luni pînă cînd conformația fizică le permite să zămislească. Și asta numai după ce sînt supuse unor îngrijiri speciale, după ce sînt înapoate cu doctorii, după ce sînt hrănite suplimentar, alăptate cu biberonul la o vîrstă cînd tocmai ele, și încă de mult, ar fi trebuit să alăpteze. Vițelusele născute din medicamente nu-s prea grozave, mamele forțate să le aducă pe lume se resimt, uneori trebuie supuse fatal selecției, deci reformate după prima fătare, ceea ce scade în loc să crească șansa sporirii mamei. A mai existat, și pe alocuri persistă (adică în acele locuri neirigate, unde nu iei mai mult de două coase de masă verde), tendința de a se reforma cit mai multe vite, de a se scăpa de animalele debile, rău conformate aparent, fără viitor, tendință desigur comodă, incomparabil mai comodă decît lupta pentru redresarea acestora. Campioane în asemenea tendințe, nu totdeauna dictate de pricinii obiective, sînt C.A.P.-urile din Călmățuiul de Sus, Lăceni, Găleteni și, din păcate, nu numai ele. O măsură ce se anunță de mare eficiență este abaterea acestor animale de la drumul cuțitului și îndreptarea lor spre ingrașătorii organizate, unde, deseori cu succes, ele sînt „recondiționate”, redatate vieții. S-au mai creat în județ, la C.A.P.-uri cum sînt cele din Bujoreni, Orbeasca, Piatra, Scrioștea, ferme de creștere a vițelilor pentru reproducție, dotate cu tot ce le trebuie. S-au mai creat, ca la Cervenia, tabere de vite în aer liber, care beneficiază de pașiți aleși și de veghea unui personal calificat. Și unde animalele se dezvoltă bine, întorcîndu-se la casele lor gestante. Vom mai nota, dintre multe alte măsuri menite întinerii zelului productiv al speciei, transferul unor animale în locuri mănoase, precum lunca inundabilă a Durnării, preluarea de către D.G.A.I.A. a vreo 2 000 ha de păduri (din care 1 600 pentru pășunat iar 400 pentru recoltatul ierbii), asigurarea, tot din păduri, în special din cele de cer, arbore din familia stejarului, a circa 8 000 tone de frunzar, cu un bogat aport de concentrate.

Ce-ar mai rămîne de făcut?

Recentele cuvîntări ale tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. și la ședința comună a Consiliului Național al oamenilor muncii din industrie și Consiliului Național al Agriculturii luminează și în sectorul zootehnicii, analizat cu forța de pătrundere și cu luciditatea proprie cîrmaciului națiunii noastre, realizări ce se cuvînt consolidate și extinse, posibilități încă neexplorate, mijloace pentru folosirea integrală, cu maximum de randament posibil, a resurselor existente și în acest domeniu.

Mai rămîn, desigur, încă multe și, dintre toate, mai rămîne lucrul care pare cel mai simplu, dar de fapt e cel mai greu de obținut. Mai rămîne ca omul, îngrijitorul de vite, gospodar al gospodăriei obștești, să poată privi o vacă în ochi fără să roșească. Sau, mă rog, roșind, dacă el, omul, doar i-a pretins, doar i-a cerut cit mai mult, fără să-i fi dat în schimb nimic sau aproape nimic.

Destule C.A.P.-uri și I.A.S.-uri teleormăne au vite frumoase și multe, cu producții de lapte mari, dînd măsura hrăniciei speciei, inclusiv a celei de rasă locală, și nu mai puțin o dreaptă măsură a vredniciei, iscusinței și dragostei oamenilor față de animalele ce aduc bogăția obștii și siguranța îndestulării casei. (Cu citeva ceasuri înainte de a nota datele de mai sus, undeva, pe cîmpia Puranilor, lingă răcoarea unui lac natural, asistam la „plimbarea de după masă” a unei cirezii

de vite, parte din marca cireadă a C.A.P.-ului, care cuprinde 1 000 de taurine, din care 530 de vaci cu lapte, restul juninci. Spectacolul era fabulos, cîmpul se înnegrise de vaci uriașe, puternice, cu carnea ca de granit, meși de Holstein cu brună locală, cele mai multe exemplare de elită, cu producții de lapte de cite 40 de litri zilnic. Dar cea mai impresionantă era liniștea, marea liniște, era de fapt altceva, era forța, era plinătatea de viață vie și teafără ce coborise în cîmp cu aceste vaci. Unele animale rumegau lenes, altele, tolănite în iarbă, sătule de-acum, ne primeau cu ochi calmi defilarea, treceau printre ele fără ca vrcuna să clinteaască. Vite doar hrănite și îngrijite, nu și bătute. Cei care le păzeau aveau miinile goale. Vite care se puteau privi în ochi cu stăpînii lor fără ca una din părți să se sperie iar cealaltă să roșească.) Dar ce se întimplă în alte locuri?

Am văzut, prin satele Teleormanului, și nu doar prin ele, vite frumoase în ogrăzile oamenilor și exemplare bicsnice, să le plîngă de milă, în incintele obștilor. Am văzut îngrijitorii de vite ce, diminețile, plecau la grajdurile C.A.P.-ului pe șosea, în vîzul oamenilor, dar seara se întorceau acasă pe drumuri ferite, tîind prin spatele caselor, prin grădini, cu saci de nutreț în spate susțrași din hrana vitelor obștii. Am auzit de femei care nu au o vacă în bădătură, totuși în sat vînd lapte, îl vînd cu cite 10—12 lei litrul, enigma acestui negoț nemăfîind o enigmă cînd alii că aceste femei lucrează la niște complexe de vaci cu lapte. Am auzit cum la unele C.A.P.-uri (Răzmișrești, Izlaz) unele vaci tremură pe picioare, de slăbiciune, ca frunza, iar altele, chiar în aceste zile, au „scăpat” în lucernă, umflîndu-se și murînd pe loc. Am auzit cum într-un alt punct al județului, la Măldăieni, vaci scumpe, cumpărate din Olanda, sînt astfel hrănite și îngrijite încît dau tot atîta lapte cit dau caprele unor rudari din vecini. Nu insistăm cu exemplele de acest fel. Ele sînt cunoscute, iar factorii responsabili al locurilor, luînd măsuri drastice în cazurile de neglijență și furt, luptă, în același timp, să determine niște schimbări de mentalitate, să readucă în inimă care s-au răcit și au împietrit vechea dragoste a țărănilor pentru vite.

Căci de aici începe totul.

ILIE PURCARU

Ochiul stăpînului la grajdul cu mulți stăpîni

Grajdurile sînt conform proiectului, furajele sînt și ele conform condițiilor, oamenii stau pe slujbe conform normelor în vigoare, vacile sînt conforme cu o mulțime de instrucțiuni, părceri și tabele, totul e conform cu ceva, cu excepția lapteului, care-i puțin, și dacă e să vorbim pe conformități, e mai mult decît prin alte locuri, dar tot puțin. O medie de 5,5 l zilnic pe vacă furajată e o medie de pagubă. În recenta Cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu la Ședința comună a Consiliului Național al oamenilor muncii din industrie și Consiliului Național al Agriculturii problema creșterii substanțiale a producției e dovedită a avea un temel clar: avem animale cite trebuie, avem grajduri destule, avem izlazuri și pășuni, avem și oameni! Trebuie să avem, cit ne trebuie și cu belșug chiar, și lapte și carne.

Grajdurile sectorului zootehnic din C.A.P. Pogoanele, județul Buzău, sînt noi și arătoase. Clădite de prin '79, ele se înfățișează frumos. De fapt, dacă n-ar fi problema asta a lapteului — care și ea poate fi discutată de pe două poziții: a noastră — a celor ce socotim că se poate mult mai mult — și a muncitorilor de la grajduri — care merg cu ideea că la alții e mai rău — toate în zootehnia din Po-

Stăpînul ei, nimeni altul!

goanele ar fi bune și la locul lor. Sectorul tot strălucește de curățenie și, de ce să n-o spunem, prima și ultima impresie e de spirit gospodăresc. E drept că o seamă de birouri de specialiști sint curate pentru că sint goale. Ori că nu era nevoie de atita birouri, ori că specialiștii nu le onorează destinația (să fie, adică, niște camere pentru lucru ingineresc, pentru cercetare, pentru studiu, pentru știință zootehnică?). Asfaltul, în ciuda arșiței și a ploilor ce nu mai vin, e curat, mincarea la vite e distribuită cu grijă, în grajduri atmosfera e salubră. Portarul, e drept, doarme dulce în umbra de la amiază, chiar pe pragul șefului de fermă, dar, ce să-i faci, din 45 de oameni, ciți muncesc aici, cițiva trebuie să mai și doarmă în front. E greu să le pretinzi să fie toți ca Petre Nistor.

Cu Petre Nistor e o poveste. El lucrează cu animalele de mai bine de douăzeci de ani. Și lucrează pentru că a început să-i placă, ori îi place, și de aceea e vite. Chestiunea e complicată. Petre Nistor e îndrăgostit de meserie. El dă cele mai bune producții de lapte pe lotul lui. Nu face nici el minuni, fiindcă nu de minuni ar fi nevoie aici, ci de dragoste de muncă, însă lotul lui dă o medie anuală de 2.400 l lapte pe vacă. Soiul ar fi capabil să dea și 5.000 l pe lactație, soiul acesta de vite, în sine, nu-i tocmai rău și pină a ne gândi la 5.000 l, să ne gândim mai bine la o medie de 3.000 l. La Smeeni, un C.A.P. la vreo douăzeci de km distanță de Pogoanele, la același cimp și la același soare de Bărăgan, tare și în mulți ani puștitor, producția anuală pe vacă furajată a ajuns la 3.500 l. El izbutesc să producă 7-8 l lapte zilnic. Ei, da, smeenii au vechime în zootehnie, au un temel. La ei, dacă dai un om afară că „nu se încadrează”, vin zece la poartă și te roagă să-i încadrezi. Ei, dealtfel, au plătit și 80 lei la zi muncă în C.A.P. Binele la bine trage. La Pogoanele, din păcate, oamenilor nu prea le plac animalele. Le plac acasă la ei, dovadă că fiecare gospodărie aproape are o vacuță, dar la sectorul zootehnic nu prea se încadrează.

„Nu le place mirosul, e de părere inginerul Victor Sbarcea, șeful fermei. Oricum am suci cuvintele, trebuie s-o zicem pe aceea dreaptă: în zootehnie nu vin cei mai destoinici țărani din comună. În 45 de încadrări avem și oameni de nădejde. E Nistor, mai sint și Iancu Bercaru, și Maria Șuleru. Lor le repartizez, e drept, cele mai bune vaci, dar le dau lor vacile cele mai bune fiindcă am garanția că sint conștiincioși și pricepuți. În rest, cu ce oameni avem, cu aștia defilăm. Am încadrat și cițiva țigani. Înainte, oamenii ciștigau mai mult la cimp. Acum, ciștigă mai mult în zootehnie, fiindcă producția crește constant de la an la an, totuși, găsim greu mină de lucru. În doi-trei ani îi ajungem din urmă pe cei de la Smeeni. Pină atunci încercăm să potrivim pe fiecare om la locul lui. Ne ajutam și cu vreo cițiva muncitori. Ei coboară la șes pentru ciștig și ciștigă. Anul trecut, zootehnia a plătit la noi mai bine ca la I.A.S. Anul acesta tragem speranța să creștem la 80 lei ziua muncă. Prin decret se acordă muncitorilor din sectorul zootehnic lot personal, apoi produsele agricole, conform cu toată lumea. Ar părea să fie convenabil să te încadrezi în zootehnie și chiar e convenabil. Totuși, forța de muncă ne dă mare bătaie de cap și dacă laptele e puțin și iese, în consecință, scump la prețul de fabricație, de calitate oamenilor trebuie să ne întrebăm, mai mult decit de calitatea animalelor.”

Inițiat în anul 1979, cu un fond de 24 animale aduse din Baia Mare, sectorul zootehnic de la Pogoanele a trebuit să-și facă singur selecția, așa că tineretul selecționat în acești ani va fi productiv în '84. Din cele 1.250 vite, acum, în mai-iunie, sint de muls 304, dintr-un efectiv mediu furajat de 526. S-a ajuns la un procent de natalitate bun, de 94%. Grajdurile, deși noi și, cum spuneam, conform proiectului, au suportat unele îmbunătățiri. E multă teorie în proiectarea grajdurilor, teorie care înseamnă mult beton, multă cheltuială, multe idei nedovedite a fi și rodnice, dar puțină practică țărănească în creșterea vitelor și, mai ales, puțină înțelegere pentru condițiile locale. Inginerul Victor Sbarcea crede că soluția cea mai rentabilă — dacă e să vorbim de tot ce crește prețul laptelui — era să se fi construit grajduri de 100 capete „în stil gospodăresc”, cu materiale locale, ușoare, cu iesle de dimensiuni normale, ținind tradiția. Aici, proiectul a prevăzut ieslele atât de mici, că vaca risipește furajele în așternut. Trebuie modificate ieslele, s-a modificat sistemul de evacuare a dejecțiilor. Cum s-ar spune, grajdul e nou, „la cheie”, acum luați-l și trudiți să-l faceți nu conform cu proiectul, ci conform cu vaca.

TUDOR OCTAVIAN ■

**Din paie, apă și bătaie
nu poți să faci vițel**

Pe marginea șoselei București-Oltenița, ploile din urmă au înviorat iarba și de treaba asta și-au dat seama imediat cei

care mai au cite o vacă-două în curte. Omul și vaca legată de lanț, ca să nu intre în griul șiștăvit, e o imagine ce se repetă monoton în goana mașinilor grăbite. Orice oprire a cui va îi face pe oameni să tresară, să devină temători, prea s-au obișnuit cu întrebări de felul: „Ce faceți voi aici, nu știți că nu-i voie?” Așa că o discuție cu dumnealor se leagă greu, cu răbdare multă de ambele părți, cu priviri încruntate, mai rar cu glume și numai dacă sâteanul s-a lăsat convins că nu-i vrei răul. Maria Stoian e din satul Postăvari și o poartă pe Florina, vaca ei, pe unde-i iarba mai bună. Și Florina nu rămâne datoare, dă stăpînei pină la 10 litri de lapte pe zi, după cum și cit a mincat. Marginea drumului e o mană cerească pentru săteni de cind izlaurile s-au desființat. Mai incolo, Elena Dragomir, o consăteancă a primei, duce de sfoară două vițelușe. De ce două? Pentru că nu toate vacile sint bune de lapte, și din două speră să aibă noroc cu una. Tot Elena Dragomir recunoaște că n-a mai îngrijit o vacă de pe vremea cind locuia cu părinții, ceea ce nu înseamnă că a uitat de vaci în cei 14 ani de cind s-a măritat. Are trei copii mici (cel mai mare e de 11 ani) și nu-i mai convine să cumpere laptele de la vecini cu 10 lei litru. Fără lapte, copilul parcă nici nu se satură.

Necesitatea — subliniată din nou, cu pregnanță, de secretarul general al partidului, în aceste zile — de a se spori pe toate căile producția zootehnică, inclusiv cea de lapte, își primește, iată, și prin acest exemplu, confirmarea nedezmințită a faptelor.

La Orăști am dat peste o fermă de vaci. Cum se insera și era vremea mulsului, am vrut să gust puțin lapte, dar Ion Daiciu, vigilent, a zis că nu se poate și a explicat de ce. Fermă nu-i o fermă oarecare, ci un Centru de izolare TBC, centru unic pe județul Călărași, iar laptele nu poate fi consumat decit fierd de citeva ori. Chiar și brinza ce se face din el se introduce în consum abia după șase luni. Ion Daiciu pare a le ști pe toate despre vaci, doar e lăptar de cind lumea și C.A.P.-ul. De fapt, în scripte e și lăptar și magazioner, numai că magazia e goală; s-au terminat toate: orz, gozuri și țărițe. Vacile depistate ca purtătoare de bacili sint aduse aici, la Orăști, cum spuneam, de pe întreg cuprinsul județului. Astfel de centre sint în toate județele. Acum, aici sint 220 de vaci cu lapte și 180 tineret. Cele 220 de vaci dau cam 200 de litri de lapte pe zi, se predă la stat 80 de litri și restul e folosit pentru hrănirea vițelilor sugari. O bătrinică hitră, pe numele ei Tudora Enache, îngrijitoare, se tot laudă cu cele două capre ale ei ce dau la un loc cinci litri de lapte, adică mai mult decit două vaci furajate. „Creșteți, maică, din astea, de ce le țineți pe-alea, nu vedeți că-s bolnave?” — s-ar fi exprimat ea într-o ședință. Dealtfel și Ion Măreanu, contabil șef al C.A.P. Frumușani, deci un om al cifrelor și lucrurilor exacte, nu se arată mulțumit de rentabilitatea scăzută a vacilor cu TBC. Fermă-„sanatoriu” a fost înființată acum vreo opt ani, aici, la Orăști, pentru că în zonă s-au găsit cele mai multe animale bolnave de otică. O vacă bolnavă e adusă cu 10 lei la kilogram, fată, e mulsă un ciclu și apoi trimisă la abator, după ce a mai pierdut în greutate. După care, e vindută tot cu 10 lei kilogramul. De rămas, rămîne un vițel, bolnav și el, și ceva lapte.

Ce e trist este că și la a doua fermă a C.A.P.-ului Frumușani, fermă normală, cum i se mai spune, adică avind vaci sănătoase, cu vreo 230 cu lapte și 210 tineret, nu se stă deloc bine cu producția de lapte. 2 litri de lapte pe zi, cel mult, e, orice s-ar spune, cam puțin. Nici chiar cifra de 1.000 de litri pe cap de vacă furajată nu spune și nu reprezintă mult, dimpotrivă. În schimb, la particulari e nițel altfel. Ioniță D. Ion, conducător de atelaje și șef de echipă la zootehnie, are și el acasă o vacă numai a lui, care dă 10-12 litri de lapte pe zi. Cum așa?, îl întreb. Da, e posibil. O paște bine, pe unde poate, nu-i dă nici el țărițe, că nu are de unde, concentrate n-a văzut nici comuna, dar o îngrijește ca pe un copil; grajd curat și pătură pe ea iarna cind e crivă. La fermă nu-i la fel?, continui eu. Păi cum să fie! Cele ale C.A.P.-ului nu pasc pentru că nu au unde. Furajele sint semănate totdeauna departe de padocuri și vacile nu văd pășunatul liber decit o dată la cinci ani. Îmi mai zice nea Ioniță că una e să stringă omul un coș de gunoi și alta să care cu roaba, pină-l ia dracu, gunoiul după 25 de vaci, cite are un îngrijitor în primire. Noaptea rămîn zmei doi paznici bruneți, Gh. Voicu și V. Linguraru, care se cheamă că supraveghează vacile, dar ele mai cad, sârcele, prin iesle și, din cauza lanțurilor cu care-s legate, au fost, ni se spune, „cazuri de spinzurare”. Ce să-i faci, se mai întâmplă, vacile nu-s oameni.

Mircea David nu știe exact ce meserie are, unii îi spun tehnician veterinar, alții operator însămințător. El știe ce face de vreo 23 de ani, scrie în registre numărul în scădere al vacilor din trei sate. Mai scrie ale cui sint, care-l situația lor și

cind au ciclu de însămințare. Nu-i scapă una. Ale cetățenilor se însămințează aproape de la sine, sint mai arătoase și intră în călduri în mod natural, pe cind ale C.A.P.-ului trebuie urmărite cu atenție și la nevoie injectate cu sintofolin, progesteron și chiar masate pe uter ca să intre odată și odată în călduri. Numărul de vaci care nasc e de 85 pentru vacile populației și de 50-60 dintr-o sută de vaci însămințate la cele ale obștii. Mircea David e de părere că toată buba e la furajare, cu îngrijirea mai e cum mai e și se poate îndrepta. Nu sint furaje, și pace! Dacă la C.A.P. sint cam 800 de vaci bune-rele, la cetățeni numărul a scăzut la 200 acum, față de 600 în 1962. El, Mircea David, își iubeste meseria, suferă pentru ea, e — zice — o „meserie de onoare” a zootehniei, dar nu-și încasează toată retribuiția deoarece nu realizează numărul de vițel planificat. Dar, tot ei zice: „Nu se poate, dom'le! Din paie, apă și bătaie nu poți să faci vițel!”

ION PREDOȘANU ■

**Lumea
nu se alcătuieste
numai din leneși**

La Vlad Tepeș doar numele satului e mai nou, în rest, stăruința oamenilor în hârnicie și chibzuință a rămas aceeași în ultima jumătate de veac. Asta după mărturia lui Nicolae Ghenu, a cărui virstă cam pe aici bate, pe la 52, 53 de ani. Ca președinte al cooperativei agricole de producție din așezarea tolănită în culele cimpiei ca între dealuri, el ține în brațe, de ani buni și spornici, un anume adevăr: și lucrurile, și ființele sint de mai multe soiuri și cind ne stă în putere să avem de unde alege, de ce să nu alegem chiar soiul cel bun? De la ciine la cal, de la rață la vită și așa mai departe. Bineînțeles, este mult mai simplu să întorci spatelul unei jigodii și să pripășești într-o bătătură un ciine de soi; fiind mult mai peste mină, din pricini mai tuturor necunoscute, să aduni o jumătate de mie de vite de calitate în cinci sau șase grajduri înzestrate cu toate cele. Și, de fapt, îți trebuie doar mai multă răbdare, ochi deschiși și privire limpede. Ceea ce lui Nicolae Ghenu nu-i prea lipsește. Vitele cooperatoare din Vlad Tepeș sint dintre cele mulțumitoare, obișnuite cu iarba și pășunile românești, ei nu s-au incurcat cu rase pretențioase, adică nu au dat vrabia din mină pe cioara din par. Și dacă este să vorbim și despre ce lipsește pe aceste meleaguri, un singur cuvint spune totul: apa. Straturile freactice se ascund cam la 35-40 metri sub fața pământului.

Dintre toate fintinile săpate jur-imprejurul grajdurilor, la trei li s-au înnisipat pompele submersibile, ceea ce nu e bine deloc, pentru că vor cere cheltuială și ostencală ca să fie readuse la

rostul lor. Și grajdurile însele, pentru cei ce nu se mulțumesc cu orice, reprezintă fiecare în parte o anume problemă. Într-unul din ele, am cercetat pe indelete un sistem de adapare a vitelor conceput chiar de președintele Nicolae Ghenu și electricianul Nicolae Dinu. Apoi am cercetat și o altă instalație de adapare, montată în alt grajd de o cooperativă specializată din Călugăreni. Era net inferioară în raport cu cea gindită și executată de cei din Vlad Tepeș, anume prin faptul că riscă să se infunde pe fiecare metru de țevă. Evident, cooperatorii din Vlad Tepeș ceruseră meșterilor din Călugăreni să le execute un sistem simplu și eficient, asemănător celui conceput de ei. Dar cei din Călugăreni — nu și nu. Și au pus în operă tot mățăruile lor incurcate. Asta fiind ca și cum te-ai duce la un croitor cu o stofă de pantaloni, iar croitorul, împotriva voinței tale, dar cu banii tăi, te-ar ferici cu o șapcă. În sfîrșit, că relațiile dintre constructor și beneficiar, în lumea rurală și în domeniul spinos al zootehniei, nu prea stau pe temelii sănătoase e un fapt care dă de gîndit. Pină una alta, să trăim și să vedem cum va funcționa o instalație construită cam împotriva voinței, opțiunii și clarviziunii cooperatoarelor din Vlad Tepeș. Oricum, e de notat că aici cooperatorii au grijă din timp de condițiile vieții animalelor lor. Și au ales pentru asta un moment potrivit.

Învățămintele importante continute în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. pe problemele industriei și agriculturii răsfrîng asupra trudei lor de acum un nou îndemna spre o calitate superioară a muncii.

Acum, cirezile lor sint împărțite în trei: la Puțul Cucului, pe izlazul din Grădiștea și într-o margine a pădurii Zdrulca. Vara fiind secețoasă și iarba puțină și inconsistentă, hrana vacilor cu lapte e suplimentată cu paie, coceni și siloz dintr-o bază furajeră încă nosență-tuță de rezervele ei. Și în ciuda condițiilor aspre, producția de lapte, din iarnă pină în clipa de față, a crescut neîncețat, cifrindu-se acum cam la 5 litri pe vacă și zi. Nu e tot ce pot și ar trebui să dea animalele, însă este onorabil în raport cu alte cooperative din zonă. Ioana Pavel, Georgeta Bragadireanu, Floarea Leca și Virginia Lincu au meritul lor în această ascensiune. Intocmai ca de vitele lor de acasă au grijă de vitele cooperativei din Vlad Tepeș, Lăzărina Menghe și Nicolae Petre. Să nu ne amăgim, totuși. Nici la Vlad Tepeș treburile de toată ziua ale zootehniei nu alunecă mereu ca pe sanie. Nu demult, Nicolae Ghenu i-a găsit pe paznicii cirezii de la Puțul Cucului afumați și adunați la umbră, în timp ce vitele, în miezul zilei, nu fuseseră scoase la iarbă. I-a destituit, ca să zicem așa, chiar atunci, pe loc, „O să cauți oameni cu luminare și n-o să găsești” — au replicat cei în culpă. Dar s-au găsit. Acesta fiind adevărul: pentru cei care caută, mereu se găsește un om mai bun decit altul. Nicolae Ghenu e ferm incredințat că lumea nu se alcătuieste numai și numai din leneși. Iar cind vitele țipă și liniștea lor depinde de ceva închis într-o magazie al cărei magazinier cine știe pe unde hălăduiește nu există decit o soluție: spargi lacătul!

MIHAI PELIN ■

Din nou despre sucurile naturale

După cum se știe, de peste o lună de zile, la restaurantul Olimp din Capitală au fost aduse prin grija directorului I.A.P.L.-ului Bistrița, Petre Naidoni, și a lui Ion Nedelcu, responsabilul respectivelor unități, sucuri naturale din Vatra Dornei. Băuturi din muguri de brad și din zmeură — imbuteliate cu apă de Dorna. Au fost distribuite pină acum două sarje, să le spunem așa, de băuturi răcoritoare. Prima a fost o cantitate de peste 20.000 de sticle iar a doua de peste 30.000. Fără a folosi cuvinte mari și fără a intra în amănunte ele, adică sucurile, s-au vindut în citeva zile. Dar, în toată această perioadă, sintem informați, nici un reprezentat al întreprinderii de sucuri și băuturi răcoritoare din București, care își are sediul numai la cițiva metri de respectiva unitate, nu a trecut pragul restaurantului Olimp. Nici măcar de curiozitate. În momentul de față în unitatea de pe șoseaua Colentina în ciuda anunțului, care te îndeamnă să le consumi, ele nu se mai gădesc. De ce? Din mai multe motive. Primul: fiind imbuteliate la Vatra Dornei au termen de garanție doar șapte zile. Dacă scădem din această cifră zilele petrecute cu transportul, rezultă, clar pentru toată lumea, că mai rămîn doar puține zile în care ele pot ajunge pină la noi. Doi: un alt motiv

este acela că încă nu s-a reglementat pină acum un sistem de flux continuu, să-l numim așa, prin care sucurile să ajungă în București. Este vorba despre problema transportului. Trei: ultima cantitate livrată de către unitatea din Vatra Dornei (responsabil Ion Gâlbează) nu s-a ridicat la nivelul calităților primelor cantități livrate. Calitatea a scăzut fără nici un fel de explicație. Așa stînd lucrurile, cum am mai spus, la restaurantul Olimp, în momentul de față nu mai există nici un fel de suc. La Vatra Dornei, am aflat telefonic, stau imbuteliate o mare cantitate de sticle care așteaptă să fie ridicate de cei de la București. Și încă un lucru care, după părerea noastră este de foarte mare importanță: s-a discutat și, după cite știm, se caută un sistem ca aceste sucuri să fie imbuteliate în Capitală. Dar, vara chiar a venit iar soluția încă nu s-a găsit. Și încă un amănunt: după ce a apărut în revista noastră articolul în care se saluta venirea în Capitală a sucurilor din Vatra Dornei am fost înștiințat că din Bistrița-Năsăud, din Anieș de Măieru, șeful unității de prelucrare a fructelor de pădure, Ion Voicu, este gata oricînd să livreze Bucureștilui citeva zeci de tone de concentrat de sucuri de pădure. Așa stînd lucrurile întrebăm pe factorii de răspundere și de decizie: ce se mai așteaptă?! O să-i ținem la curent pe cititorii noștri fiindcă este păcat, acum după ce începutul a fost făcut, ca în această vară în Capitală să nu se consume cit mai multe sucuri naturale...

SORIN POSTOLACHE ■

Fie că plouă, fie că-i soare, viața pământului stă pe munca țaranului

Seceriș timpuriu, rod matur

La ceasul când apar aceste rinduri, în cimpia Puranilor se seceră orzul. Domnoște cunoscuta atmosferă de front, de comandament, imaginea luptei e militară, formații compacte de combine atacă lanurile și, la fel ca pe front, toți își cunosc precis misiunea, cu lecția de strategie și de tactică învățată pe dinafară. Sint și — cum să le zicem? — instructori, mulți instructori. Reprezentanții ai diferitelor foruri, organe și organisme, centrale, județene, comunale, zonale, foiesc în jurul mașinilor, e o rumoare de glasuri, se bat cap în cap indicații, sugestii, ordine, contraordine care transformă incinta de orz într-o gigantică sală de ședințe în aer liber. Bine măcar, zice Marin Nedea, președintele C.A.P.-ului din Purani și directorul S.M.A.-ului cu același nume, bine măcar că acum, în campanie, s-a mai renumțat la celelalte ședințe, cele ce-n restul anului îți incurcă a-tea treburi, făcând ca între deșiderat și fapta muncii să se interpună mult prea multă abstracțiune. Oricum, adaugă președintele-director, ceva totuși nu este-n regulă, sint prea mulți „gradați” lingă combatanți, prea mulți consilieri, prea mulți instructori, se cam calcă unii pe alții, pe frumoșii lor pantofi de oraș. În ce-l privește, n-a înțeles niciodată de ce oamenii locului, specialiștii locului, cei unși cu drept de decizie, cei împovărați cu răspunderea trudei pământului și a răsplatei acestuia, trebuie, în campanii, dublați sau substituiți de către alții. Dacă ei, acești oameni ai locului, nu sint buni, nu fac față, dă-i, dom'le, afară, pune-i pe alții în locul lor! Dar de fapt, suride interlocutorul nostru, nu asta-i acum problema, problema problemelor e recolta.

Recolta care — așa cum arăta secretarul general al partidului la recenta Consfățuire de lucru de la C.C. al P.C.R. — trebuie culeasă într-o strînsă competiție cu timpul, cerință cu atât mai somativă într-un an în care seceta a cam dat peste cap calendarul obișnuit al muncilor cimpului: „Trebuie — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — să nu lăsam orzul sau griul să ajungă la o coacere excesivă, ci să le stringem în pîrg, pentru a evita orice pierdere”. Pentru Marin Nedea, vechi om al pământului, adevărul acestui îndemn este dintre cele mai limpezi.

E o dimineată cu piclă, cu orizonturi care întirzie să se limpezească, e cald, dar căldura e umedă, grea, nu provoacă strălucirea văzduhului, nu învie culorile, cimpia Puranilor a încernit într-un fel de monocromie, într-un fel de somnie cosmică. Piclă asta „întoarce orzul”, bobul e bun, e copt, dar paiul se îndoie ca un elastic, secerișul va merge greu. Noroc că, iată, de niște clipe, un pui de vînt a început să zbovească spicele, un vînt venit nu se știe de unde, parcă nu din zările neclintite sub piclă ci de sub tălpi, de la rădăcinile plantelor, ca o ofrandă a pământului negru și umed, hotărît deodată să-i ajute pe oameni, după ce oamenii s-au bătut cu el de atîta vreme. Și acum secerișul va merge greu, căci vîntul asta va arunca toată pleava în ochii oamenilor, dar important e că mașinile își vor face mai bine treaba.

E orz frumos aici, la Purani, în cimpia Burnasului, e la fel de frumos și griul, de la primul se așteaptă cel puțin cit e plumul, adică 4 700 kg. la hectar, de la al doilea la fel, adică vreo 4 400. Par fabuloase astfel de recolte într-un an ca acesta, secetă de o secetă cruntă, ai zice (și cei ce vin de aiurea chiar așa sint ispițiți să zică, dînd cu ochii de această cimpie) că Puranii sint ca o altă planetă, ca o oază suspendată dincolo de timp, în care timpul, cu capriciile lui, n-a avut acces. Sistem de fapt în plină „cimpie a soarelui”, în plin teritoriu al secetei, într-o fișie de țară încercată la fel de greu, poate chiar mai greu decît altele. Din

toamnă și pînă la 21 mai n-a căzut din cer nici un strop de apă (nici la 21 mai n-a fost cine știe ce potop, doar 20 de litri pe metru pătrat), deficitul de apă din sol a urcat pînă la 1 000 de litri, vînturi fierbinți au răvășit vegetalele tinere, nopțile au fost fără pic de rouă, zilele cu temperaturi de 32—34 de grade. O fișie de țară greu încercată, greu frămîntată, dar o fișie care, spre deosebire de altele, însă în pas cu destule altele, s-a transformat într-o redută fortificată, care nu s-a predat loviturilor soartei.

Lanurile de orz și de griu, de porumb și de floarea-soarelui sint irigate, un mare sistem (cel de la Giurgiu-Răzmițești) le cuprinde pe toate, însă sistemul de irigații a însemnat, pentru reduta Puranilor, nu un perete ocrotitor la umbra căruia să se poată dormi fără grijă, ci acel zid ridicat împotriva secetei ce trebuie ținut încordat, teafăr și viu de către oameni, altminteri el neavînd vreo putere, altminteri el puținindu-se chiar prăbuși. Din aprilie, de cînd pericolul secetei s-a arătat mai deplin, ofîind cimpul, întirzind dezvoltarea plantelor, C.A.P.-ul s-a organizat pentru luptă. Scepticismul unora, sumbrele profetii ale altora, resemnarea fatalistă a citorva („e secetă peste tot, a venit și la noi, ce putem face?”), au fost primele ținte ale acestei lupte, astfel ca frontul să fie front, cu spatele sigur și cu dușmanul numai în față. Consiliul de conducere i-a convocat pe toți oamenii de nădejde, apoi pe toți oamenii C.A.P.-ului, explicîndu-le, cu argumente și cifre, ce pierd dacă nu se bat, de ce și cum trebuie să se bată. Ca să instaleză 70—80 de aripi de ploaie în lanuri fără să calci o plantă, fără să strivești un spic, pare de domeniul imposibilului. De regulă, 10—15 la sută din plante sint victimele instalării acestor aripi. Ceea ce nu s-ar zice că e prea mult, dar ceea ce (li s-a adus aminte oamenilor) înseamnă pînă la urmă vagoane, zeci de vagoane de orz și de griu, mai de preț decît aurul cînd seceta vămuieste orzul și griul. Drept care pierderile datorate aripilor au fost cu totul neînsemnate. Oamenii care de regulă erau dedați altor rosturi, unele de o specializare tehnică ridicată, altele nepreavînd de-a face cu pămîntul, ci cu imaginea lui abstractă, transpusă în cifre, și-au suflăcat minciile (și minciutele) și, ca ultimii salahari, s-au afundat cu minile în pămînt. A făcut-o și șefa de fermă Petra Bratu, nu doar dirijînd, nu doar arătînd cu degetul ce și cum trebuie întreprins, ci trînd efectiv la irigarea griului și a orzului din cuprinsul fermei. A făcut-o Petre Rădulescu, șeful secției de mecanizare a C.A.P.-ului, împreună cu cei 20 de tractoriști ai lui, părăsind mașinile și atelierile, luînd în primire coloane de irigații, a făcut-o și Ilie Rădulescu, conducătorul formației de furajie, care, singur, s-a ocupat de șapte aripi de ploaie, a făcut-o și contabilul șef, pe nume tot Rădulescu și tot Ilie, luîndu-l cu sine și pe cei 60 de constructori ai cooperativei și irigînd cu ei 350 de hectare de orz. Toată suflarea s-a prins în luptă și, la fel ca pe front, forțele ce cîștigau o bătălie se mutau instantaneu în sectoare periclitate, întărîndu-le și scotîndu-le la lumină. Cele mai grele bătălii s-au dat cu defecțiunile instalațiilor de irigație, ale conductelor și aspersoarelor. S-au dat cu niște coliere de fixare și șuruburi cu filet (fabricate la I.M.A.I.A.-Bals) care săreau din aspersoarele sub presiune ca dopurile din niște sticle cu lichide în fierbere, năclîndu-i pe oameni de sus pînă jos, făcîndu-i una cu noroiul. Și vătămînd astfel tocmai ele, aspersoarele, plantele pe care trebuiau să le salveze. S-au luat oameni de la alte urgente și importante munci, de la prășitul porumbului, de exemplu, ca să păzească năbădăoasele țevi. S-a dezorganizat, deci, o bătălie pusă la punct, au trebuit aruncate în ea nu numai niște valori umane prețioase în alte părți, dar și valori materiale, s-au făcut costisitoare cheltuieli ca să se dreagă ceea ce alții n-au fost în stare să facă

bine. Și cu orzul și griul, hai, treacă-meargă, a fost cum a fost, dar ce-o să fie cînd va crește înalt porumbul (căci și porumbul arată bine, va crește desigur înalt și robust), revărsîndu-se peste aspersoare, ascunzîndu-le vederii celor puși să le apere?

Micui, o mină de om, numai nerv, Marin Nedea stă în buza tarlalei de orz, privește lucrul combinelor și socotește. Va să zică, secerișul orzului, în condițiile acestui an, a început cu două săptămîni mai devreme. Porumbul, fasolea și soia ce se vor semăna după orz vor ajunge cu siguranță, grație irigațiilor, la dorita maturitate. Deci peste vreo două-trei luni de zile, cînd se va trage o primă linie de bilanț a luptei cu seceta, s-ar putea, cine știe!, să se vadă că seceta, pînă la urmă, și-a avut și partea ei bună, s-ar putea ca socotelele să arate că pierderile datorate ei au fost recuperate, și încă din plin, poate chiar cu dobîndă.

Pînă atunci, însă, mai e de muncit, mai e mult și greu de muncit, drept care Nedea uită de noi și o ia, grăbit, spre combine, ca să vadă mai de aproape ce treabă fac.

ILIE PURCARU ■

Grîul greu al acestei veri

Ștefan Neagu îmi arată un pîlc de sălcii pierdut pe linia albă a orizontului, departe. De acolo, de printre sălcii acelea pe care privirea le caută nesigură prin pinza de lumină înșelătoare ce se clatină și tremură, dogorînd, ca aerul de la gura unui cuptor, pîriul Apa Rece își adună primele izvoare și le aduce printre pămînturile arse de secetă, în ocholuri largi, pînă în dreptul palatului brîncovenesc. Mai departe, către ieșirea din sat, aceluiași pîriu i se spune Tudorel. De ce i se spune într-un fel la vale și într-alt fel la deal nu prea se mai știe astăzi la Potlogi. Oricum, zice Ștefan Neagu, din lacul către care coborau lespezile de piatră pe unde-și va fi purtat pașii domnul Țării Românești nu mai rămăsese decît un fir subțire de apă, cit să ajungă pînă la glezna unui copil. Seceta a fost prilejul de a res-tabilii locului înfățișarea pe care este de bănuț că a avut-o odinioară. Cum apăle au și ele, se vede, viața lor, care trebuie primentă, cu ajutorul forurilor județene a fost adusă pe la sfîrșitul lunii aprilie o draglină care sapă în albia pîriului Apa Rece și desfundă izvoarele ce s-au împotmolit cu vremea. Lucrarea aceasta, spune Ștefan Neagu, președintele Consiliului unic agroindustrial, și-a dovedit de pe-acum însemnătatea. Localnicii vor putea să iașă la capăt cu bine din gîjile și neodihna pe care le-a adus primăvara secetoasă. Indicațiile clare și ferme, reluate din nou în aceste zile, ale secretarului general al partidului privind marea însemnătate a irigațiilor primesc și aici eficiența replică a faptelor. În unele locuri pe unde Apa Rece a ajuns să aibă o lățime de 10 și o adîncime de 2 metri, au putut fi irigate, pînă acum, vreo 50 de hectare de legume, natreturi și porumb. Iar draglina înaintază în fiecare zi din aval, adică dinspre palatul domnesc, către pîlcul de sălcii de unde pîriul, devenit pe-albucii un riu în toată legea, își trage primele izvoare. Pînă acolo, pînă la sălcii acelea pierdute pe linia albă a orizontului să tot fie vreo 2 kilometri. Albia pîriului va fi săpată pe toată lungimea ei, fiindcă nu se poate ști, zice Ștefan Neagu, pînă acum ploaia ne-a înșelat că vine, că tot vine, și n-a venit cînd era așteptată, iar acum, cînd n-o mai aștepta nimeni, e adevărat că a venit, ieri a plouat, a plouat ceva și alaltăieri, dar dacă de mine încolo n-o să mai plouă iarăși? Ploaia a venit, dar seceta rămîne, fără îndoială, sau poate că numai teama de secetă. Oricum, țaranii din Potlogi s-au hotărît să termine ce-au început

gîndind nu numai la recolta anului acesta dar și la cea din anii viitori. De aceea, în vreme ce unii dintre meșterii comunei lucrează la cîteva stăvilare pe firul pîriului sau rîului Apa Rece, iar dintre numele acestor meșteri s-ar cuveni să le amintim pe-ale lui Ion Barbu, Gheorghe Preda sau Traian Bambir, Enache Vișan și Gheorghe Dinu, alții, peste o sută la număr, duc apa cu gălețile la rădăcinile plantelor și nu oricum ci chiar așa cum spune la rîndu-i Constantin Tudor, inginer-șef al consiliului, noi nu miștim plantele așa cu apă, le dăm cit au nevoie cite o găleată la două, la trei cuburi, nu la mai multe. Căci de plouat, cum spuneam, a plouat, dar nu chiar îndeajuns, și cel puțin aici, unde sint posibilități, unde apa a început să fie din belșug, trebuie să nu mai apară nici o pierdere. Nu altfel, la urma urmel, se cuvine să fie munca și în locurile pe unde seceta a lovit din plin. Într-o parte a cimpului căreia oamenii îi spun Cioaba, și către care ne îndreptăm împreună cu inginerul Constantin Tudor, pe-o latură a soselei se întind vreo 100 de hectare de orz iar pe cealaltă vreo 150 de griu. Cîteva dintre cele 76 de combine ale S.M.A.-ului Potlogi și 40 de prese de balotat au fost aduse aici, în această tabără de cîmp, într-una dintre cele 10 tabere de cîmp amenajate pîntu ziele secerișului. Dumitru Onrescu, desore care se spune că de vreo 25 de ani este unul dintre cei mai buni mecanizatori de prin partea locului, lucrează din 1971 pe aceeași combină C-12 iar acum, de bună seamă, mașina funcționează perfect, ca și combinele lui Constantin Zamfir, Tudor Toma, Gheorghe Marin, Tudor Clurea, Dumitru Marchidan sau Ion Radu, acesta din urmă fiind cîștigător al locului 1 pe județ și al unei mențiuni pe țară la Olimpiada mecanizatorului din acest an. Secerișul e mai greu aici decît în alți ani, totuși e mai ușor decît acela de care au parte mecanizatorii de prin alte locuri, fiindcă aici, pe tarlaua Cioaba, orzul și griul n-au rămas numai de-o palmă, s-au ridicat binișor de la pămînt iar recolta, deși mai mică decît fusese stabilită prin plan, promite totuși să se apropie de cele vreo 2000 kilograma pe care, două ultimele estimări, Consiliul unic agroindustrial Potlogi le va obține, în medie, de pe fiecare dintre cele 4855 hectare de griu și 1370 de orz. Atît doar, spune Ștefan Pircălabu, inginerul șef al S.M.A.-ului, că va trebui să nu se piardă nimic, nici un bob, din recolta asta. Căci ploaia a venit dar seceta, iată, rămîne, a și rămas, cel puțin acolo unde ploaia a venit prea tîrziu.

DUMITRU ELIADE ■

Efectul de oază la Urleasca

De la Făurei încolo, lucrurile se schimbă. Griul se înalță vîzînd cu ochii. La Cilibia o „aripă de ploaie” anunță de-a-cum schimbarea. „Aripile” acestea se înmulțesc, aerul începe să miroasă a Dunăre, deși fluviul e departe, la zeci de kilometri.

Iar la Urleasca, după toate cite ai trăit și ai văzut pînă aici, impresia e copleșitoare. Zeci și zeci de „aripi de ploaie” își fac treaba frumos, metodic, trebuie să cauți mult ca să nu găsești un aspersor defect, cîmpul a rodit ca în anii cei buni. Cit despre I.A.S. Urleasca, fiindcă de un I.A.S. e vorba, el e atît de strașnic ascuns între copaci și flori, încît odată soșit ai ușurarea și uimirea omului ce află, pe neașteptate, o oază. Sediul I.A.S.-ului pare unul din acele centre agricole experimentale în care s-au băgat bani mulți. În realitate, e vorba de niște construcții mai degrabă modeste, dar roștuite atent, curate, cu drumurile dintre ele strălucînd de curățenie, un loc gospodărit cu mare ambiție. Adevărul este

că la Urleasca nu s-a investit mai mult decît prin alte părți, numai că aici au existat mereu temeluri pentru încredere. Din cele 7356 hectare, cite are I.A.S.-ul, sint irigate, încă de prin anii '70—'72, suprafețe considerabile, astfel că azi 7261 hectare lucrează întocmai unei uzine administrate cum trebuie. Cînd intri mai în amănuntul chestiunii, descoperi că la Urleasca nu mai încapă nici una din aproximațiile asupra recoltei, atît de obișnuite prin I.A.S.-urile și C.A.P.-urile negirigate și chiar irigate. Fiindcă, se știe, nu-i suficient să ai apă. Avem atîtea locuri irigate unde recoltele-s modeste. E nevoie ca apa să ajungă unde e nevoie și în cantitățile cuvenite. E nevoie, prin urmare, ca sistemul să fie condus cu autoritate, intrucît o rețea de irigații e cel mai logic și mai deștept lucru din cele concepute de om.

Cunosc, deci, mai de-aproape sistemul Urleasca — parte din sistemul județului Brăila, dar o parte care dă cele mai puține griji — împreună cu inginerul Dumitru Danielescu, directorul tehnic, și inginerul hidrotehnician Constantin Stoina, stăpînul, am putea zice, al problemei hidrotehnice. Primul lucrează la I.A.S. de 11 ani, celălalt de 13. Directorul, inginerul Mihaelache Mărgean, e la Urleasca de 19 ani, contabilul șef, Marcel Panait, de 30 de ani, medicul epizootolog Ionel Coșarcă de 20 de ani, Crăciun Fișucii, economist la muncă și salarii, de 21 de ani. Toți anii aceștia parcă ne vorbesc de ceva: de legături sufletești între oameni, de aspirații comune, de un preț al lucrurilor, al fișcării lucrului. Cînd în atîtea locuri producția de lapte pe vacă furajată nu trece de 5—6 litri, la I.A.S. Urleasca, la ferma zootehnică, producția e de 14,5 litri.

Dar asta, cum se zice, e altă poveste, nu povestea propriuzisă a irigațiilor. Cei doi specialiști ne asigură că de la irigații pornesc multe dacă nu chiar toate. Ei sint de părere că anul acesta vor obține chiar mai mult griu ca în '82. Au dat o udare de rezervă în toamnă, au pornit irigațiile încă din 31 martie, erau pregătiți s-o facă și mai devreme. Pe aici nu a mai plouat din 23 august, anul trecut. Cea mai mare ploaie pătrecută în ultimele 10 luni n-a trecut de 10 l/mp, ori cînd plouă de 10 l/mp, apa nici nu se ia în calcul. Vîntul e atît de stăruitor prin părțile astea încît doar ploile mari îl dovedesc. Vîntul usucă ploile scurte și ușoare aproape înainte de a atingă solul.

Zilnic, dau apă în cîmp 427 „aripi de ploaie”, ceea ce înseamnă cam 3 000 de aspersoare, ceea ce înseamnă o ploaie bună pe cite 500 hectare. Ca organizare, doar sistemul de la Insurăței este la fel, dar ca efecte nu prea, dovedă că pînă la urmă tot sistemul uman contează. „Aripile” sint mutate, cu 18 m, cit e și bătaia în cerc a aspersorului, la fiecare 10 ceasuri. Sistemul contează pe 57 muncitori permanenți, cu vechime și, ce-i mai important, cu dragoste pentru munca asta — iar numele șefilor de echipă Petre Damian, Dinu Tudor, Cerveș Rusincă, Nicolae Dragu, Mihai Șerbu sint garanție de drag de muncă și meserie. Mai contează pe 300 sezonieri, din care bună parte sint veniți prin intrajutorare județeană de la Combinatul de celuloză și hîrtie, de la „Laminorul”, de la Combinatul de prelucrarea lemnului și din Industria morăritului, de la I.G.G.C.L. Este primul an, de cînd există sistemul Urleasca, în care el merge la capacitatea maximă. Și tot primul an în care se vădesc o serie de greșeli la producția utilajului propriu-zis, a celui mărunt, a celui curent, mai bine zis. Aspersoarele primesc, în locul unui colier metalic ce dura ani de zile, colier de plastic, care se strică nici într-un sezon. Tevile, venind de la IMAIA-Bals, dar fabricate prin alte locuri, crapă în lungul sudurii. Sigur, sistemul trebuie și întreținut, dar parcă mai bine e ca totul să fie de bună calitate de la început.

TUDOR OCTAVIAN ■

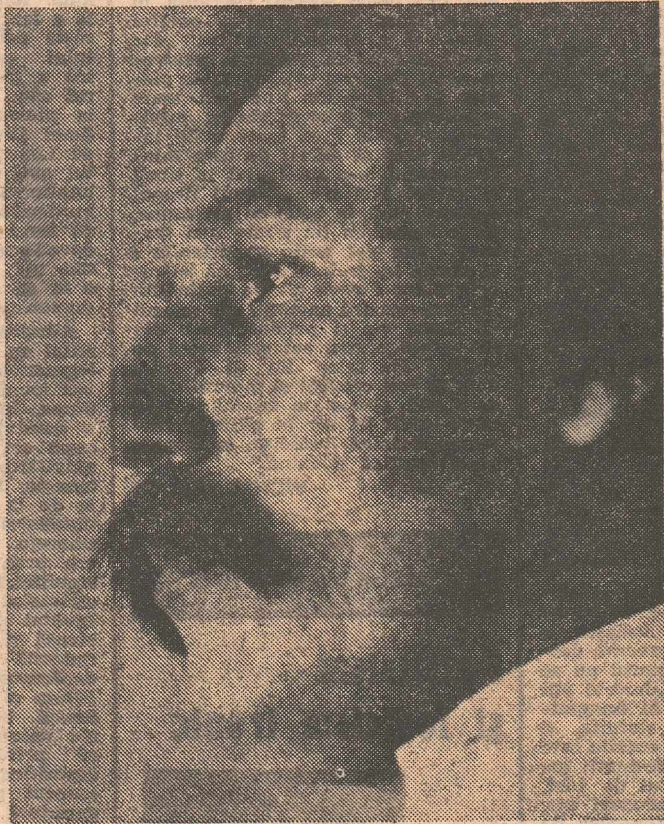
Flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Marin Sorescu

Un poet
în stare
de veghe

— Tocmai hotărâsem să nu mai dau interviuri ca să nu mă repet.
— **Atita consecvență...**
— Deși, dacă mă gândesc bine, unele lucruri pot fi repetate, pentru fixare.
— **În conștiința publicului, evident.**
— În memoria celui care spune cît și a cititorului. În orice caz, interviul este, cînd accept, posibilitatea unei confesiuni.
— **Care vine din inițiativa altuia.**
— Dar care-mi dă prilejul de a mă cerceta, de a mă consulta, de a-mi lua pulsul și de a-mi declara încă o dată că sint sănătos și că mă simt bine.
— **Chiar, nu ai suferit niciodată de nici o boală?**
— Hai să nu intrăm în amănunte de genul asta că poate ne descoperim morții amîndoi. Sint sănătos tun. Punct.
— **Prin urmare, ce anume vrei să spui cititorilor în acest moment al existenței tale?**
— Să ne uităm la ceas să vedem ce oră e.
— **Șaptesprezece și patruzeci de minute.**
— La ora șaptesprezece și patruzeci de

minute în cea de-a doua jumătate a secolului douăzeci, pot să declar liniștit prescel că...

Marin Sorescu intră pentru cîteva minute în eclipsă. Pare frămîntat și cu desăvîrsire mut.

— **Îți dai seama ce gravă e întrebarea asta?**

— Toate întrebările sint grave.

— **Dar răspunsurile?**

— Răspunsurile sint ameliorate.

Tăcerea frămîntată a lui Marin Sorescu are continuare.

— **Să-ți pun întrebări ajutătoare. Te-am luat prea de-a dreptul. Despre ce ai vrea să te întreb? Uite, ți-a apărut volumul de versuri FINTINI ÎN MARE, comentat spectaculos de critică. După atîtea experiențe literare și chiar de viață, continui să rămîii poet, te încapăținezi să scrii versuri?**

— Da. Pentru că așa am apucat, să scriu versuri de cînd mă știu și sint un tip consecvent. În tot timpul în care am scris roman, teatru sau critică literară am scris de fapt, simultan, poezie. Acest volum constituie o punte între o etapă mai veche de creație și cea de astăzi. O

trăsură de unire. Apărută la oarecare distanță. Pentru că și în poezie mi-a plăcut să caut, să mă caut și să mă ascund.

— **Și din cînd în cînd să te și găsești pe tine însuși sau să te regăsești.**

— ...Iar faptul că o parte din aceste poezii sint scrise în vers clasic a derutat pe cineva?

— **Pe cine?**

— Nu-ți spun cine. Un critic. Trebuie să spun că am început ca un poet — ca să nu spun clasic și să nu fiu interpretat greșit — care cunoaște meșteșugul stihului. Abia după aceea am dat la tipar acele poeme în vers liber care au impus un stil...

— **Călcînd în picioare toate convențiile.**
— ...În afară de cea a poeziei. Iar acum m-am întors la unele formule mai vechi ale poeziei de dragul de a rima în limba română.

— **Îmi amintesc că primele versuri citite din Marin Sorescu au fost CRONICILE FANTEZISTE din IAȘUL LITERAR de acum douăzeci și trei sau douăzeci și patru de ani și care erau scrise într-un dulce și cantabil stil clasic.**

— Înainte de faza aceea, însă, am avut o fază de rondeluri, sonete și alte poezii în formă fixă (glosse) care însă nu au văzut la timpul potrivit lumina tiparului.

— **De ce?**

— Din cauza unor probleme legate de dificultățile debutului, dificultăți pe care le-am învins cu volumul **Singur printre poezi**, apărut în 1964 cînd și timpul învinsese unele dificultăți, își permitea să fie mai relaxat și chiar să ridă.

— **În spatele versurilor tale a stat aproape întotdeauna intenția de a-i face pe oameni, sau de a face timpul să ridă?**

— Nu. Am vrut și vreau să spun niște lucruri așa cum le simt și cum le gîndesc, adică așa cum îmi vin, fără să premeditez efectul lor. Poezia mea este într-un fel o luare de poziție, de atitudine și cred că poezia mea a rămas de atitudine tot timpul, indiferent de fazele prin care a trecut sau prin care am trecut.

— **Polemici, adică.**

— Polemică. Polemizînd fie cu anumite realități și cu anumite mode, tendințe, stiluri literare.

— **Intr-adevăr, unii critici au remarcat în versurile tale mai mult latura ironică, satirică, alții, dimpotrivă, tragismul, solemnitatea, gravitatea atitudinii tale.**

— Cred că toate acestea coexistă în versurile mele și mi-e foarte greu să le diferențiez, să le separ și să le comentez pe sentimente, pe reacții, pe atitudini.

— **Ești unul din oamenii care ridă cu poftă și cărora le place să ridă sau să vadă oamenii rîzînd în preajma lor. Ești unul din oamenii care se bucură cînd îi văd pe alții rîzînd prin literatura sa.**

— E o stare de candoare la care îmi place să mă reintorc.

— E minunat că nu ți-ai pierdut pînă acum această stare de candoare.

— Trebuie spus că tot ce scriu, scriu cu bucurie. Actul scrisului reprezintă o degajare de bucurie, o eliberare de nenumărate tensiuni. Și asta chiar cînd scriu lucruri foarte grave. De aceea scriu mult și într-un evantai atît de larg. (La Casa evantai vom ajunge mai tîrziu!). Pe de altă parte meseria scrisului îmi dă și o încrîncenare.

— **Nu o teamă? Nu o crispare?**

— Să nu căutăm spaime și acolo unde nu sint. Nu. O încrîncenare asupra cuvîntului. Sint articole sau chiar piese de teatru pe care le scriu de trei, patru ori.

— **Ele par spontane, nu elaborate atît de greu.**

— E o spontaneitate supravegheată.

— **Marin Sorescu, te poți întotdeauna în stare de veghe. Între starea de poezie și starea de veghe, de luciditate, ar trebui să fie o diferență ca între starea de vis, starea onirică și starea de gîcătă, de luciditate. Cum e ochiul treaz al unui poet?**

— Luciditatea, în mod normal, presupune și o anumită inhibiție în fața realului. Creatorul trebuie să aibă îndrăzneala naivului, să creadă că lumea a fost făcută ca să o descopere el. Cred că stilul meu e făcut din alternări ale stărilor de luciditate și de uitare în fața lumii. Această alternare seamănă cu un zigzag. Ca dinții de la ferăstrău. Pe ce altă parte eu nu disprețuiesc inspirația. Fără inspirație nici nu pot concepe scrisul. Și oare inspirația nu este o stare de veghe dilatată la maximum? Starea în care, într-un timp foarte scurt, ajungi la intuiții fulgerătoare, surprinzînd lumea sub blitz.

— **Prin urmare, ce anume te frămîntă, acum, în spațiul de veghe al poeziei?**

— Acum descopăr draparea și faldurile limbii române. Dar nu garanttez că în anul viitor, pe vremea asta, o să fac același lucru. Sint discontinuități în creație care pînă la urmă devin unitare pentru că toate tin de o viziune unică, după părerea mea de natură obsesivă, care nu poate fi trîșată. E vorba de o subiectivitate cit se poate de liberă. Numai în felul acesta putem reflecta obiectiv realitatea. Lăsîndu-ne fiecare să ne exprimăm prin ceea ce avem mai subiectiv, mai personal.

— **Deci tu ești un om foarte liber.**

— Da. Cit se poate de liber.

— **De aceea trădezi din cînd în cînd poezia și uneori pe lungi durate dacă e să ne gîndim la timpul pus în slujba dramaturgiei.**

— Nu poți scrie poezie tot timpul. Și chiar dacă poți, nu e bine.

— **Cum s-a întimplat evadarea ta din spațiul poeziei în acela al dramaturgiei?**

ADRIAN DOHOIARU ■

(Continuare în pag. 15)

Noaptea

cheamă aurora

Așa se cheamă volumul de convorbiri între savantul japonez Daisaku Ikeda care sosește în această săptămînă în țara noastră ca invitat și academicianul francez René Huyghe, tipărit de curînd concomitent în franceză și japoneză.

Invitatul japonez a purtat de-a lungul anilor dialoguri cu mari personalități ale lumii cum ar fi istoricul Arnold Toynbee, Kurt Waldheim și alții.

Pagina două sute trezeci și unu a cărții amintite reproduce pasărea de aur a lui Constantin Brăncuși. Poate Brăncuși l-a făcut pe marele gînditor japonez să vină să vadă Maramureșul această vatră a satului primordial cum o numea alt invitat japonez Nambara într-o convorbire avută cu el și publicată în revista Flacăra nu de mult.

Un dialog cu această țară care se află printre cele mai industrializate din lume dar care în egală măsură este foarte legată de tradițiile ei arhaice de satul vechi japonez este mereu prilej de meditație asupra propriilor noastre valori.

Am parcurs această carte cu bucurie împărțînd de atîtea ori gîndurile înalte legate de rostul salvator al culturii și spiritualității înalte de optimismul pe care acest savant îl împărtășește prin paginile sale. Așteptăm să publicăm poate chiar în Flacăra, un dialog mai întins cu acest învățat care nădăjdum a deveni un prieten al României.

IOAN ALEXANDRU ■

A doua carte cu prieteni

Sorbînd urme de fluturi

Băatul popii din Snagov se numește Constantin Georgescu, își povestește vecinii și familia în nuvele și romane (**Geamul dinspre drum, Amintiri simple, Reîntoarcerea invinsului, Tren de noapte etc.**) și din pricina asta va sfîrși într-o singură dată desăvîrsită. N-o să i se rupă sufletul, fiindcă lui îi place să se afile, dealtmînteri, mai tot timpul exact acolo unde singurătatea își dă cu oasele în cap ca să se audă sunînd. Adică la sat, într-o casă înaltă cu cerdac, avînd în spate via și cireșii, iar pe pajiștea din față cascade de trandafiri, brazi, mesteceni, un nuc uriaș (cam așa îmi inchipui să fi fost Nucul lui Odoabac) și lacul Snagovului, cel plin de legende, pe luciul căruia, în duminicile cu lotuși, plutesc neveste de parfum. În mai, într-un deochi de cer înăbușit cu-njurături de cimbru, Costică Georgescu și-a desirat itele. Vreau să spun c-a împlinit cincizeci de ani. Și cum știm prea bine amîndoi că e greu să amăgești suta ne-am întins în trei (cel de-al treilea nefiînd altul decît Mircea Micu) la o băutură de zile glorioase. Am uitat de sfatul celor vechi care spuneau, cîtînînd din capetele înțelepte: mai legumiți, meseni, carnea și vinul — și dă-i Domnului, Doamne! Nu e prima noastră întimplare frumoasă. Născuți pentru slăvirea limbii române cea atît de bolnavă de inchipiri — blestem din care tragem și în care cu siguranță vom pieri și pe care n-am nici o îndoiială că-l merităm, fiindcă scapăm în noi zi și noapte — noi trăim lingă pasărea iubirii care-și clocește ouăle numai în cuib de ștreang. Cei ce n-o cunoașteți nu vă legați de ea, s-ar putea să vă găurească mîna, osul frunții, timpul mirării, pentru că are clonț de piatră și furie de ape revărsate. Lăsați-o, deci, să doarmă, să viseze și să aștearnă dimineți de va a. E mai bine, fiindcă rotocoale oarbe zac în ea, fie-vă ochii aproape!

De la o vîrstă încolo obținem mereu ceea ce nu ne mai trebuie (vai, vremurile cînd ne trebuiau de toate și nu ne dădea nimeni nimic!), Costică, ori de cite ori mă întilnesc cu el, pune întrebări fără sfîrșit și-și răspunde singur cu cele mai fascinante înteltesuri. Duretoasa necesitate a Bărăganului de a căuta apă vie. Sau iarba care nu cunoaște nici o îngăduință: nici pe-a vîntului, nici pe-a arșiței, nici pe-a gerului.

De-o pîlă:

— Hai, mă Fane, să mitocosim o idee, zice el.
— De ce, mă Costică, mă mir eu, ce-ai cu ea?

— Domnule, trebuie s-o jupuiem de piele ca să aflăm înțelesuri și țilcuri pentru ca să știm pe care cale o luăm-la vale.

— Păi nu-i totuna pe unde-o apucăm?

— Sigur că da, dar e mai frumos s-o apuci în virtutea unei idei timpote. Și nu mai pune întrebări neghioabe că de mult sintem părtași la pagubă.

— Va să zică nici un gînd de ciștiș.

— Nici unul — mă asigură el, cel neîncetat de frumos și suplu și seducător de fete din județul Brăila. Cu toate că eu cred că i-ar sta bine și cu miinile pe umerii fetelor din Muscel. Sau ale celor din Argeș, toate învelite în borangicuri, ori numai în năzăriti de aur și izvoare.

Păi dacă nu-i rost de nici un ciștiș, dom' Costică, hai să luăm cite o frunză din nucul ăla bătrîn și, la muncă, greiere. Tot prin crăpăturile cimpiei. Prin țarina răstignirii. Prin nedreptăți. Prin jaf. Prin rosturile iubirii unui neam. Hai pe-acolo, cîntînd, și-om vedea noi ce-o ieși. Dacă-o ieși ca la ăi bătrîn, n-o să ne supărăm. Tinereta, oricum, n-o să ne mai ajungă din urmă. Tcăm smulgînd vise de sub unghia dedemultului. Înainte, frate Costică! Noi doi știm prea bine că patimile dulci tin de mirazol, dar adăpostesc în ele, ca pe un tezaur, lenea, zăcerea și ingrătușurile prorocilor. Din Biblie, și din vin, mi se pare, ne inundă, uneori, sentimentul zădărnicii. Dar să lăsam chestiile astea. Important e că noi doi nu purtăm război cu fluturii. Sintem capabili să le sorbim urmele și nimic altceva. Mă întreb mereu: de ce poposec eu cu multă frumusețe numai pe măciulile de măr? Să fie măciulile de măr niște circiumi? Am observat că beizadelele, adică fluturii pretimpurii, stau ceasuri întregi pe lujerele de măr. Ce taină? Ce cuprinsuri? Și ce să înțelegem noi? Uite de azi dimineată, de cînd am început să scriu despre tine și pînă acum sint în preajmă miros proaspăt de măr crud. Mult noroc, Costică.

FANUȘ NEAGU ■

P.S. Dacă o să-l vedeți vreodată intrînd în București îmbrăcat într-un suman, să știți că aia e cămașa mea pe care mi-a cîștigat-o la table, pe țărnuț Mării Negre. E de beleaua lumii cum dă cu oasele.

Premieră absolută

Praagul albastru

După **Arca Bunci Speranțe**, iată **Praagul albastru**, începând cariera scenică în același „Teatru al Tineretului din Piatra Neamț”. Două premiere absolute din opera lui Ion D. Sirbu nu constituie un eveniment banal, un simplu caz lipsit de semnificație în istoria unei scene de provincie. Am scris deseori despre lucrările dramaturgului care a dat literaturii noastre atâtea drame și comedii. Preferințele ne-au mers de la început la **Arca Bunci Speranțe** la **Simion cel drept**, la **Praagul albastru**. S-ar putea ca un cititor sau un spectator mai avizat să aibă alte opțiuni. Ne îndoiim însă că s-ar afla cineva care să refuze piesei într-un act **La o piatră de hotar** calificativul de capodoperă a genului...

O concluzie prealabilă se impune oricărui cititor al lui Ion D. Sirbu fie că el s-ar opri la lucrările de teatru, la cele de proză epică sau la eseuri.

Scriitorul nu este unul de serie.

Totul în personalitatea sa, fie că ne oprim la ereditățile minerești, la formația sa esențialmente filozofică, la activitatea sa de publicist, sau la atâtea tragice răscruce de viață — totul este în același timp insolit și definitiv.

Scriind, Ion D. Sirbu nu se consideră neapărat obligat să suspende funcțiunile sale reflexive — chiar când intrize în practica genului teatral.

Acest blestem nativ al gândirii personale și permanente a îndepărtat de la opera sa pe cititorii și spectatorii amatori de amuzament superficial. Autorul lui „Simion cel drept” nu scrie însă ca să ciștige cit mai multe, fie și nesemnificative, adeziuni. Cuvintul lui transmite parcă involuntar zbuciumul unei reflexii.

În „Praagul albastru” el nu s-a mulțumit să aleagă un subiect straniu — până la multiplicat la fiecare pas dificultățile. Fără să piardă din vedere gravitatea temei centrale conflicte secundare evocă o atmosferă de autenticitate românească străină totuși de elementele decorului istoric tradițional.

Acțiunea se desfășoară într-un sat din Munții Apuseni, sat încremenit în timp. Lazarus, cavaler al Sfântului Munte, însoțit de scutierul său Șofron, a sosit în Roșia ca exponent al unei oculte magii și al unor practici misterioase. În realitate el urmărește pe aceste căi să facă... rost de aur, de aur cât mai mult și cât mai nemuncit. Fabula dezbată în aspectele ei diverse relația omului din aceste locuri cu problemele vieții și ale morții, dar și cu închipuirile care nu o dată le ocupă locurile.

La „limitele realiste ale fantasticului”, limite pe care autorul însuși și le-a impus, povestea dezvăluie elementele fundamentale ale unei psihologii de masă. Dincolo de moartea cavalerului răscruce Lazarus, mag și aventurier lipsit de scrupule, se profilează granița veșnicului „prag albastru”.

În atare condiții, asumându-și obligația de a construi și apoi de a sugera, sarcina talentatului regizor **Mireea Cornișteanu** a fost deosebit de grea. Colaborarea muzicii de scenă (**Cristian Misiević**) și mai ales a scenografiei (**Nadina Scriba**) i-au fost de prețios ajutor. Forme și culori, tăceri și sunete au creat acel climat specific piesei, climat fără care povestirea n-ar fi ajuns la spectator.

Acțiunea se petrece pe scenă, dar în mare parte și în sală, când alături, când deasupra publicului. Jocul luminilor și al culorilor creează iluzia unei participări imediate într-un cadru măret, cadru în care ar fi încăput creații actoricești oricât de înalte, oricât de desăvârșite.

Interpretul lui Lazarus (**Mihai Căfrița**) — actor de frumoasă calitate — nu a sugerat prin jocul său comportamentul acelor aventurieri internaționali de tipul Saint Germain, Cagliostro, Lascaris ș.a., care nu prin agresivitate, nici prin realism subliniat se definea. Altecarea într-un naturalism plat deplasa adesea atenția de la esențial spre amănuntul nesemnificativ.

Bineînțeles răspunderea acestor linii de interpretare trebuie împărtășită deopotrivă regiei și interpretelor — deși au fost și unele reușite creații actoricești dacă n-ar fi să cităm decât pe **Avram Birău** în Șofron, pe admirabila **Coca Bloos** în mama Ioana, pe **Ana Ciontea** atât de sugestivă și de fermecătoare. Alături de acești actori toți ceilalți merită elogiul pentru eforturile depuse în serviciul unui text pe cit de valoros pe atât de dificil. Deficiențele n-ar fi fost mai mici în oricare din teatrele noastre. Problema cea mai grea pe care o pune textul ni se pare obligația de a crea acea atmosferă magică în stare să justifice deopotrivă credulitatea țărănilor din Roșia și simulan o minimă încredere a noastră a spectatorilor în posibilitatea acestei credulități.

Dincolo de obiecțiile noastre teoretice, publicul de premieră a urmărit cu atenție deosebită și în tăcere deplină desfășurările scenice...

Ar fi de dorit ca „Praagul albastru” să suscite interesul și al altor colective atât prin calitatea textului în sine cât și prin vasele sale posibilități spectaculare.

N. CARANDINO

POEZIE

Gesturi și personaje

Ion Zubascu, Gesturi și personaje, Editura Albatros, 1982. Un volum de debut, moment pe care Ion Zubascu ține să-l comenteze astfel în poemul **Antropofagii**: „marii măestri nu-și fac zilnicele exerciții de înviore / în grădina valorilor clasice. / la micul dejun prinz și cină / ca aperitiv felu doi și desert / ei nu mai servesc decât tineri și promițători debutanți / iar aceștia zimbesc fericiți ca niște trifundale naive / că au rara ocazie de a fi devorați / de însăși pofța marelui cronos / gelos pe-atita puritate nouă / marele zeu însuși bătrîn și decrepît / dezvirginează copiii încă înainte de naștere.” Un debutant, deci, dar cu o categorică și aprigă conștiință a condiției sale, ba chiar și a valorii sale. Adică un poet frenetic, tulburător, cu o sălbăticie suavă (dacă termenii pot fi alăturăți) de-a lungul unor poeme care, pe-alocuri, ni s-au părut, totuși, prea lungi, prea încărcate. Ne-am oprit cu precădere asupra primului ciclu al cărții, **Poeme**

omnivore, substanța acestora circumscriind, mai pe larg, o anume tematică la care Ion Zubascu a aderat. Este vorba, în general, despre o poezie în care autorul nu se sfiește să renunțe la „dulcele stil clasic” al metaforelor, al imaginilor artistice îndelung șlefuite, o poezie în care suportul estetic este cel al ritmului, al confesiunii totale, al unui conglomerat de idei, supoziții, sentințe, paradoxuri etc. Adică o poezie a interiorului de apartament, a senzațiilor trăite în fața banalelor și sofisticatei obiecte de ultimă oră, necesare confortului nostru modern. Firește, poetul face o extincție în planul social, istoric, cultural, mitologic, astfel încât universul liric, dilatat, conține o anume revoltă a omului care se simte tot mai mult anulat față de sine. Ambiționându-se, cu fiecare poem, să spună totul dintr-o singură suflare, de unde și aerul ușor divagant, chiar baroc, Ion Zubascu impresionează prin construcția masivă și tensiunea mereu ridicată a poemelor în care omul se află, pe de o parte, față în față cu elementele fundamentale ale naturii, inclusiv ale istoriei și ale culturii, și, pe de altă parte, față în față cu super-tehnicitatea lume contemporană. Acest om, de exemplu, în **Ecologie umană**, nu are timp să-și îmbrățișeze tatăl, un bătrîn venit din munți, pentru că trebuie să vizioneze... televizorul. Această tragică înțelegere a condiției și statutului omului contemporan și modern înseamnă, totodată, și o bucurie: „dar ce limpezime să poți spune toate acestea într-o dimineață din lume / cînd o pasăre cîntă pe centrala atomică / și timpanele lui orfeu aud din infern / prin fisura deschisă de cîntec / zorii zilei se infiltră în moarte.” În alt poem, **Omul de la recepție**, poetul pro-

pune ca absolut necesară trezirea omului de sub apăsarea lumii pe care el însuși a creat-o: „somnul imaginației naște neantul. culcați-vă monștri / și treziți-vă oameni. ireversibil ca și cum ați muri. tot va trebui / să o faceți odată. hai. treziți-vă.” Noutatea, dacă putem folosi acest mult prea prețios cuvînt, cu care vine Ion Zubascu, a cărui poezie subscriso la o anume tematică, aceea a omului tehnic, strivit de lumea tehnicii, dar care vrea să se reîntoarcă la lumea naturii, constă în faptul că poetul nu-și pierde, totuși, speranța: „cît timp mamele vor naște copii pe pămînt / vom comunica între noi / chiar dacă nici o proteină nu seamănă una cu alta, / deși sînt miliarde de miliarde de infățisări ale materiei vii...” (Omul deschis) sau iată finalul poemului **Căldura umană**, unul dintre cele mai frumoase poeme ale ciclului, în care este exprimată aceeași speranță, în posibilitatea conviețuirii omului tehnic și a omului afectiv: „dar tu-mi ești dragă, doamnă preafrumoasă / așa cum ești, cu toate piețele de schimb din tine / cu toate motoarele miniaturizate și mini-transistorizate / cu toate noile invenții mari și mici / pe care mintea omului le-a implantat în tine / și cărora nici n-am avut timpul necesar / să le spunem pe nume, să le inventăm un nume mai frumos / sau cel puțin suportabile / și cărora nu trebuie decât să le imprimăm / ceva cit de puțin din căldura noastră umană / din miezul de ființă vie și primordială / din simburile noastre cel mai vechi de viață / din taina lui să dăruim acestor reci cristale și minuni / atît ce-a mai rămas de neschimbat în noi // Atît îți cer în schimb, frumoasă doamnă / căldura ta umană, preafrumoasă doamnă.”

VICTOR NIȚA

PROZA

Pozitivism și logicism ironic

În esență, proza lui Tudor Octavian e produsul unei calchieri ironice. **Mihai, stăpînul, și sluga lui, Mihai** (Eminescu, 1983), ultimul volum de povestiri, nu face excepție în acest sens, fiind un spumos inventar al platitudinilor și banalităților cotidiene, adesea emblematic pentru destinele înfățisate. Contrastul dintre solemnitatea timpă a unor personaje și sobrietatea șireată a povestitorului nu dezvăluie însă latura superficială, frivolă a existenței, ci chiar profunzimea acesteia, sub forma unei naivități tragice. Există multă cantitate în povestirile lui Tudor Octavian și ea este efectul unei simpatii truate. Naratorul, vorbind cu oună știință în truisme, uzează de acea ironie a ambiguității care-l ajută să colaboreze subtil cu personajele și cu cititorul. Aparența joacă aici un rol strategic. Prin urmare, așa cum ironia povestitorului e o formă a seriozității lui, tot astfel superfi-

cialitatea personajelor devine adevărata lor profunzime.

Două sînt modalitățile prin care prozatorul ia în răspăr patetismul prozei tradiționale: sugerarea unui univers artificial, contrafăcut, sensibil apropiat de fizionomia kitsch-ului, prin descrierea pozitivă, și insinuarea unei mentalități stereotipe, prin relația logicistă. Ambele procedee sînt, de bună seamă, ironice, așa încît impresia finală e de distanță comică între un model de viață utopic și un fel de a trăi banal. Situațiile sînt răsturnate adesea prin schimbarea abilită a semnificației iar întimplările, privite inițial ca excepții, sînt coborîte într-un regim al normalității derizorii. O excelentă povestire intitulată **Prestanță, nonsalanță, mult farmec feminin** constituie un exemplu de asemenea identificări rapide între elanul ridicol și resemnarea candidă. Ionel Ciuhurdeanu, muncitor la o fabrică de burghie mici, hotărâste subit să joace rolul bărbatului prestant și nonsalanț pentru a captiva feminitatea din jurul său. După ce intră câteva zile în pielea unui Grobel mai înalt, Ionel Ciuhurdeanu o invită acasă pe Lenuta Constantinescu. Sfîrșitul aventurii, departe de a fi o împlinire a bovarismului lui Ciuhurdeanu, e mai degrabă un fel de farsă a destinului: „Lenuta se dovedește a fi fecioară. De felul său om de caracter, Ciuhurdeanu o la de nevastă”. Ceea ce era de demonstrat!

Admirabil e la Tudor Octavian stilul cu aparență aforistică, apotegmatică, rezultat din manevra ironică a truismelor. Platitudinea, în fond dramatică, a vieții e denunțată astfel nu prin sarcasm ori cinism, ci prin mîmarea naivității. Aici, prozatorul îl moștenește, fără îndoială, pe Caragiale de la care a învățat să dea timpeniei un aer grav: „Deși, în tinerete, nea Fane Cazangiu nu era prea convins de necesitatea stabilizării presiunii cu ajutorul cazanelor Boyle-Parkinson, el a învățat de la muncitorii cu experiență și acum e foarte convins. Datorită faptului că e convins, deoșește planul în fiecare lună”. (Viața și miezul ei). Povestirea aceasta, una dintre cele mai bune ale volumului, cu o morală adică privind superficialitatea, e semnificativă pentru felul în care autorul pune în scenă faptele: enunțuri scurte, ordonate prin juxtapunere, malțioase prin aolombul prefăcut al logicismului. Totuși, secretul prozatorului nu stă în construcția epică, reductibilă altfel la o relatare cu subtext, ci în tonalitatea povestirii, de un farmec inimitabil care-l singularizează. Ironist de înaltă clasă, Tudor Octavian reușește să trază efecte savuroase chiar din cele mai insipide pretexte prin amplificarea sofistică a ipotezelor, ca în amuzanta fantezie logicistă **Addenda la teoria mulțimilor**.

Dintre toate povestirile se detașează cea care dă titlul volumului, memorabilă prin sămănătorismul ei parodic din care rezultă o autentică atmosferă cheoviană. În această povestire autorul se dovedește nu numai un intelectualist ironic, ci și un descriptivist rafinat și artist. Indiferent însă de natura subiectelor (în general de extracție reportericească), important e întotdeauna zimbetul subțire, imperceptibil care insinuează ambiguitatea între morga expunerii și subțirimea viziunii ironizate. În proza lui Tudor Octavian tonul face muzica.

RADU G. ȚEPOSU

CAP LIMPEDE

Un folclorist și o operă remarcabilă

La 88 de ani, cunoscutul folclorist **Gh. M. Dumitrescu-Bistrița**, fondatorul și redactorul prețioasei reviste de folclor **Izvoarașul**, tipărit vreme de peste două decenii în satul său, cu mijloacele sale, avînd totdeauna un conținut dens, original, apreciat în țară și în străinătate (cum ne-am putut convinge în timpul detașării noastre la universități franceze: Paris, 1965—1967; Lyon, 1978—1980), ne trimite un nou volum: **Cîntece populare din Mehedinți, caestul II**, în care 50 de creații muzicale cu teme din folclor sînt însoțite în joslul paginii, fiecare, de portativele melodiei specifice, avînd în vedere că autorul culegerii de folclor este expert și în muzica populară, publicînd în trecut și mai îndepărtat al vieții și culegeri de

cîntece populare, puse pe note.

Volumul de față e precedat de un amplu studiu introductiv semnat de Pavel Ciobanu care evocă viața și opera folcloristului venerabil, citînd cu precădere, surprinzător, texte critice care pentru comentator trag mai greu decît cele pozitive, lăsate în umbră: nu vedem nici un citat de autoritate, și au fost atîtea, care să laude în termeni adecvați munca de benedictin în tipografia realizată de el în comuna Bistrița pentru a servi și salva folclorul local, a-l aduna, publica, păstra în arhiva imensă a **Izvoarașului**. Înțelegem în schimb opiniile bizare și contradictorii pentru ansamblul activității folcloristului nostru, semnate de Leca Morariu (1926) și, recent, cu vădită incomprehenșiune, de Zigu Ornea (p. 22—23); mult mai mult ne-ar fi interesat judecata autorului acestui studiu intro-

ductiv asupra valorilor obiective, durabile, specifice „folcloristului Gh. M. Dumitrescu-Bistrița”; — ce a realizat valabil acest autor, numit în titlul introductiv „folclorist”. Nu ni se spune nici un cuvînt nici despre specificul celor 50 de bucăți incluse în acest volum prefăcut de Pavel Ciobanu. El critică oficialitatea din trecut care nu a sprijinit pe folcloristi, pe oameni de talia celui prezentat în acest volum; cum a sprijinit însă autoritatea locală **Izvoarașul** care putea apărea în continuare, spre cîntea Mehedințului, cum am propus nu o dată, adresîndu-ne forurilor competente ale județului? Dacă există acest „teaur de la Bistrița” (p. 27) nu era normal să apară măcar anual **Izvoarașul**?

Salutînd călduros apariția acestui volum (98 pag.), voim să credem că promisiunile repetate de valorificare a celui te-

zaur se vor împlini. (Gh. Bulgăr)

Posibila întoarcere

Un ziarist trecut de prima tinerete scrie un reportaj de dimensiuni. Este vorba de **Tudor Gheorghiu**. Pînă aici, nimic ieșit din comun. Și nici faptul că respectivul reportaj apare în volum, mai exact într-un mic volum intitulat **„POSBILA INTOARCERE**, (aluzia la Marin Preda nu impiețează în acest caz, dimpotrivă, și vom vedea de ce), purtînd numărul 7 al colecției „Medicina pentru toți” ieșit de sub teascurile **Editurii Medicale**, nu ne face să bănuim că ar fi vorba de ceva deosebit.

După primele pagini însă, lectura se transformă în înfiorare, cartea lui Tudor Gheorghiu devenind, sub ochii noștri, un eveniment: pentru ca autorul nu face altceva

decît reportajul propriei sale operații pe cîrd deschis, pe care a făcut-o la spitalul Fundeni din București, aflat sub conducerea dr. Ioan Pop D. Popa.

Cartea este cutremurătoare, prin dramatism, prin adevăr, prin observație lucidă asupra lungului drum dintre moarte și viață (ați citit bine !); este scrisă mai apoi cu nerv, cu umor chiar în unele momente. Și este — poate că în primul rînd ! — o necesară dezvăluire **din-năuntru** a unui tip de operație care încă, din păcate și fără nici un motiv serios, sperie prezumtivul pacient. Tudor Gheorghiu face astfel o operațiune morală dacă vreți, el aduce o profundă și competentă (se poate, oare, o mai competentă decît aceasta,

din cazul său ?) schimbare de optică. El inspiră — prin propria și înrește dramatica sa experiență — curaj, încredere în școala națională medicală; face portretele unor eminienți oameni tin Constantinescu ș.a.), sesizează cu subtilitate profesională atmosfera spitalului, relațiile ce se leagă între cei suferinzi, camaraderia, sinceritatea deplină a care te duce suferința.

Și fantastică bucurie, apoi, a triumfului: a reușit!

„POSBILA INTOARCERE” este, într-un fel o carte-unicat; o mică bijuterie publicistică, de o mare valoare umană. Este cartea unui ziarist care nu și-a trădat profesia nici atunci cînd nimic și nimeni nu ar mai fi putut garanta că el o va mai practica vreodată. (Horia Pătrașcu).

atelier literar

G. Dumitrescu

Cristian Băieș : Sinteti, după toate semnele, destul de bine înzestrat pentru proza narativă. Nesiguranțele construcției, unele rezolvări neinspirate, expeditivitate, superficialitate, ca și alte neajunsuri, mai mult sau mai puțin importante, sînt ale începutului, ale lipsei de experiență. „Viața pe gheață” e o proză solidă, realistă, pînă în momentul cînd „teoriile” (adesca subrode, artificiale, fără suport) se imbulzesc și sufocă desfășurarea epică (inexplicabilă, formulă de „gladiator al gheții”, al cărei probabil simbol rămîne opac, nu „operează”). Nebuloasă, de asemeni, inertă în semnificații, „Un nou caz” (care e, de altfel, și mai puțin îngrijit lucrată). Interesantă e, în schimb, „Vrăjitoria”, care, însă, nu e rezolvată pînă la capăt. Sint, deci, bune motive să vă continuați, cu zel sporit și justificate speranțe, ucenicia de prozator.

Gilda D. : Multe probleme, întrebări, nemulțumiri și îndoieli vă frămîntă, lucruri care ar cere o discuție mai amplă și mai amănunțită decît ne îngăduie spațiul nostru de aici. Deocamdată, cea mai importantă și mai urgentă ni se pare a fi, dacă am înțeles bine, încercarea de a anula eșecul de anul trecut, ceea ce înseamnă o concentrare supremă a atenției, a tuturor forțelor (și, implicit, suspendarea temporară a celorlalte preocupări și probleme!). Vă dorim succes și așteptăm vești bune! (Despre poezie mai avem timp să discutăm; paginile de-acum, scrise printre picături, într-o stare de tensiune, neliniște, disperare, nu sînt destul de concludente).

M. Soptorean : Perspective bune, ale unui spirit viu, cu aspirații și ambiții creatoare, bine

inzestrat, orientat și nutrit, de la care avem de așteptat lucruri deosebite, cum o atestă și aceste pagini „kaki” („Tăcere”, „Saturnică”, „Geneză”, „Film”, „Permanență”), pe care ne place să le considerăm, totuși, abia un mic „aconto...” (Gustul paradoxului, însă, trebuie pus, la un moment dat, sub stăpînire gustului artistic).

Optimus : Dintre versuri, citeva mai bune: „Cămașă de noapte”, „Bici”, „Ușa închisă”. Proza, însă, destul de oarecare, destul de neglijent scrisă.

M. Sibian : Un început promițător („Metamorfoză”, „Ploaia cuvintelor”). Să vedem ce mai urmează.

R. Aldulescu : E destul de bine, se confirmă impresiile de data trecută. Dar n-are rost să ne trimiteți, capitol cu capitol, tot romanul. Noi v-am oferit niște păreri preliminare, orientative, nu putem intra prea mult în amănunte și nu putem judeca un roman după niște fragmente trimise la răstimpuri. De-acum înainte, trebuie să luați legătura cu o editură (sau cu secția de proză a unei reviste).

A. Razim : Nu rezultă prea clar, din scrisoarea dv., atît de pesimistă, care e pricina stării de nemulțumire și descurajare pe care am înțeles că o străbateți. Nu trebuie să capitulați, însă, trebuie să vă încercați, cu stăruință și răbdare, toate șansele: una dintre ele (cel puțin) se va dovedi reală, salvatoare. Vom discuta mai la obiect după ce ne veți trimite paginile promise. Curaj!

Sava Fieraru : O excesivă autoflagelare, la care nu putem subscrie, cu convingerea că pana dv. nu și-a spus ultimul cuvînt (și că, firește, Schopenhauer — via for-

gulescu — are dreptate!).

N. B. Ologu : Pagini relativ îngrijite, mai degrabă livrești, fără un suflu liric convingător.

Eva Dragnea : Scri-soarea dv., frumoasă și lucidă, a ajuns unde ați dorit. Răspunsul (pe care sperăm să-l puteți recepționa) nu poate fi, în mod firesc, decît o invitație: să ne trimiteți manuscrisele dv., spre a încerca, pe cît posibil, să ne lămurim reciproc.

Georgeta Pană, Nicolae M. Bicăjă, Curte Iani, Eugenia Dincă, Marin Vasile, Elena Simion, Angelica Constantinescu, Violeta Stănculescu, Bogdan Dumitriu, Aurica Georgescu, Ion Gaghiș, G. Carabă, Ruxandra Trifu, Ion Voroveni, Florentina Rusu, Geo Larix, Ioan Bădiceanu, Anișoara Tănase, Lidia Bouru, Nicoleta Popescu, Narcisa Trandafir, Georgiana Georgescu, Carmen Mitrea, Maria Brezeanu, Gabriela Butnaru, Cornel Vilceanu, I. Buboacă, N. Pirtoacă, H. Const. Panciu, D. Iulian Olteanu, D. Timerman, P. Mălinaș, Nic. Nicodim, Iulian Soare, H. Nicolae, Mariana Pop, Doina Scurtu, Melinda Bonea, Eugen Pora Gh. Vararu, Iulia Maxim, N. Guiu, Lucian Dorina, Adonis Popescu, C. N. Drejoi, Claudia Costea, N. Duican, V. Bărătoiu, Anca Ionescu, Sorin Voiculescu, D. N. Themiensis, Maria Moldovan, Ana Gliga (n-am primit alt plic), A. E. Păun, Gr. Salvan, N. G. Delanaru, Adrian Munteanu, Ilie Băgescu, Ștan Radu, R. Zamora, Paul Amarei, Cătălin Tineu, Sorin Nicky Serghie, Heana Fotueă, Lucian Mihai Terzea, Avram Vasile : Încercări de nivel mediu.

GEO DUMITRESCU
N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

MUZEU XX

Nevăzute instrumente pe minile cavalerilor dansînd bezmetice, în fosta sală de recepții, oaspeți în armură admirînd tablourile... I-am smuls Magdalenei firele albe, i-am demachiat surisul, sub mingierile mele, ca niște măști au căzut de pe portretul lui Dorian Gray stratuți de riduri, descoperindu-mi ca pe-un zid de biserică

o proaspătă și limpede icoană...

Maria Badea

POEM

Mai persistă în memorie O pată enormă de lumină Pentru venirea lui firească Pentru sârbătoarea promisă Cînd aproape de suflet Noapte și zi va singera și va arde Împărțind Pace și liniște Și mai ales Adevărul îl va pune pe cete supremă Pe buzele noastre.

Adriana Lăscău

JOCUL PRIVIRII

Nu ne mai privim ca altădată acum în ochii noștri e amintirea unui sărut. Feței tale intoarsă spre mine ca un vînt cald în plină iarnă. ca un foc de cîmp într-un amurg înghețat, chipul meu îl dă ajutor să-mi zimbească, sau să mă urască, sau să-nspăimînte mîntea mea, acest braconier ce-și permite să violeze nepedepsit proprietatea privată a sufletului tău.

Marcela Marinică

ROBOT

Din ce în ce mai greu Răspund la comenzile ce mi se dau Probabil datorită pieselor de schimb Care ajung în general Cu mare greutate la beneficiar Circuitele integrate ale sufletului meu Sînt deseori poluate de cuvinte Lucru care mă îndeamnă uncori Să mă smulg din prizele optimismului Și să-mi declar nulă identitatea pierdută Printre cei care tratează cu indiferență Faptul că un robot în carne și oase Are de trăit doar o singură viață...

Viorel Munteanu

EU ÎN TOT ACEST TIMP

Ziarele vorbeau de intirzieri. De grave căderi în dezamăgire. De erezii cumplite Și multe alte fleacuri. Eu în tot acest timp Eram preocupat De ceva cu totul aparte Și anume : Priveam înfiorat Pieptul gâlbui Și piciorușele roșii Strîns încleștate Pe-o franză cu brumă

Ale unui pițigol mort.

Iordan Grecu

JOC

Această planetă pierde atmosferă ; aerul și timpul și oamenii se scurg în neanturi, istoria izbucnește fierbîntă din miez, pe miliarde de ani lumină e cald, se poate respira timp și istorie. Într-un colț, un copil speriat ștergîndu-și lacrimile cu dosul palmelor...

Ema Vinski

IMI AMINTESC

Ne jucam fără să fim fluturi într-o pădure seculară Aveam aripi de lut și mîini de ceară Îmi amintesc și-acum : ee liniște secundă Semînte înfloarea în palma ta profundă Cînd soarele se revărsa în unde amiroseam a floare și cuvînte Ca într-un vis adevărat ca într-un vis adevărat.

Victor Addele

ATENTAT LA NATURĂ

Recunosc sînt vinovat nu-mi mai dă bucurie imaginea curată a unui fenomen natural priviri și sentimente mutilate prinse în bandajul obsinuinței nu mă lasă să pipăi să aud să plîng de bucurie în fața pădurii și cade moneda în automat și încep să expun lecția despre ceea ce nu se poate povesti douăzeci și șapte la sută păduri munți tineri și lacuri glaciere înec în vorbe cascade și riuri insule delta pădurile totul recunosc sînt vinovat și se va face dreptate pădurea mă prindește cu crengi și frunze uscate pentru sacrificiul din zori.

Viorica Ionescu

Marin Sorescu

(Urmare din pagina 9)

— Scriitorul trebuie să fie cit mai complet. Teatrul, ca și poezia, îmi e organic. Nu că așa avea o scenă în cap sau în coaste. Dar tot monologînd (în poezie) cu mine însumi am văzut, deodată, că simt doi. Și i-am pus la treabă și pe cel de-al doilea ins din mine! Iona, de exemplu, este o primă eboșă a acestei dialectici a eului. Am încercat mai tîrziu să scriu o piesă numită Casa evanțată dar nu-mi dau seama în ce măsură mi-a reușit pe ideea dramatismului căutării de sine.

— Unii au interpretat-o ca o literatură a dedublării, a multiplicării de sine în alte și alte ipostaze, ca o trădare a sincerității eului.

— Nu. E piesa căutărilor obsedante de sine ale omului dilematic. Căutări specifice omului care își pune mereu probleme și care încearcă să le rezolve într-o lume care-l solicită, aproape paroxistic, în toate sensurile.

— Mai scrii teatru? Ai trecut prin destule purgatorii cu piesele tale. Unde ai ajuns?

— Cred că tot în purgatoriu dacă prin purgatoriu înțelegem așteptare.

— Aștepti? Ce? Să îți se joace LUPĂTOR PE DOUA FRONTURI?

— Da. Plus unele piese mai vechi care figurează, formal, la piese recuperate din repertoriu, în sensul că au avut o premieră dar sînt în continuare și sistematic impuse în...

— Anul care vine. Dintr-un an intr-altul, nu?

— ...La periferia portofoliilor. Or, o piesă trebuie să-și aibă viața ei normală pe scenă, să-și aibă istoria ei. O piesă nu-și poate face istoria în sertar.

— S-au mai văzut cazuri.

— În orice caz teatrul meu e scris pentru public, un public în care am mare încredere și care știe să valideze, în viața de toate zilele, dacă o piesă, un roman, o poezie sînt bune sau nu sînt bune de nimic.

— Avem un public bine pregătit.

— Avem un public talentat, care știe să dibuie, să discearnă și să nimerească drept la țintă valoarea. Dacă mergem pe stradă, între Piața Romană și Universitate, găsim oricînd 10 sau 15 oameni care să facă radiografia literaturii românești contemporane din ultimele luni. Trebuie să ne plecăm urechea și la doleanțele acestui public.

— Eu cred că teatrul și-a aplecat urechea.

— De fapt, sectorul care a atacat primul „obsedantul deceniu”, îmi atrăgea de curînd atenția un confrate, și pe bună

dreptate, nu a fost proza ci dramaturgia.

— Dramaturgia a scos la iveală pregnant și conflictele celui mai acut prezent.

— E ciudat cum nu au fost remarcate aceste virtuți ale dramaturgiei românești contemporane. Pentru că dramaturgia a exclamat stările de conflict reale ale epocii.

— Cum îți explici acest reviriment al dramaturgiei?

— Cred că în primul rînd o explicație constă în faptul că s-au ivit dramaturgi de talent și că talentul stie să pună degetul pe rană, adică acolo unde doare. În al doilea rînd, cred că timpul însuși a creat dramaturgi de care are nevoie, fie deturându-i de la alte genuri, fie inventîndu-l. Cînd spun timp mă gîndesc la presiunea adevărului asupra societății, la setea de adevăr a contemporanilor noștri. În acest sens, avem încă multe de spus și, în ce mă privește, aș fi vrut să spun...

— De ce la trecut? De ce „aș fi vrut”?

— Pentru că, deocamdată, nu știu din ce motive...

— Cred că încep să le știu eu...

— ...sînt nevoia să menajez dramaturgul din mine.

— Prin urmare ec ai fi vrut să scrii?

— Așa. Niște comedii, niște tragedii, niște drame. Oricum, sînt — cum să spun?

— incitat mereu de subiectele pe care viața mi le furnizează cu dărnicie și consider că merită să fim contemporani cu timpul în care trăim.

— Menajînd dramaturgul, pe cine nu menajezi? Evadînd din dramaturgie încotro aduldmei?

— Poți să mă întreb „ce planuri ai”?

— Întreb.

— Așaaa. Aș vrea să termin volumul de critică în care adun experiența mea de critică literară întinsă pe două decenii. Nu uita că primul meu primă literar a fost acordat de revista Lumeașărul în 1962 pentru critică. Volumul va conține unele cronici și părerea mea vizavi de literatura română în mers. Trebuie să spun că acest volum de critică nu reprezintă critica unui poet, după cum nici romanul nu este romanul unui poet sau teatrul, teatrul unui poet. Eu cred că în mine poetul, romancierul și dramaturgul există independenți, de sine stătători.

— Deși spui că lucrezi la un volum de critică te văd inconjurat de manuscrise pline de zeci de variante ale unor versuri care...

— Sînt traduceri din Vasko Popa.

— Și, de asemenea, e plin pe biroul tău de reviste, de spalturi ale revistei Ramuri pe care o conduci, iată, de cinci ani. Ți se pare mult, ți se pare puțin?

— În orice caz, vara drumul pînă la Craiova mi se pare mai lung pentru că

se dilată șinele. Ca timp, cei cinci ani nu mi se par mulți. Pentru a crea un climat și un profil unei reviste e nevoie de o perioadă mai îndelungată. Pot spune că sînt mulțumit, mai ales de talentele care s-au grupat în ultimul timp în preajma revistei și care nu mai trebuie să facă drumul de la Craiova la București pentru a se afirma. Cred că la Ramuri se poate conta la această oră pe cîțiva poeți, critici și prozatori deveniți deja sau într-o bună devenire scriitori.

— Cine sînt aceștia?

— Gabriel Chifu...

— Care a debutat la Flacăra...

— Da. Gabriel Chifu, Ion Pecie, Constantin Barbu, Marius Ghiță, George Popescu, Nicolae Diaconu, Constantin Dumitrache, Mihaela Andreescu, Dan Lupescu, și alții.

— Ai fi în stare să le prefațezi debuturile?

— Da. Le-aș prefața dar nu aș vrea să le împrumut cu această ocazie și o parte din inamicii mei, unii foarte tenaci. În privința asta prefer să lupt singur cu ei. Să mă apăr singur. Să mă ofer singur drept țintă pentru că am început să mă tăbăcesc.

— În fond, un scriitor coboară întotdeauna singur în arenă, ca un gladiator.

— Da. Dacă nu ai cu cine să lupți, lupți cu tine însuși. Dar slavă domnului, nu ducem lipsă de „inamici”.

— Nici de „amici”.

— În privința celor din urmă vreau să spun că sînt în jurul meu o mare simpatie, a cititorilor. Acest lucru mă face să cred că sînt în siguranță. Trebuie precizat faptul că în privința inamicilor — termenul mi se pare prea tare și războinic — polemica e necesară, atunci cînd e vorba lui Octavian Paler, cordială. Polemica e necesară pentru menținerea unui eliminat de adevăr și de tensiune intelectuală. Nici lucrurile dulcele, aerul închis și multumirea de sine nu sînt bune.

— Hai să vorbim despre iritarea la critică. Nu ți s-a întimplat să cazi chiar tu în păcatul asta?

— Cum să nu. Și nu numai o dată. Mă enervează tot ce se scrie rău despre mine.

— E firesc să te enerveze. Dar de aici pînă la reacția publică e un drum lung.

— Cînd reacționez public, deja, supărarea, iritarea cum spui, mi-a trecut și puîn în discuție niște principii. Ca să nu mai vorbesc de faptul că eu cred că știu să formulez critica mai civilizată decît unii preopinienți și mai cu... stil.

— Ești un pamfletar înnăscut. Genul acesta publicistic e cam dispărut din presa noastră, deși a fost ilustrat de condeie strălucite ca Iorga, Cocea, Lovinescu, Bucuța, Argezi și mulți alții. De ce nu scrii mai des pamflet?

— De milă. Mi-e milă de subiecte. Că

Cîntece în Cîmpia Română

Buzăul la cele patru dimensiuni

Localitatea: Buzău, Stadionul Gloria, ora 17.
Durată: În total împlinirea a durat 8 ore și 45 de minute.

Număr de spectatori: 25 000. Stadionul Gloria a fost plin, exact ca la marile confruntări sportive.

Atmosfera: Excepțională. Un public de nota 10, admirabil. Calificativele sînt de notă maximă.

Noutăți: A debutat în cenaclu formația „Hiperion”, din comuna Berca, cu un montaj pe versurile poetului V. Voiculescu. Cei care au interpretat se numesc: Niki Verlon, Ion Drugă, Geani Soare și Horia Băescu.

Aportul organizatorilor: Remarcabil. Intregul colectiv aduce mulțumiri tovarășului prim-secretar Vasile Carolică, tuturor activiștilor implicați în această complexă acțiune. Adreăm profundă noastră grațitudine tovarășilor: Maria Lazăr, secretara cu propagandă la comitetul județean de partid, Victor Andreica, șeful secției propagandă la Comitetul județean de partid, Clotz Petra, secretar cu problemele de propagandă la comitetul municipal de partid — pentru înțelegerea nevoilor de ordin cultural ale tineretului.

Remarcabil a fost și aportul activiștilor B.T.T. de la nivel central și județean. Cu alte cuvinte, Buzăul devine, fără nici un fel de discuție, una din cele mai importante capitale ale muzicii și poeziei. Așteptăm cu mare plăcere revenirea în acest minunat județ. (P. Sorin).

Acolo unde crește... pîinea

Localitatea: Slobozia, 26 și 27 mai. Stadionul Unirea din localitate. Ora 19.
Durată: 40 de minute în prima zi, 5 ore în cea de-a doua zi.

Număr de spectatori: 8 000 în prima seară, 10 000 în cea de-a doua seară.

Calitatea spectacolului: bună.
Atmosfera: Alternanță între fantastică și puțin agreabilă. Totuși, menționăm stoicismul care a caracterizat publicul în prima zi, oamenii n-au plecat, stînd pe locuri sub o furtună care numai la spectacol nu îmbia.

Noutăți: În 27 mai a debutat bine grupul rock „Impuls” din Urziceni. Au revenit în cenaclu basul Nicolae Florei și Andrei Păunescu.

Aportul organizatorilor: Bun, chiar foarte bun. Este că scena nu a fost făcută la înălțimea cerută, aceasta împiedicînd cîteodată buna vizionare și a diminuat calitatea spectacolului.

Mulțumim activiștilor entuziaști de cultură, prim-secretar al județului de partid Blonțiu, Gheorghe Tănase, care aici, ca și în trecut (în județul Vaslui, unde Cenaclul Flacăra a susținut întîmplări fantastice), a sprijinit și a înțeles că arta este trecătoare necesară dintre nevoile spirituale ale oamenilor și nevoia treacă de dăruire a fiecăruia în lupta zilnică. Am spus foarte bun, fiindcă nu putem să nu remarcăm de înța prietenilor noștri din organizația de tineret județeană, conduși energic de tovarășul Eugeniu Coman, de a participa cu tot sufletul la un spectacol al tinerilor.

Scriam în caseta de Slobozia că spectacolul a avut loc în două zile. În prima zi, cînd începem spectacolul fără Adrian Păunescu, despre care nu știam decît că a plecat din București și trebuia să ajungă pînă la acea oră, nori negri se arătau la orizont, presimțeam o ploaie, dar nu ne făcăm probleme. Singura întrebare era, ce se întîmplă cu Adrian Păunescu de nu a sosit. După primele 20 de minute a început un viț puternic. Apoi ploaie. Cenan încerca să dea umor situației, dar presimțeam că în curînd nu mai e de glumit. Și eram singuri. A doua rafală a dărîmat microfoanele, a întors foile de plastic de pe instalațiile de sunet și ploaia, venită prompt, a pătruns pînă și în orga lui Văduva. Trăsnet. Scurtcircuit la stilpii de tensiune. Rămînem fără vreo posibilitate de comunicare. Plouă îngrozitor, dar lumea nu pleacă. Trec aproape 45 de minute din spectacol, după lege, puteam pleca, fără vreo pretenție din partea publicului, dar știam de la conducătorul cenaclului că trebuia să nu rămînem datori, să încercăm totul. Adrian Păunescu e livid, e ud pe haine. tot drumul a fost o luptă cu crengile și copacii căzuți pe șosea, furtuna l-a prins înaintea noastră, caută o soluție pentru continuarea spectacolului. În zadar, totul e plin de apă, spectacolul trebuie amînat pentru a doua zi, care fusese programată inițial ca zi de odihnă. Oh, ziua noastră liberă! Prima în cîteva zeci! Reconfortant, în aceste condiții, oamenii Sloboziei, uzi pînă la piele, ne încotăriră, nu sînt supărați. „Lăsați, și mine venim, bine că ne-ați adus ploaia, vom avea cu toții pîinea”. Așa s-a încheiat prima zi. În a doua seară, la aceeași oră, pe o vreme mult mai prielnică desfășurării actului artistic sîntem din nou prezenți în frunte cu „Omni care

aduce ploaia”, cum a fost poreclit poetul Adrian Păunescu la Slobozia.

Cu toată afluența, scena joasă în comparație cu poziția tribunelor, miei și răsfrînte, a adus din start unele prejudecii spectacolului. Oamenii buni aflați în număr mare pe stadion nu au știut și nici nu au putut totdeauna să-și apere condiția de participant la un act artistic, și chiar dacă o lună roșie se ridica peste Ialomița, anunțînd o noapte ca un sfetnic bun, unii, obișnuiți cu intinericul, au încercat să folosească prilejul pentru a strica un spectacol pe care minunații oameni din Slobozia îl meritau și l-au avut.

Cei buni au avut cîștig de cauză, ridicînd atmosfera mai ales spre final pînă într-ocolo incit am promis că vom reveni în turneul din vară la Slobozia, pentru oamenii Bărăganului, vajnicii făcători ai pîinii noastre. Reacția Ialomițenilor ne-a tulburat: ei i-au adus pe derbedei, de guler, lîngă scenă și i-au dat afară. Mulțumim, oameni buni!

DUCU BERTZI

Cu siguranță, da

Localitatea: Călărași, 28 mai, orele 19, Grădina de vară.

Durată: 7 ore.

Număr de spectatori: 8 000.

Calitatea spectacolului: într-un cadru atît de plăcut și cu o organizare foarte bună, spectacolul de la Călărași s-a înscris în lista marilor noastre reușite.

Atmosfera: cînd explozivă, cînd așezată, după toate cerințele unui spectacol cu oameni civilizați, buni cunoscători de muzică și poezie.

Nici un necaz, nici un reproș: la Călărași totul a fost ca în curtea gospodărească a unor oameni muncitori și calzi, care au făcut și imposibilul pentru ca oaspeții să se simtă bine.

Aportul organizatorilor: Mulțumim Comitetului județean de partid Călărași, tovarășului prim-secretar Dumitru Bejan pentru grija acordată culturii și educației în contextul mai larg al problemelor pe care le rezolvă la nivelul județului. Exprimăm un gînd de profundă mulțumire pentru acțiunea eficientă a primăriei acestui frumos oraș, Călărași, a primarului Gheorghe Dragomir, care au reușit menținerea locului unde s-a desfășurat cenaclul, pasiunea și dragostea de artă reușind să facă dintr-o paragină, o scenă admirabilă. Rămînem profund îndatorați sprijinului deosebit pe care l-am primit din partea tovarășului Alexandru Ionescu, secretar al comitetului județean de partid, căruia mulți dintre noi îi datorăm și deslășirea unora din tainele profesunii de ziarist și care, cu acest prilej, prin sollicitudinea și pricepera arătate, ne-a făcut să înțelegem și mai bine ce înțeam să facim muncă de propagandă cu talent și competență.

Spectacolul de mare tinută care a avut loc la Călărași (sîmbătă, 28 mai), comparabil ca atmosferă, organizare impecabilă și comunicare cu mare sărbătoare desfășurată cu cîteva zile înainte la Galați, poate fi considerat ca un răspuns exemplar într-o polemică. Dacă există oameni care se îndoiesc de interesul tineretului pentru istorie, dacă există tineri care în viața lor cotidiană au reacții care pot fi semnale de alarmă legate de educația lor, atunci, o asemenea seară cu 7 ore de artă s-a constituit într-un argument în favoarea diversificării formelor. Frecvența și entuziasmul cu care cei aproape 8 000 de participanți l-au secundat pe basul Nicolae Florei par să pună un mare semn de îndoielă asupra răspunsului pe care unii îl dau la întrebările legate de interesul pentru muzica clasică. La fel, puse în cumpănă, poezia patriotică de calitate și poezia patriotardă, sentimentele nobile nu pot fi generate decît de valoare. La Călărași, mai mult decît în orice alt loc, am avut imaginea clară a marelui respect de care se bucură istoria națională și poezia de calitate. Mii de tineri vreau momente muzicale despre Avram Iancu și despre Ștefan cel Mare, mii de tineri, aceiași care la alte manifestări adorm sau părăsesc sala, scandau marile poezii ale literaturii române și înfruntau noaptea, fericiți că se întîlnesc cu arta adevărată. Există tineri care deviază de la normele morale ale societății? Cu regret, uneori răspunsul este da. Dar în altă împrejurare, exact aceiași oameni se pot comporta admirabil. Și atunci cum, care este explicația? Răspunsul este mai complex, iar căldura, entuziasmul, bunul simț, bucuria de a participa la o asemenea formă de manifestare, fără încorsetări inutile, fără dădăceală și fără morga care nu le este proprie pledează pentru ideea revizuirii felului în care oferim celor tineri cultură și educație. A încerca să-i adaptăm la modul de a gîndi al celor care concep manifestări culturale-educative mi se pare mai dificil, fără cîștig, decît adaptarea organizatorilor la gustul, aspirațiile și modul de a fi al acestei generații.

La Călărași istoria a fost un mare spațiu spiritual al acestei serii de referință. Eroii neamului, modele și monumente de conștiință, au definit încă o capitală pe harta muzicii tinere.

CORNEL NISTORESCU

O noapte fantastică de mai, la București!

Localitatea: București, 29 mai 1983, Arenele Romane, ora 19.

Durată: 7 ore.

Număr de spectatori: 10 000.

Calitatea spectacolului: Pe toată lungimea spectacolului, atmosfera a fost fantastică, seara de la Arene fiind una dintre cele mai frumoase întîmplări ale cenaclului cu publicul bucureștean.

Noutăți: A debutat bine o fată plină de talent, de numai 18 ani, Cristina Dana Guțu. Au revenit micuța Rodica Ștefănescu Ciapă, de 5 ani și 4 luni, din Iași și Claudiu Seredinski, de 10 ani, din Vălenii de Munte.

Aportul organizatorilor: Cadru organizatoric ireproșabil; mulțumim prietenilor din organizația municipală de tineret pentru felul în care și-au făcut datoria la realizarea unuia dintre cele mai bune spectacole ale cenaclului în București.

„Să te scoli în fiecare dimineață cu toată patria în jurul tău”. Astfel gîndeau tinerii Bucureștilor duminică seara la Arenele Romane, într-un cadru feeric, aceste Arene fiind locul cel mai propice desfășurării unui spectacol în aer liber. Municipalitatea Bucureștilor trebuie încă o dată felicitată pentru „încăpăținare” nobilă de-a reface acest vechi lăcaș de cultură și de a-l reda oamenilor. Chiar la început, pe masa cenaclului sosește un glob pămîntesc de mucava, tăiat la trei sferturi, ca un pepene, din care își face apariția un porumbel. Este al doilea porumbel primit în ultima săptămînă, semn că mesajul nostru exprimat direct prin muzică și poezie și-a atins scopul. Tinerii știu că vin la un spectacol închinat păcii, închinat libertății.

Spectacolul început fantastic are un moment de ruptură cînd, printre numeroasele bilete frumoase, Adrian Păunescu primește un bilet în care e luat la rost în legătură cu excluderea din cenaclu a unui membru al trupei „Iris”, cîntăreț care călcăse toate regulile de conviețuire și de colectivitate. Nedreaptă socoată. Rezultatul? În acea seară, Adrian Păunescu ia hotărîrea că „Iris” nu va mai intra pe scenă. Va reveni a doua zi în rîndurile noastre, primind o scrisoare autocritică de la Irisi. Adrian Păunescu salvează încă o dată această formație, plină de băieți talentați, de la autodistrugere. Și cînd spunem autodistrugere, nu ne gîndim la desființarea trupei, ci la pierderea celei mai mari scene pe care ei pot că dovedea talentului lor.

Odată cu lăsarea serii, arhiplinele Arene Romane oferă un spectacol nemaivăzut. Luminițe aprinse la „Jurămînt la Putna”, recitarea poeziei „Odă în metru antic” de către toată suflarea, ne amintesc de fastuoasele serbări romane. Aflăm dintr-un bilet că, în mijlocul tinerilor, în această seară se află și pensionarul Ilie Cristea care a condus lucrările de consolidare ale Arenelor în urma seismului din 1977. Ce satisfacție trebuie să ai să vezi mii de oameni bucurîndu-se de munca ta. Aceiași sentimente al sacrificiului răsplătit într-un fel, căci zece ani de tinerete nimeni nu și-i înapoiază, îl încerca și pe poetul Adrian Păunescu, care mărturisese publicului — aici, la Galați și Călărași: „Mi pare rău că va trebui să mă retrag, atît sinteji de minunați”. Și într-adevăr, duminică seara publicul bucureștean a fost din nou la înălțime. La cererea tinerilor, se recită „Jurămînt la Putna”, „Trăiască duhul lui Iancu”, „Trăiască România, trăiască Ceaușescu”. Vor să cîntească așa cum se cuvine memoria eroilor neamului, vor să cîntească numele președintelui țării, marele bărbat politic al României de azi, tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul care a redat generației tinere libertatea de a fi ei însăși.

Tirziu, după miezul nopții, cînd spectacolul vroia să se încheie, tinerii simțind aceasta au pus din nou, tineretea e răpitoare și dorința de viață este mult mai mare decît oboseala încercată de noi, așa încît continuăm. „Peste ani, cînd această manifestare a tineretii, care este Cenaclul Flacăra va deveni o amintire, nu vom aduce aminte că am fost odată tineri, că am iubit muzica și poezia mai mult decît o vor face poate urmașii noștri”. Transcriem aceste gînduri într-o frumoasă noapte de mai, în care gîndul tinăr s-a ridicat precum porumbelul, la începutul spectacolului, în zbor înșurubat drept către înălțimi.

DUCU BERTZI

Caracalul și dulcea senzație a păcii mondiale

Localități: Caracal, 30 mai, orele 19, Teatrul de vară din localitate; Slatina, 31 mai, orele 19, stadionul 1 Mai.

Durată: 6 ore Caracal și 5 ore și 15 minute Slatina.

Număr de spectatori: 5 000 Caracal, 20 000 Slatina.

Calitatea spectacolului: Foarte bună la Caracal. Am operat pe cord deschis, oamenii din Caracal primindu-ne cu inimile larg deschise, ca pe niște buni prieteni. La Slatina — foarte bună. Scena, foarte înaltă, a înlesnit buna vizionare, cu toate că publicul era concentrat mai ales pe lateralele stadionului, spectacolul nu a avut de suferit.

Atmosfera: Caldă, intimă la Caracal. La Slatina — absolut superbă.

Aportul organizatorilor: Mulțumim pentru modul în care au sprijinit întreaga acțiune culturală activiștilor organizației județene de partid Olț, primului secretar al Comitetului județean Olț al P.C.R., tovarășul Vasile Bărbulescu, care, între problemele multe și grele puse de conducerea acestui județ, a găsit răgazul de a fi în mijlocul nostru la acest magnific spectacol. De asemenea, pentru modul în care tinerii organizatori din județul Olț au pus la punct pînă în cele mai mici amănunte un greu spectacol pe stadion, permanenta lor grijă, tovarășului Mihai Eleodor, ajutat îndeaproape de tovarășul Barbu Nicolae, tovarășul Cornel Mănescu, pentru ca aceste două zile petrecute în județul Olț să fie de neuitat, ne obligă să compărăm organizarea spectacolelor din Olț cu cea mai bună organizare de pînă acum, cea din Iași.

Străbatem drumul spre Caracal și ploaia de o bună bucată de vreme. Cenaclul Flacăra își va desfășura repertoriul în orice condiții. Cîntecul ploii și cîntecele oamenilor se îmbină. La Caracal însă nu ploaie. Ploaia s-a oprit la marginea orașului, Grădina de vară din Caracal, unde se desfășoară Cenaclul Flacăra, este supratîxită de lume. Cei care au putut au ocupat locurile existente. Mijlocul grădinii seamănă cu o inimă formată din zeci de tineri care stau în picioare. O astfel de inimă te reconfortează, îți dă un puternic sentiment de siguranță, de încredere în durabilitatea artei adevărate. Privește cu atenție chipurile celor prezenți și nu mi-e greu să cîntesc ceea ce zăresc pe fețele oamenilor: curiozitate, lumină, bucurie a participării la actul artistic.

Numărul oamenilor care se implică în desfășurarea momentelor de artă crește. Se observă aici ca dealtfel în toate, locurile unde a poposit Cenaclul Flacăra rolul de liant pe care îl are arta promovată în cenaclu. Rol invocator ce șterge barierele dintre vîrste, dărîmă prejudecățile, închistările, invidiile, dozmă ura. Omul rămîne om, gata să primească frumosul din afară și să dea frumosul din el. Un episod: Adrian Păunescu anunță evoluția tinărului maghiar din România Arpad Domokos. Aplauze spontane și strigăte de bucurie. Primul cîntec este „Gînd de Anul nou”, în limba maghiară, Adrian Păunescu spune că omnia din totdeauna a românilor este fondul pe care se aude cîntecul tinărului Arpad Domokos, în limba sa maternă. Arpad cîntă apoi „Cîntec de țară”. Dintre oameni izbucnește un drapel tricolor — roșu, galben și albastru.

Cîntecele de dragoste, cîntecele de dragoste de țară, cîntecele eroilor neamului, cîntecele lumii, poezia se întrepătrund, proiectîndu-se în durată. Adrian Păunescu joie cere discret oamenilor solemnitate. Un lucru efemer, cum este chibritul aprins, eternizează. Liniste deplină. Cîntece înălțătoare. Ai impresia că te afli într-un templu al neamului. Fiecare cîntec glorifică un erou, stilp viguros al mărețului templu.

„Jurămînt la Putna” — cîntec dedicat lui Ștefan cel Mare — Domnul a toată Moldova.

„Iancu la Tebea”, cîntec dedicat eroului, geniului, omului simplu — Avram Iancu — marele martir universal.

„Trăiască România”, cîntecul dedicat țării și președintelui Nicolae Ceaușescu — marele bărbat datorită căruia avem astăzi acces la istoria patriei noastre și la libertatea ei. Acestea sînt cele mai frumoase, mai sărbătorești, mai adevărate, mai cumplite de emoționante momente ale

PROGRAMUL CENACLULUI

Gala 1000 continuă. În zilele următoare iubitorii de poezie și muzică tinără din județele Mureș, Neamț, Galați și București vor avea prilejul să-i reîntîlnescă pe membrii Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra. Configurația probabilă a turacului nostru în perioada viitoare este deci următoarea:

3 iunie — REGHIN
4 iunie — SIGHIȘOARA
5 iunie — TIRGU MUREȘ
6 iunie — TIRGU MUREȘ
7 iunie — TIRNAVENI

8 iunie — TOPLIȚA
9 iunie — PIATRA NEAMȚ
10 iunie — ROMAN
11 iunie — GALATI
12 iunie — BUCUREȘTI

tuturor spectacolelor, cind simți că inima uită pentru o clipă să bată, cerind clipei să se oprească. Maramureșul, depozitar de comori folclorice inestimabile, se conturează în cîntecele lui Ducu Bertzi, cîntece preluate de către toți spectatorii încercați de bucuria momentului pe care îl trăiesc. Și nu sînt puțini. Sfîrșitul fiecărui cîntec este marcat de un strigăt prelung, izbucnit din mii de piepturi. Nu e strigătul stadionului, ci acel chiot de izbîndă al străbunilor după luptă. Aici Adrian Păunescu face ceea ce în Maramureș nu a făcut — omagiază Maramureșul exemplar.

„Viitorul”, un superb cîntec politic, cîntat de Valeriu Penișoară. Poezia incandiară, vizionară a lui Labiș este acompagniată de torțele care se reaprind în minile oamenilor. Apoi, brațele acestora, fluturi frînți, zvicnesc deasupra capetelor, lovindu-se spasmodic în ritmul referențului: „Să învățăm ce înseamnă omnia și comuniști să învățăm să fim”. Bițelele dinspre oameni spre conducătorul cîntecului sînt numeroase. Iată unul dintre ele ce exprimă credința unei tinere în legătură cu rolul artei promovată la cîntec: „Sînt una din milioanele de admiratori și admiratoare ale cîntecului din țară. Și ascult în fiecare joi seară transmisiunea emisiunilor cîntecului. Este meritul dumneavoastră că ați adunat sub acest ciclu valori și talente din toată țara, ce dau prin admirabilele lor compoziții valoarea adevărată a limbii române, expresivitatea ei dintotdeauna. Cred că prin acest cîntec se dă limbii române personalitatea ei, se continuă îmbogățirea ei”.

Întîlnirea cîntecului cu oamenii din Caracal este minunată. Nimic nu pare mai firesc acum, spre final, decît să auzi acest splendid public scandînd după ce s-a cîntat „A treia pace mondială” de către Gil Ioniță, „Pace, pace, pace pe pămînt”, „Ceaușescu, pace”, „Ceaușescu, pace”, triumfător, din ce în ce mai puternic oda bucuriei se înalță deasupra metelurilor și vibrează lung în noaptea. Din aceste momente de mare emoție. Reacția oamenilor dovedește că sintem, că am fost un popor pașnic ce sprijină pe firea sa politica înțeleaptă de pace a tovarășului Nicolae Ceaușescu, datorită căreia România este cunoscută și respectată în întreaga lume.

Cîntecul se încheie într-un entuziasm general cu cîntece care pledează pentru bine, pentru frumos, pentru eternul artei, căci așa cum spune Adrian Păunescu arta adevărată are menirea de a crea omului nu senzația că este strivit de marile idei, ci că el e al lor și ele sînt ale lui.

Iar parcul Caracalului, minunea aceea de parcă, parcă absorbise pe o ciudată bandă magnetică de clovofilă și mister toată întîmplarea cîntecului, spre a o restitui miine celor ce vor voi să știe cum a fost în mai 1983 la Caracal.

ELENA GRECESCU ■

În Olt, pe o vatră a eroismului românesc

Spectacolul de la Slatina a început înainte de ora 19. De la fereastra hotelului, cu două ore înainte de ora începerii, vedeam lume multă îmbrăcată de sărbătoare, curgînd spre stadion. Evaluînd situația, imediat după înce-

perea spectacolului, Adrian Păunescu le spune celor de la tribuna întâi: „Sînteți un vulcan pe cale de a fi dat în funcțiune”. Așa a și fost timp de 5 ore și 15 minute. Vulcanul a erupt continuu.

Spectacol fantastic în ultima zi a primăverii, de parcă 20.000 de oameni voiau să oprească trecerea anotimpului cu piepturile lor, căci după vară, ce mai urmează, decît toamna... Iar tinereții îi e caracteristică primăvara, cînd renașterea o simți parcă în adîncurile inimii. Primăvară care ai fost... Amurgește cu Poesis și ne aducem aminte de serile de mai cînd „am uitat de mult cum arăți”, în cerc o trecere peste timp, dar e imposibil. Mai ales aici, unde ai senzația că lava publicului vine, vine peste tine. Nici nu știm cînd s-a făcut noaptea. O ploaie ne-a amenințat, dar s-a lăsat păturașă, după ce am cîntat pe melodia „Dați păcii o șansă”, un descîntec pentru ca ploaia să meargă la cîmp unde e nevoie, nu aici pe stadion. Brusc, tribunele încep să scandeze „Ceaușescu, pace!” Scandeașă minute în șir. Vom cînta pentru președintele țării cîntecul „Trăiască România”, vom cînta cîntece de pace, de fapt, doar vom începe cîntecele, tribunele interesate de oameni de toate categoriile, elevi, muncitori, țărani, preluînd cîntecele care le-au devenit deja dragi. Ora 23 și 20 de minute. Se întîmplă cea mai bună recitare stereo din întreaga carieră a cîntecului a poeziei eminesciene, „Oă în metru antic”. Hrușcă ne cîntă „Rugă pentru părinți”. Luminile sînt stinse, doar stelele cerului ne apasă cu puterea amintirii. Aici, în leagănul copilăriei președintelui, amintirea părinților a fost primitivă cu cel mai înalt respect. A fost ora 12. Luați act, a trecut primăvara. Sintem în prima zi a verii. La mulți ani, dragi prieteni! Și Cîntecul Flăcării cîntat publicului slătinean „La mulți ani cu sănătate”. Poetul Adrian Păunescu recită „Pacient”. Spectacolul pare încheiat, dar nu va fi așa. Spectatorii nu vor să plece. Ne reîntoarcem la microfoane într-o liniște de catedrală.

Vă mulțumim prieteni din Slatina și vă promitem că vom reveni cit de curînd la Caracal, la Corabia, la Slatina în această vară.

■ DUCU BERTZI ■

Rămas bun, Craiova?

Localitatea: Craiova, 1 iunie, ora 20, Sala sporturilor.

Durată: 4 ore.
Număr de spectatori: 4.000.
Calitatea spectacolului: O manifestare de nivel bun, cu o organizare marcată de hotărîrea noastră, oarecum grăbită, de a răspunde scrisorilor craiovenilor.

Rămas bun, Craiova? Un spectacol cu totul special, cel de la Craiova. El s-a datorat în fapt atașamentului deosebit al unui important grup de tineri craioveni pentru cîntec, care și-au trimis un sol tocmai la Iași, acum două săptămîni, spre a înmîna conducătorului cîntecului o scrisoare pîndînd nu mai puțin de 886 de semnături. Explicația Ilenei Dina, elevă în clasa a XI-a a Liceului de filologie-istorie din Craiova, cea care a dus mesajul pînă la Iași: „Ne era dor, pur și simplu!” Mesajul avea și un moto: „Oltenia, eterna Terra Nova / Un cîntec va avea iar în priviri / De va veni cîntecul la Craiova / Cu noi speranțe și cu vechi iubiri!” Desigur, luată repede, organizarea n-a putut fi la înălțimea acestei iubiri. N-au existat afișe în oraș, tinerii cu care am stat de vorbă ne-au mărturisit că au aflat despre spectacol în ultima clipă, unul de la celălalt, între colegii sau prieteni.

Prima parte a întîmplării de muzică și poezie a avut un caracter tern, de o sensibilă discrepanță față de spectacolul, ce să luăm numai un exemplu, desfășurat cu doar o seară înainte, la Slatina. Practic, timp de mai bine de o oră și jumătate, atmosfera sălii craiovene a fost una

foarte relaxantă, aproape de „ceai dansant”, cu tinerii dansînd pînă și piesele mai lente, cum ar fi „La o cană cu vin”, al grupului feminin „Ecoul”. La urma urmei, nici asta n-ar fi fost rău deloc, tinerii au nevoie de astfel de momente, să asculte și să danseze pe o muzică bună — așa cum se întîmplă adesea în cadrul spectacolelor noastre de cîntec — însă dacă ar fi numai atît, parcă n-ar merita atît efort din partea celor care conduc sau fac parte din cîntec. Încă o dată a fost evident că aportul poetului Adrian Păunescu este determinant pentru a transforma o seară în general plăcută, relaxantă pentru tineri, într-o veritabilă lecție de patriotism și educație spirituală, o „pedagogie” de un fel foarte aparte, cu totul proprie Cîntecului Flăcării. Așadar, la ora 21,45, totul s-a schimbat. Aclamat de o sală care parcă voia să se golească, tocmai fiindcă l se simțea lipsa, poetul Adrian Păunescu a schimbat ca prin farmec aspectul spectacolului — arătînd că „merită să ne abatem din drum, chiar dacă ar fi fost numai 886 de oameni tineri, care ne-au chemat aici, Craiova nefiind prevăzută inițial în cadrul turneului actual!” Se cîntă în continuare pentru Ștefan cel Mare și pentru Avram Iancu, pentru președintele Nicolae Ceaușescu, pentru libertatea și fericirea noastră, pentru România, pentru tricolorul ei.

Așa cum a anunțat conducătorul cîntecului, a fost probabil ultimul spectacol al Cîntecului Flăcării al Tineretului Revoluționar la Craiova, acesta urmînd ca pînă la 17 septembrie 1983 să efectueze turnee în orașe și județe mai puțin vizitate. În momentul cînd transmitem aceste rânduri, aproape de închiderea ediției, în sală se aude atît de așteptatul cîntec „Oltenia, eterna Terra Nova”... Pentru ultima oară la Craiova? Chiar așa? Spectacolul e acum superb.

■ DUMITRU GRAUR ■

Ați citit cronicile cu numerele: 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971.

Topul Cîntecului Flăcării

Clasamentul cîntecelor cîntecului realizat în această săptămînă a fost întocmit pe baza scrisorilor primite din diversele colturi ale țării. Reamintim iubitorilor noștri că pot trimite opțiunile lor pe adresa redacției, sub mențiunea Topul Cîntecului Flăcării, alăturîndu-le talonului de participare. Iată configurația topului acestei săptămîni:

Piesă	Interpret	Autor	Punctaj
1. La adio	Vasile Șeicar	Vasile Șeicar	2576
2. Rugă pentru părinți	Ștefan Hrușcă	Ștefan Hrușcă	2253
3. Totuși iubirea	Măjay Gyözö	Măjay Gyözö	1360
4. Cîntec șoptit	Poesis	Poesis	1076
5. Cîntec pentru Oltenia	Valeriu Penișoară	Valeriu Penișoară	864
6. La o cană cu vin	Ecoul	Ecoul	757
7. Să ne iubim	Gil Ioniță	Gil Ioniță	707
8. Dor de Eminescu	Alexandru Zărnescu	Alexandru Zărnescu	689
9. Mărturie	Ducu Bertzi	Ducu Bertzi	623
10. Te salut generație-n blugi	Pro Musica	Pro Musica	622

Titlurile pieselor clasate în ordine pe următoarele trei locuri, sub cele intrate în clasament, vi le oferim ca propuneri pentru topul următor: Da, da, da (Andrei Păunescu), Muntele (Constantin Dragomir), Maria (Costas Caracostas).

Cîntecul Flăcării
al Tineretului
Revoluționar

TOPUL
MUZICII TINERE
Talon de
participare
nr. 1
iunie 1983

O plenară istorică

(Urmare din pag. 1)

1—2 iunie 1982 s-a înscris în conștiința noastră ca un astfel de document.

Ne recunoaștem în acest istoric document cu tot ceea ce e al nostru, ne recunoaștem cu munca, cu luptele, cu victoriile, cu speranțele și cu vrechile, cu sacrificiile și cu eroismul, cu greutățile pe care le-am biruit, cu erorile pe care le-am lichidat, cu asalturile ce încă ne mai așteaptă. Ne recunoaștem în cuvintele rostite la Plenara din iunie 1982 de omul din fruntea țării pentru că ele, acele cuvinte, răspîndind problemele esențiale ale înaintării noastre, au făcut-o în acel spirit franc și deschis, novator și profund dialectic, acel spirit străin închistării și dogmelor, pe care cîrmaciul destinului național l-a imprimat întregului nostru demers constructiv. Ne recunoaștem în acele cuvinte-lumină, cuvinte-forță, intrate în fondul de aur al gândirii politice românești și în tezaurul marilor cuceriri ale marxism-leninismului, pentru că ele, acele cuvinte, adresîndu-se înțelegerii noastre de români și de comuniști, ne-au reamintit, cu o vie pregnantă, acel adevăr ce-a dat un nou sens existenței noastre în anii care s-au scurs de la Congresul al IX-lea al partidului: adevărul că societatea noastră, națiunea noastră, țara au ca unică șansă a emancipării întru progres și civilizație afirmarea puternică, pe toate planurile, a spiritului revoluționar, a conștiinței socialiste în acțiune.

Acest spirit revoluționar — ne-a reamintit cîrmaciul destinelor noastre — este tot una cu lupta neșovăită împotriva a tot ceea ce înseamnă rutină, stagnare, comoditate și conformism, împotriva a tot ceea ce este

vechi, anacronic, depășit de cerințele vieii ale vieții, împotriva oricărei rugini a gândirii, a oricărei osificări a practicii economico-sociale. Primind mandatul înflăcărat al poporului de a-i conduce spre culmi destinate, partidul comunistilor din România — cea mai mobilă, mai ofensivă mai deschisă spre nou din toate forțele politice care au ocupat scena acestei țări — nu-și poate onora acest mandat, această uriașă răspundere luată în fața poporului, decît prin oameni deschiși ei înșiși spre nou, gîndind cu propriile capete și înfăptuînd fără teama de a greși exigențele și comandamentele noului. Indiferent de naționalitate și de profesie, indiferent dacă ei, acești oameni, sînt muncitori, țărani, artiști sau savanți, spiritul revoluționar, expresie a unei concepții înaintate despre lume și viață, trebuie să prezideze orice gest, făcîndu-l apt să provoace mutații calitative în toate sferile de activitate. Nu de o optică festivă, nu de o viziune idilică asupra socialismului e nevoie, o astfel de optică și o astfel de viziune nefăcînd altceva decît să paralizizeze eforturile, să slăbească forța de șoc a energiilor închinată noului, să dezarmeze în fața inerentelor greutăți ce apar în procesul complex al înaintării spre viitor. E nevoie, arăta secretarul general al partidului, de analize lucide și responsabile, de o scrutare fără prejudecăți a tuturor aspectelor vieții economico-sociale. Viața în care, la ceasul de față, domină noul, triumfă noul, dar în care, ades, conținuturi noi, revoluționare încă mai operează prin mijlocirea unor forme vechi, desuete și în care, precum practica de zi cu zi o arată, o seamă de forme noi încă nu și-au aflat miezul echivalent, încă îl caută, încă și-l

formează. Perfecționarea unor astfel de stări de lucruri nu se poate petrece „de la sine”, ci doar prin aportul activ, substanțial, conștient al constructorului noii orînduiri.

Densă în idei, orientări și teze de o excepțională însemnătate teoretică și practică, adevărat concentrat de concepte clarvăzătoare și novatoare, în spiritul și cu forța demiurgică a celor formulate de ctitorii socialismului științific, Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara largită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982 deschide largi perspective și prefigurează magistrale soluții în toate problemele cardinale ale muncii și existenței noastre. Există, în acest istoric document, contribuții de marcată originalitate, dar pătrunse adînc de seva adevărului vieții, în definirea stadiului de dezvoltare a societății noastre, a rolului forțelor de producție în opera modernizării sociale, a rolului partidului, ca factor motor și centru vital al energiilor naționale, a funcțiilor contemporane ale statului, privit în evoluția sa dialectică, transformat din „stat al dictaturii proletariului” în „stat al democrației muncitorești”, cu marile implicații politico-sociale ale acestui nou și revoluționar concept. O viziune superioară asupra rosturilor, a conținutului și a scopurilor muncii de propagandă, privită de secretarul general al partidului în strînsă conexiune cu eficiența activității economico-sociale, deschide un firesc proces acelor acțiuni propagandistice ce rămîn în teritoriul abstractului, al sloganului despărțit de viață. O deosebită atenție acordă secretarul general al partidului — omul care ne-a reamintit cine sintem, ce sintem, de unde venim, omul care le-a redat românilor dreptul de a avea o isto-

rie — rolului istoriei în educația națiunii, în conceperea întregii activități ideologice și politice. În acest context a fost, de asemenea, așezat în temeiurile sale legitime rolul istoric al națiunii, ca forță motrice de seamă a lumii de azi, relația național-internațional prefigurîndu-se într-o inedită și rodnică perspectivă.

Anul care s-a scurs de la Plenara din iunie 1982 a confirmat cu strălucire justetea și, în același timp, caracterul dinamizator al principiilor, tezelor și orientărilor din Expunere, determinînd profunde și binevenite restructurări în toate compartimentele de activitate, făcînd ca România socialistă să-și impună temeinic ritmurilor de dezvoltare într-o lume și într-un timp în care stabilitatea economică e pretutindeni grav afectată. Și demonstrîndu-se astfel nu numai atașamentul fierbinte al unui întreg popor față de valorile socialismului (aici, la noi, acest atașament e de mult și irevocabil probat!), dar și capacitatea sa de a asimila și fructifica în practică acele idei novatoare, acele fertile și prețioase soluții de muncă și viață care să-i sprijine necurmata ascensiune. Evenimentele politice din ultima vreme, Plenara C.C. al P.C.R. de la sfîrșitul lunii martie, recenta Consfătuire de lucru de la Comitetul Central al partidului, planurile consiliilor naționale ale oamenilor muncii și ale agriculturii, la tribuna cărora tovarășul Nicolae Ceaușescu a formulat noi exigențe ale activității economico-sociale, întregind amplul program de acțiune revoluționară trasat la Plenara din iunie 1982 și la Conferința Națională din decembrie, au fost urmările de toți oamenii acestei țări, fără deosebire de naționalitate, cu interesul, cu pasiunea, cu acea deschidere a inimilor și a conștiințelor ce se petrec doar în fața momentelor decisive pentru prezentul și viitorul unui neam.

Actul I

„Depunerea dumneavoastră e garantată”, ne asigură categoric prospectele editate de CEC. Și, desigur, în principiu, chiar așa stau lucrurile. Dar Nicolae Găleşanu (domiciliat în Tulcea, str. Rosetti nr. 4, în prezent muncitor la Combinatul sericicol Lugoj) care ne-a sesizat întâmplările de mai jos are motive să regretă că, în cazul său, CEC-ul n-a mai dat dovadă de aceeași fermitate principială.

Dar să recapitulăm, pe scurt, faptele. În ziua de 13 octombrie 1981, Nicolae Găleşanu se afla în Tirgu Mureș, la hotelul „Continental”, unde a fost cazat în aceeași cameră cu un oarecare Chețan Ioan. În timpul nopții, acesta l-a furat libretul CEC pe care se afla un sold de 49.000 lei. Chiar a doua zi, dimineață, Nicolae Găleşanu s-a prezentat la Insoectoratul județean de miliție și la filiala CEC Mureș, unde a anunțat cele întâmplate. Immediat după aceea, s-a deplasat la Brașov, la filiala CEC care îl eliberase libretul, și a dat o nouă declarație scrisă. S-a grăbit, firește, pentru a preveni neplăcuta situație de a se vedea păgubit de o parte din bani de către cel care îi furase libretul. I s-a spus că trebuia să aștepte două luni, timp în care libretul urma să apară în lista cu librete anulate, după care putea să ceară la orice filială CEC eliberarea întregii sume, dar și-a imaginat că, din moment ce anunțase prompt CEC-ul în legătură cu furtul, totul se reducea la o formalitate necesară. După două luni, surpriză. Dureroasă surpriză. La filiala CEC Tulcea, Nicolae Găleşanu a fost înștiințat că libretul îl fusese falsificat și că auroape întreaga sumă de bani fusese retrasă.

Mai tirziu, cam după o lună, a aflat că hotul fusese prins la magazinul „Unirea” din București, Ulterior, în mai 1982, a fost el dat, ca parte civilă, în procesul lui Chețan Ioan.

— Am fost întrebat ce preferențe aveam. Cum ce preferențe? Am cerut, firește, să mi se restituie de către CEC suma pe care infractorul reușise să și-o însușească de pe libret. Nu era acesta dreptul meu? Erau bani munciiți pe care i-am incredințat CEC-ului.

— Care au fost argumentele dv? Vă rog să le enumerați.

— În primul rând nu e vina mea că procedura folosită de CEC pentru a preveni infracțiunile de acest tip e atât de greoaie și durează atât de mult. Și, la urma urmei, nu mine nu procedura mă interesează. Eu am incredințat banii CEC-ului, iar CEC-ul avea datoria să nu se lase furat de către Chețan. Pentru că, de fapt, acesta a furat CEC-ul. Eu am sesizat imediat furtul, or, după sesizarea mea, chiar mult după aceea, în octombrie și noiembrie, infractorul a scos din nou, la diverse filiale, aproape întreaga sumă de pe libret. Mai mult. La primele două retrageri, efectuate la Sovata, Chețan a completat pe foaia de restituire datele mele personale. Dar necunoscând seria buletinului meu de identitate a scris una la întâmplare. Și totuși i s-a eliberat suma de 4.000 de lei. Apoi, plecând din Sovata, Chețan a șters datele mele de pe libret. CEC-ul pretinde că falsul a fost perfect, dar gîndiți-vă și dv.: cum se putea umple locul șters al unui nume format din 16 litere, cu altul compus din 10 litere? Mai departe. Din cite știu, atunci când solicitați o sumă mai mare se cere confirmarea soldului la

unitatea CEC care ține fișa de cont. Or, deși Chețan a scos de mai multe ori sume între 2.000 și 3.000 de lei, nu i s-a cerut niciodată confirmarea soldului. În sfârșit, pentru că mi se spune mereu că „așa e procedura”, iată două întrebări la care, chiar dacă aș ține seama de acest argument, nu mi se poate răspunde. Prima: De ce, dacă lista cu librete pierdute sau furate s-a publicat la 3 noiembrie, infractorul a scos bani, cite 3.000 de lei, în zilele de 4, 5, 6, 7, 9, 11 și 19 noiembrie? A doua. Mi se spune că lista trebuia să ajungă la filiale. Dar e posibil ca aceasta să dureze atât de mult? Și pe urmă, ultima sumă de 3.000 de lei a fost retrasă după sosirea listei la CEC-ul din incinta magazinului „Unirea”.

— Ce a hotărît instanța?

— Să-mi recuperez banii de la Chețan, după executarea pedepsei de către acesta. Adică, eu să recuperez banii de la hotul care a furat CEC-ul. Ce vină am eu?

Actul II

Întrucît n-am știut să-l spunem păgubasului care era vina sa, am sperat să aflăm acest răspuns la CEC. Drept care ne-am dus la sediul central al Casei de Economii și Consumațiuni unde am discutat cu tovarăsa M. Chiriță, director al

**ANCHETĂ
ÎN TREI ACTE**

**și mai multe nedumeriri
in loc de concluzii**

Directiei Operații Bancare. Dinsă ne-a explicat că nu a văzut dosarul, ceea ce ne-a mirat, deoarece semnase răspunsul către Nicolae Găleşanu, și a invocat, de fapt, un singur argument: că a fost respectată procedura prevăzută de actul normativ care reglementează asemenea cazuri. Cu alte cuvinte, că răspunderea CEC-ului începe nu din momentul cînd i-a fost sesizat furtul, ci din momentul ajungerii listei cu librete anulate la toate filialele CEC.

Mărturisim că această logică ni s-a părut de la început vulnerabilă. Într-adevăr, ce vină are un om căruia i s-a furat libretul și a anunțat aceasta, dacă pînă la publicarea listei respective are ghinionul ca un infractor (de felul lui Chețan Ioan) să nu-i cruțe economiile depuse la CEC? E posibil, oare, ca la adăpostul unui argument formal, CEC-ul să se exonerizeze de obligația pe care și-a asumat-o? Hotărît lucru, nu înțelegem acest gen de justificări care încalcă, în fond, un principiu și o datorie: de a apăra prin toate mijloacele avutul ce l-a fost incredințat și de a face asta prompt și eficient.

Tovarăsa M. Chiriță a recunoscut totuși citeva lucruri evidente: că s-au încasat bani pe un libret falsificat de infractor, că s-au retras diverse sume, de

către același infractor, trecînd un număr de buletin de identitate ales la întâmplare și că lista cu librete anulate, tipărită la 3 noiembrie, a ajuns să fie predată la ghișeu CEC din incinta magazinului „Unirea” abia la 12 noiembrie, parcurgînd deci o distanță de circa 1 km în 9 zile.

Actul III

Discuțăm cu tovarășul procuror Octavian Nicolescu, de la Procuratura Generală.

— Tovarăsa procuror, vă rog să-mi spuneți de cînd datează actul normativ în virtutea căruia se acționează și se judecă în asemenea împrejurări?

— Din 1958.

— Știu că ați studiat dosarul. Vi se pare normal să se elibereze bani de pe un libret falsificat și CEC-ul să nu aibă nici o răspundere pentru asta? Și era, oare, acesta chiar un fals perfect, cum se susține de către CEC?

— Falsul nu este din categoria celor perfecte, care nu ar fi putut fi descoperit de personalul filialelor CEC prin mina căruia a circulat. Un plus de atenție necesar în activitățile legate de eliberarea unor sume de bani ar fi condus la depistarea lui.

Adăugăm la cele spuse de tovarășul procuror Octavian Nicolescu următoarea opinie. Dacă la primele retrageri de bani, i s-ar fi cerut buletinul lui Chețan și ar fi fost confruntate cu atenție datele din el și cele de pe foaia de restituire, infractorul ar fi fost prins imediat. Ceea ce înseamnă că nerespectînd propriile sale dispoziții, CEC-ul a făcut posibilă seria lungă de retrageri frauduloase săvîrșite de Chețan Ioan.

Mai multe nedumeriri in loc de epilog

Publicînd această anchetă, nu dorim, bineînțeles, să umbrim activitatea generală, atât de utilă, a CEC-ului. Dar trista întâmplare a unui cetățean păgubit de o sumă care poate însemna economiile unei vieți nu ne poate lăsa indiferenți. Pentru că prea multe nedumeriri stăruie în jurul său.

E oare normal ca un depunător căruia i s-a furat libretul (sau care l-a pierdut) să nu fie sigur săptămîni și chiar luni de zile, după ce a anunțat CEC-ul, repeta: după ce a anunțat CEC-ul, că sumele din libretul său nu vor fi sustrate de un infractor?

E oare normal ca un depunător aflat într-o asemenea nedorită situație să tremure că economiile sale ar putea fi în pericol, fără ca CEC-ul să ia măsuri eficiente și imediate de prevenire a unei eventuale infracțiuni? E, prin urmare, normal ca timpul dintre momentul anunțării unui libret furat sau pierdut și momentul cînd, în sfârșit, lista lunară cu librete anulate ajunge la filiale să fie lăsat la „dispoziția” unor posibili amatori de bani nemunciiți?

Și pentru că în „cazul Găleşanu” au existat, chiar și față de mult invocata procedură, deficiențe și întârzieri, mai multe neregularități și chiar încălcări de norme elementare, de atribuții de serviciu, n-ar fi corect ca toate acestea, CEC-ul să și le asume? Și astfel, să fie respectată și în „cazul Găleşanu” asigurarea categorică și normală: „Depunerea dumneavoastră e garantată”.

ALEXANDRU ȘERBAN

Dreptatea nu era de partea lui

Omul despre care scriu aceste rânduri se numește Matei Ionescu și, pînă nu demult, a fost conducător auto la coloana a 4-a, agabaritică, a întreprinderii de transporturi auto CIUTMR-București. După părerea lui, conducerea întreprinderii în care lucra cu deosebită conștiinciozitate l-a desfășurat în mod abuziv contractul de muncă și acum venise la noi, „ultima speranță”, spre a-i face dreptate și a-l reintegra în vechiul loc din care — zice — fusese izgonit precum cîinele de pripas.

— În fond, pentru ce v-a dat afară?

— I-am întrebat.

— Pentru că n-am vrut să mă inhăitez cu hotii, pentru că am fost prea cinstit și i-am demascat...

— Dumneavoastră n-ați avut nici o vină?

— N-am avut, dom'le, nimic. Nici o abatere, nici o sancțiune... Pe-onoarea mea dacă vă mint! Fur și eu, nu zic nu, dar în... limitele admise.

— Ce înțelegeți prin... limite admise?

— Cite puțin, adică să nu se cunoască, să nu intru în conflict.

— ... Și cîștigați bine?

— „Oho, luam și cite șase mii pe lună! Rareori ieșeam mai puțin. De aia — nu vreau să plec nici în ruptul capului. I-am dat în judecată, dar justiția și-a declinat răspunderea. Mi s-a spus verbal și în scris că, dacă-i vorba de hotărîrea adunării generale a oamenilor muncii, nici judecătoria și nici tribunalul nu se bagă. Dar vă asigur eu că hotărîrea desfacerii contractului meu de muncă n-a fost democratică. La adunare n-a fost prezentă majoritatea membrilor colectivului...”

Felul de a fi și concepția de viață a conducătorului auto cu statură înaltă și alură de atlet m-au intrigat. Am plecat împreună să vedem ce se întâmplă la ITA-CIUTMR. Cit e adevărat și cit e minciună în spusele celui ce ne solicitase

cu insistență bunăvoința. Am răsfoit dosare peste dosare, ne-am interesat de caz la comitetul de partid al sectorului 3 și la Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, la miliția sectorului. Am ascultat păreri la cel puțin 15 oameni (dintre care unii nominalizați chiar de el) de la Autobaza 2 și de la Coloana 4, fostul său loc de muncă. Ba, mai mult, la sediul coloanei, a avut loc, ad-hoc, chiar și o discuție colectivă unde oamenii și-au spus deschis părerea despre fostul lor tovarăș de muncă.

Rezultatul? Am aflat că la ITA-CIUTMR, deosebi la Coloana de agabaritică, a existat o stare gravă de indisciplina în rândul conducătorilor auto și al mecanicilor de întreținere. Cum ne spune ing. Corneliu Serghiescu, șeful Autobazei 2, biroul comitetului de sindicat pe autobază a analizat, în ziua de 16. IX. 1982, starea disciplinară din unitățile subordonate și a hotărît să ia măsuri de redresare. În aceeași zi, adunarea generală a oamenilor muncii (60 prezenți din 119) a luat în discuție și abaterile grave, repetate, de la disciplina muncii, de la eficacitate și echitate manifestate de conducătorul auto Matei Ionescu, considerat a fi unul dintre cei mai indisciplinați din întreaga autobază, și a hotărît cu majoritate de voturi să-l desfășure acestuia contractul de muncă.

Foștii lui colegi de muncă l-au acuzat — și documentele au confirmat — că, de la începutul anului și pînă în luna august 1982, a adus în stare gravă de degradare două remorche (din care unul nou-nouț), a abandonat utilajul la reparat și, încălcînd obligațiile legale pe care le avea, a lipsit nejustificat de la lucru aproape două luni de zile, timp în care a fost plătit pe nedrept din dispoziția fostului director de autobază. În plus, pe lângă faptul că a facilitat executarea unor lucrări superficiale de re-

parații, nu s-a interesat de înlocuirea pieselor uzate prevăzute în nota de comandă, ceea ce a făcut ca acestea să nu fie înlocuite, a modificat foile de parcurs din luna august, schimbînd rutele de parcurs, punînd curse locale și kilometri în plus, cu scopul de a beneficia de drepturi necuvenite. Organele de control l-au surprins transportînd călători în cabină, circulînd cu remorcherul fără kilometraj și cu defecțiuni la sistemul de aprindere, pe rute ocolite, neautorizate de MTT, scoțînd din magazie un set întreg de duze din import pe care, în timpul reparației, nu le-a predat la montaj și pe care nu le-a restituit.

— Spunea că nu are nici o abatere, nu l-ați sancționat niciodată.

— Cred că are cel puțin zece la dosar. Ultima, care dealtfel a pus capăt la toate, se referă la refuzul de a îndeplini o misiune urgentă. Pe ziua de 2. XI. 1982, fiind căutat pentru a duce un trailer de 60 de tone de la IMGB la CUG Iași, abia a fost găsit prin stația de radio și transportat a fost întîrziat în mod nepermis din cauza dumnealui, care încercase să găsească tot felul de motive spre a nu se duce.

Împreună cu ing. Ștefan Milotai, directorul ITA — CIUTMR, am răsfoit îndelung dosarul cazului Ionescu. Într-adevăr, sint prea multe sancțiuni, cele mai multe cu caracter administrativ.

— N-ați încercat și o altă cale, în afară de cea a sancțiunilor? Întrebăm pe președintele COM.

— Dar cite n-am încercat! I-am luat și cu vorba bună, l-am și lertat de multe ori, dar a fost în zadar. De atîtea ori în ședințele de producție și de sindicat n-a spus că se va corijă, dar nu s-a ținut de cuvînt. A sărit și mă și bată. Sincer să fiu, în cazul Ionescu am epuizat toate posibilitățile educative. Singura noastră vină față de el constă în aceea că i-am imputat greșit un tahitometru. Am dispus să se anuleze imputația respectivă. Încolo, n-avem ce-l mai face. Am ascultat și părerea tovarășilor săi

**Unul greșește,
altul plătește ?!**

Un plio voluminos, burdușit cu acte și dovezi, ne-au trimis, recent 37 de locatari principali ai blocului 11 B din bd. Nicolae Titulescu, București. Pe scurt, povestea lor e următoarea.

La începutul anului 1978, beneficiind, asemenea tuturor cetățenilor țării, de înlesnirile legii, eu am încheiat cu I.C.V.L. București contracte de construire pentru apartamentele de la adresa de mai sus, urmînd a primi locuințele, conform contractelor, la data de 30 aprilie 1979: „I. I.C.V.L. se obligă: ... c) să predea beneficiarului la data de 30.04.1979 locuința contractată”. Numai că, din propria-i vină (după începerea construcției a fost necesară o reamplasare a blocului), I.C.V.L. n-a putut să-și respecte angajamentul, dînd imobilul în folosință abia la 12 septembrie 1981, cu o întîrziere de 30 de luni !!

Înțelegînd situația, oamenii s-au mutat și și-au văzut de treburile lor, numai că, surprinzător, în iunie 1982, la aproape un an de la preluarea apartamentelor (de la semnarea proceselor verbale de predare-preluare-recepție), I.C.V.L. i-a somat să plătească diferența pentru majorarea prețurilor apartamentelor, invocînd Decretul 216 din 3 august 1981. O invocare evident abuzivă și ilegală, de vreme ce respectivul act stipulează (punctul 1, anexa 6) că „pentru contractele încheiate cu populația înainte de 1 ianuarie 1981 (n.n. cazul locatarilor blocului 11 B), cu termen de predare a locuințelor pînă la 31 decembrie 1980, stabilite la încheierea contractului, RĂMÎN ÎN VIGOARE (subl. n.) prețurile prevăzute în contractele încheiate”.

E drept, în intervalul 1979—1981, între cele două părți s-au întocmit mai multe acte adiționale („am fost obligați să le semnăm, sub amenințarea că ni se anulează contractele și vom plăti amenzii”), numai că acestea fac, toate, referire la contractele stabilite în 1978, ele modificînd (mai bine zis aminînd, fără justificări) termenul de predare a locuințelor, nu și cele de încheiere a contractelor, în funcție de care Decretul 216/1981 operează majorarea prețurilor! E vorba aici nu atât de diferențele ce trebuie achitate, deși acestea nu sînt mici, în jur de 30 de mii de lei pe apartament, cit de un principiu, pe care e evident, e limpede că tocmai vinovatul, adică I.C.V.L., l-a încălcat. Ba mai mult, constatînd că locatarii nu acceptă să plătească, avînd de partea lor legea, I.C.V.L. le-a expediat, zilele trecute, o somație, avertizîndu-i: „în situația dată, apreciem atitudinea dv. ca o acceptare tacită de a deține locuința în calitate de chirie!”

Să nu credeți că, în tot acest răstimp, cetățenii n-au încercat, pe toate căile legale, să-și facă dreptate. Prin scrisoarea 2902 din 19.10.1982, Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare le-a și dat-o, dar conducerea I.C.V.L. București n-a caudărit să țină cont de punctul de vedere (întemeiat legal) al unui for ierarhic superior, continuînd cu somațiile și amenințărilor!

Sigur, I.C.V.L. se poate prevala, și o face din plin, de actele adiționale ce modifică datele de predare stabilite inițial. Dacă, pe această bază, instituției respective nu i se pot imputa dobinzi pentru banii cetățenilor atîta timp imobilizați, atunci e limpede că nici ea nu poate pretinde de la locatari achitarea diferențelor. Pentru că, lucru cert, data încheierii contractelor e anterioară celeia intrată sub incidența Decretului 216, drept pentru care demersurile I.C.V.L. sînt neavenite și lipsite de temelie legală.

Nu ni se pare normal ca unul, I.C.V.L., să greșească, iar altul, cetățeanul, să plătească. Legea e lege și ea trebuie respectată.

OVIDIU IOANIȚOIA

de muncă — șoferilor Gh. Șerban, Dumitru Ciortu, Florea Morcov, a mecanicilor Marius Rudnitski, C. Damian, Nicolae Stănișoară, a revizorului tehnic Ilie Topală. Cu o singură excepție, aceea a revizorului Topală, oamenii mi-au vorbit cu obidă despre el. Ionescu se purta urit cu toată lumea. Pe colegii lui îi jignea și-i apostrofa pentru te miri ce. El credea că totul i se cuvine, că poate injura pe oricine, că nu este obligat să se subordoneze, că poate să încalce oricînd disciplina muncii, regulile elementare de conduită morală.

I-am cerut, în final, și lui părerea despre sine însuși. N-a reușit să se disculpe cituși de puțin, cu argumente serioase, de invinuirile ce i s-au adus, așa încît Matei Ionescu m-a dezamăgit. Aș fi vrut sincer să-l ajut, să mă „bat” pentru el pînă-n pinzele albe. Dar, vai, omul ce reușise cu atîta insistență să ne cîștige încrederea ne mintise. Prezumțiva lui nevinovăție și sinceritate, iată, nu s-au confirmat și falsa poză de om spășit, cu car se prezentase la redacție, s-a năruit precum castelul din poveste.

MIHAI STĂNESCU

■ În zeci de scrisori am solicitat conducerii I.T.B. înființarea unei linii rapide de autobuze între cartierele Militari — Drumul Taberei și I.M.G.B. (Berceni), dînd și sugestii. Cu atîta ne-am ales! Semnează mai mulți oameni ai muncii de la marea întreprindere de mașini grele din Capitală.

■ Docu Igor, din București, bd. Gh. Gheorghiu-Dej 57, vrea să scape de o boxă anexă la apartamentul său, deoarece a devenit inutilizabilă. „Cu înțelegerea de melc, ne scrie sunmuitul, hirtile se mută la I.C.R.A.L. Cotroceni, timp în care țevile infundate refulează în subsol și, evident, face imposibil accesul la boxa în chestiune”.

■ Oficiul de pensii al sectorului 6 București a repus în drepturile de pensie de urmaș pe Ceaușu Liliana, din str. Desislui nr. 41, cu începere de la 1 noiembrie 1982.

■ Eliza Anghelescu, din București, ne atrage atenția că la cimitirul „Iancu Nou-Bălăneanu” cei care vin să îngrijească mormintele rudelor nu pot trece, decât cu greutate, peste mormanele de pămînt și gunoale acumulate de luni și luni de zile chiar pe aleile principale. Respectul pentru cei plecați dintre noi se impune și aici. Ce părere are administrația?

■ Pătrașcu I. Ioan, din satul N. Băcescu, județul Bacău, solicită de mai multă vreme cooperativei „Electrobobinaj”, din str. Ghiocci nr. 20 București, un rotor electric de tip Ep. 3/4-01, fără a primi nici măcar un răspuns. Întreaga sa familie face apel la noi, motivînd — cu mult dreptate — că seceta cumplită din acest an transformă electropompa defectă într-o sursă de viață.

■ Truștii de alimentație publică din cadrul Direcției Generale Comerciale a C.P.M.B. ne face cunoscut că rezilierea contractului dintre I.A.P.L. Segarcea și formația de muzică ușoară condusă de Mihai Constantin s-a făcut cu respectarea legislației în vigoare.

■ Prin directorul său general, Centrăla Industrială de rețele electrice își cere scuze, față de tovarăsa Elisabeta Zbirnea, din comuna Călugăreni, căreia i s-a restituit și suma de bani încasată nedrept de la corespondenta noastră. Corect!

■ Oficiul de asistență socială din cadrul C.P.M. București ne înștiințează că tovarăsa Savu Constanța a fost internată la căminul de bătrîni nr. 4, potrivit opțiunii sale.

■ Radu Gh. Nicolae este înștiințat că se poate prezenta la Direcția sanitară a județului Gorj spre a-și ridica legitimația care-i va da dreptul la asistență medicală gratuită și prioritară — așa cum au invalizii de război.

■ Procuratura generală examinînd materialul probator administrat în cauza ce face obiectul scrisorii trimisă „Flacăra” de Ecaterina Popescu, din Constanța, str. Pandurului nr. 33, a constatat că nu au fost lămurite toate împrejurările în care s-a produs accidentul de circulație, fatal soțului său, drept pentru care s-a dispus redeschiderea urmăririi penale și reluarea cercetărilor.

■ Ion Voinea din Moinești, jud. Bacău, ne adresează o scrisoare plină „de suflet” despre acest oraș al petroliştilor moldoveni, odată cu reșorul său tovarășesc pentru insuficiența noastră preocupare pentru „coordonatorul întregii activități petroliere din Moldova”. Recepționînd, cum se cuvine, doleanța sa, facem loc azi și altor dorinți exprimate de inimosul nostru corespondent: deși al 3-lea oraș ca mărime din județ, Moinești nu beneficiază, încă, de o maternitate și nici de servicii sanitare complete (cardiologie, ginecologie), iar oftalmologia pare a fi pe cale de dispariție. Supunem atenției forurilor specializate semnalul tras de Ion Voinea.

■ În plin centrul Capitalei, pe Șos. Ștefan cel Mare nr. 50, în vecinătatea blocului 35 B, scara 2, se tot amplifică un „munte” de moloz și alte reziduuri din construcții dar și de natură menajeră, provenite de la „gospodarii” din jur, focar permanent de epidemii mai ales pentru copii care și-au găsit tocmai acolo un loc de joacă; dar sursă de incendii și, în general vorbind, un aspect deplorabil pentru salubritatea cartierului. Asociația de locatari, care ne aduce neplăcuta veste, se angajează să depună muncă voluntară pentru remedierea situației dar solicită, în același timp, și sprijinul organelor de resort.

■ O altă asociație de locatari, a blocului D 13, din str. Băicuței nr. 21, sect. 1, ne solicită

Scrisoare comentată

Să facem haz de necaz...

...așa s-ar putea intitula scrisoarea maestrului furalist Alexandru Manea, din Mediaș, str. Cibin nr. 4, în prezent om al muncii la I.M.M.N. Copșa Mică, prin care ne înfațșează (cu umor robust) câteva aspecte de birocratism și neglijență dar și de rea voință. Solicitînd, în vederea apropiatei sale pensionări, adevărul de la Întreprinderea minieră Gura Barza (Hunedoara), Exploatarea minieră Ainoasa, Uzina de aluminiu Slatina și Întreprinderea de prelucrare a aluminiului Slatina, unde a lucrat în decursul anilor (precizări în respectivele cereri), petentul a primit doar un singur răspuns (deși demersurile sale au început încă de anul trecut !): de la I.P.A. Slatina, dar unul plin de haz, cu numărul de înregistrare 21632 din 27 noiembrie 1982, prin care i se aduce la cunoștință că „...între anii 1970—1972, I.P.A. Slatina n-a avut activități care să se încadreze în grupa I-a de muncă. În ceea ce privește grupa a II-a de muncă, vă informăm că numai în anul 1974 s-au stabilit locurile de muncă din această grupă, cînd D-stră nu mai erați încadratul nostru”. Textual! Adică, omul solicită o adevărată cu specificarea grupei în care a muncit, fie că era I-a, a II-a ori alta și poate ca el să se fi înșelat (deși, topitor-turnător fiind, era foarte probabil să se fi încadrat într-o grupă superioară știut fiind că de dificilă este o astfel de muncă!) însă întreprinderea nu-i putea refuza eliberarea unei adevărate din care să reiasă de cînd pînă cînd a lucrat acolo, în ce funcție și cu ce retribuție. Cît despre partea a doua a răspunsului, ea ni se pare de-a dreptul ilară, deoarece — așa cum se și specifică — în 1974 Manea Alexandru nu mai lucra acolo. Semnează ing. P. Botoran și șef bir. PIR V. Buzatu.

Pînă aici comentariul aproape că se refuză: pentru că una vorbim și alta ne-nțelegem. Culmea ar fi fost ca persoana care semnează, în calitate de director, ori celălalt funcționar, de la biroul PIR, să se eschiveze de la un răspuns precis pe motiv că la acea dată... acești funcționari nu lucrau la I.P.A.

Hai să zicem că vina ar putea să-i aparțină funcționarului de la Biroul PIR. Numai că nici tovarășul inginer P. Botoran nu se poate lăuda cu subalternii săi direcți, pentru că iată ce i s-a mai întimplat maestrului Alexandru Manea: în același plic, cu răspunsul ce i se adresa, a mai găsit o adresă care trebuia să ia drumul Întreprinderii de piese auto din Sibiu, din str. Sevastopol nr. 8, adresă în care se fac unele referiri la alte corespondențe anterioare privind o comandă de arbori cotiți. „Vă rugăm insistent a ne trimite contractul pentru semnare și a ne executa și livra acești arbori cardanici în trim. 1/83 !!!”

După cum rezultă, birocratismul merge mină în mină cu neglijența și superficialitatea. Pe bună dreptate (cu umorul pe care-l degajă întreaga scrisoare semnată de maestrul Alexandru Manea), acesta se întreabă dacă nu cumva cei de la I.P.A. Slatina doreau ca el să facă pe curierul, mergînd de la Mediaș la Sibiu pentru a duce comanda? În fond, schimbul părea echitabil: serviciu contra serviciu!

P.S. Comanda se află la redacție. Cine are nevoie de ea o poate solicita.

sprijinul în vederea reglementării situației apartamentului nr. 64, de la adresa menționată, aflat la dispoziția I.C.R.A.L. Pajura în perioada 1979—1980, spațiu pentru care s-a livrat căldură, în valoare de 924 lei, bani pe care asociația nu înțelege să-i suporte, ci așteaptă, așa cum este firesc, ca I.C.R.A.L.-ul amintit să vireze suma respectivă la filiala C.E.C. Agenția Basarab.

■ Răspunzînd scrisorii tovarășului Baniciu Alexandru, din comuna Hălmagiu (Arad), semnată de alți 27 de cetățeni, Comitetul județean Arad al P.C.R. ne înștiințează că s-au efectuat primele cercetări, s-au dispus și altele, fiind sesizate și organele de cercetare penală, în vederea stabilirii cauzelor și vinovaților care au produs pagubele la care se referă scrisoarea, astfel ca sumele reținute de la cei nevinovați să le fie restituite.

■ Julietta Stoianovici, din București, Calea 13 Septembrie 191, et. 2, ap. 5, sect. 5, s-a străduțit zadarnic, vreme de câteva zile, să obțină schimbarea buteliei sale de aragaz, pe cale telefonică, formînd nr. 41.15.00. Imposibil! Vesnic ocupat. De la postul cu numărul 07.55.40, unde a reclamat situația, a fost sfătuit să insiste. Zadarnic! Se propune ca, deși comenzile sînt limitate, ele să fie totuși reținute și după epuizarea cantităților de butelii livrate în ziua respectivă și eșalonate în ordine pentru următoarele zile.

■ Fostul ciclist brăilean* Băcanu Marin, domiciliat în orașul dunărean pe str. Grației 24, a suferit un accident în urma căruia i s-a amputat un picior. Face un apel public în vederea procurării unei proteze electrice cu contragreutăți, ca cea descrisă în cartea dr. D.C. Tănăsescu „Taina stelelor”. Cine-l poate ajuta?

■ Judecătoria din Deva sesizată de scrisoarea tovarășei Benghea Maria din Orăștie, str. P. Maior 52, jud. Hunedoara, apreciază că solicitarea repetată a expertizării capacității sale de muncă, de către fostul soț, în prezent debitor pentru o pensie de întreținere — minor, apare în mod evident ca un abuz de drept procesual, motiv ce poate fi invocat în justiție în cazul în care Tomota Alexandru va mai apăla la acest sistem de șicanare. În ceea ce privește veniturile reale ale acestui debitor trebuie sesizată administrația financiară pentru modificarea venitului impozabil actual.

■ Conducerea Combinatului

petrochimic Midia a analizat scrisoarea Ioanei Vișen, căreia i s-a atribuit de către C.O.M., intrunit la 19 aprilie a.c., un apartament cu 2 camere în cartierul Ovidiu, din Constanța.

■ Din partea Direcției județene de poștă și telecomunicații Timiș am primit un răspuns la nota apărută în „Flacăra” din 18 martie 1983, din care extragem concluzia: petiționera a primit suma de 64 de lei, despăgubirea pentru coletul expediat fără valoare declarată, iar lucrătoria oficiului Timișoara, care s-a făcut vinovată de cele sesizate de Ioana Botez redacției noastre, a fost sancționată urmînd să suporte și plata despăgubirii menționate.

■ Nicolau Alexandrina, din București, str. Prof. Ion Bogdan nr. 7, sect. 1, se plînge că Elena Aroneanu, proprietărea imobilului de la adresa menționată, obținînd autorizația de construcție, depășește, în fapt, prevederile acesteia, astfel încît corespondenta noastră este împiedicată să accedă la locuința sa. În ciuda avertismentului organelor competente, Elena Aroneanu nu respectă condițiile cuprinse în autorizație. Dincolo de lipsa de omenie și înțelegere manifestate față de o femeie bătrînă, apare — cel puțin la fel de gravă — și încălcarea unor prevederi legale, de a căror respectare trebuie să aibă grijă Consiliul popular al sectorului 1, care a emis autorizația de construcție.

■ Sucursala județeană Galați a C.E.C. ne aduce la cunoștință că sesizarea tov. Dumitru A. Constantin publicată în „Flacăra” din 15 aprilie 1983, s-a soldat cu bine, în sensul că la ora actuală petentul se află în apartament, iar formele de vînzare-cumpărare au fost perfectate.

■ Mureșan Anuța, din satul Copăceni, comuna Săndulești, jud. Cluj, a urmat, pe bază de contract cu întreprinderea IRIS, din Cluj, cursurile liceale. După absolvirea primei trepte întreprinderea nu o încadrează; ci o îndrumă să-și continue studiile la cursurile de zi. Tinăra Anuța Mureșan constată însă că a fost trecut tot la seral, unde nu poate urma cursurile deoarece nu este încadrată în muncă! Un cerc vicios, din care Anuța nu știe cum să iasă. Cineva trebuie s-o ajute și, în primul rînd, tovarășii de la IRIS, mai cu seamă că liceul se află sub patronajul lor.

■ Luchian Constantin, din Piatra Neamț, Aleea Armoniei 48, sc. C, ap. 54, și-a dat la

curățat cojocul, la unitatea din cartierul Dărmănești, a plătit, a primit chitanța nr. 11880 din 26X1982, dar nu și obiectul; după succesive amînări i s-a cerut declarații în vederea despăgubirii, intrucît cojocul... dispăruse. Formalitățile nu s-au terminat încă, dar iarna vine și păgubașul n-are cojoc. Cine va găsi un ac pentru cojocul celor care au produs paguba clientului?

■ Marinela Petrescu din Craiova (se putea de altundeva?) propune sau mai bine spus susține ideea înființării, și la noi, a unor secții feminine de fotbal, deși — pare a ști dînsa — această propunere „stîrșește uimire, indignare, zimbete sarcastice, circumspecție poate chiar și teamă” (cu excepția, serie aceeași mai încolo, a lui Ion Băieșu...). Pledoaria este bine și puternic argumentată de corespondenta noastră astfel încît atragem atenția forurilor sportive asupra acestei chestiuni. Pe cînd echipa feminină de fotbal a Craiovei în semifinalele Cupei U.E.F.A.?

■ Curt Gheorghe, din comuna Oltina (Constanța), în vîrstă de 64 de ani, a suferit un grav accident care a necesitat o intervenție chirurgicală de mare dificultate (fiind vorba despre o fractură a coloanei în zona cervicală). Astăzi el este sănătos datorită grijii cu care a fost înconjurat în secția de neurochirurgie a Spitalului clinic nr. 9 „Gh. Marinescu”, din București.

■ Neagu Ion din Ploiești, str. Teiuș nr. 3 A, are neplăceri și regretă absența lui... Caragiale, care — zice dînsul — n-ar fi rămas indiferent. A fost pus să plătească taxă de canalizare, deși strada Teiuș nu are așa ceva (oare de ce?); de 15 ani plătește o taxă pentru pubela de gunoi care nu s-a mai amortizat nici pînă azi (de fapt, de acum 5 ani și-a făcut alta, singur, deoarece cea veche putrezise); același om mai plătește și „apa meteorică” din curte deși în ultimele 5 luni ale anului trecut n-a căzut o picătură de ploaie pe-acolo etc. Nu știm ce-ar fi făcut Caragiale, dar iată că nici noi n-am rămas indiferenți la supărăriile lui Ioan Neagu.

■ Mihalache C. Sorin, din str. Semenic nr. 12, ap. 1, Timișoara, se străduiește, împreună cu mama sa, să înlesnească apariția unei monografii a liceului „Anastase Basotă” din Pomirila, alcătuită de defunctul său tată, profesorul de limba și literatura română Mihalache I. Costache, fost elev al acestui așezămînt de cultură centenar, înnobit de trecerea unor personalități ale culturii noastre, printre care: Samson Bodnărescu, Vasile Bogrea, Garabet Ibrăileanu, Iorgu Iordan, Păun Pincio ș.a., fără a-și găsi un editor. Poate în urma acestei note se va găsi, totuși, unul...

■ Răspunzînd scrisorii tovarășului Ioan Turcu, Combinatul chimic Giurgiu ne informează că sesizările acestuia au fost reale. Drept urmare s-au luat aceste măsuri: anularea Deciziei de imputare nr. 135/1982 în sarcina tovarășului Ioan Turcu; transmiterea deciziei de sistare a sumei nedrept imputate întreprinderii de fire și fibre poliamidice Roman, prin telexul nr. 995/6.05.1983; restituirea sumei de lei 300 — contravaloarea primei rate ce fusese reținută cu mandatul postal nr. 5148 din 6.05.1983; sancționarea celui ce s-a făcut vinovat de cele petrecute.

■ Pelteanu Eugenia, din comuna 30 Decembrie, județul Giurgiu, este împiedicată de fostul soț să-și ia fetița ce i-a fost încredințată printr-o hotărîre judecătorească (nr. 1127 a Judecătoriai Buteia din data de 18 mai 1982), menținută și de Tribunalul municipiului București (dosar nr. 4136/1982). Organele de miliție din comuna Măgurele nu o sprijină să-și dobîndească acest drept, omîtînd — printre altele — nu numai niște hotărîri ale unor instanțe, autoritatea de lucru judecat, dar și faptul că tatăl minorei are dosar penal și o condamnare, ceea ce nu-l recomandă drept educator al unui copil de 5 ani!

■ Radu Pascale, din Giurgiu, Fundătura Oltului nr. 8, solicită celor în drept să faciliteze aprovizionarea librăriilor din acest oraș cu ultimele apariții privind modificările aduse Legii

circulației pe drumurile publice, act normativ de mare interes și folos nu numai pentru șoferii amatori și profesioniști ci și pentru numeroșii elevi ai școlilor profesionale din localitate.

■ Din Sibiu, tovarășul Constantin Lolu ne roagă să facem publică sugestia sa (la care, desigur, crede dînsul, ar subscrie foarte mulți concetățeni) ca în orașul Brașov să se ridice un bust al marelui om care a fost Nicolae Titulescu, care și-a manifestat dorința de a fi înmormîntat în orașul de la poalele Timpei. Îi satisfacem dorința cu gîndul că, poate, propunerea sa va deveni realitate.

■ Un grup de săteni din Tîndăra, Popenasa și Pometești, județul Dolj, ne aduc la cunoștință că aceste așezări, aparținătoare comunei Găești, și situate pe malul riului Amaradia, nu pot accede în centrul comunei de unde trebuie să-și facă cumpărăturile intrucît trecerea peste apă este foarte dificilă. Aprovizionarea zilnică (uneori) devine chiar... silnică, deoarece oamenii sînt nevoiți să facă ocol de 4—5 kilometri, pe jos. Puntea existentă (și care ține loc de pod) are o lungime de 400 m, o lățime de numai 1 m și este instalată la 4—5 m înălțime. Pe vînt și mai ales iarna și se cer calități de alpinist pentru a putea traversa riul.

■ Procuratura Generală a R.S.R. analizînd memoriul pe care ni l-a adresat Coroboianu C. din București, str. Prisaca Cornei nr. 4, a constatat că cele susținute sînt juste și, în consecință, a dispus promovarea recursului extraordinar, trimițînd dosarul spre judecare Tribunalului Suprem.

■ Din comuna Milcov, județul Olt, cetățeanul Stancu Floarea ne adresează un apel îngrijorător, cu atît mai mult cu cît este repetat: neajunsurile provocate de apele reziduale de la Centrăla de aluminiu Slatina. Analizele efectuate de către Sanepid au stabilit conținutul ridicat de fluor, iar pe lingă asta mai sînt deversate și ulciuri minerale, care îmbolnăvesc rațele și gîștele oamenilor. Suprafața izlazului și zăvoaiului din Milcov a fost diminuată tot de „invazia” acestor reziduuri toxice. Organele competente trebuie să ia în serios aceste apeluri și să dispună măsurile necesare anihilării unor posibile intoxicări.

■ Atît în cimitirul Străulești II cît și Crîngăși, aleile acestor locuri de reculegere și respect pentru înaintașii noștri sînt îmbicsite de grupuri de femei și bărbați care și-au făcut o adevărată profesie din cerșit, ne scriu P. H. și V. D. Aceiași nedoriți fură de pe morminte florile aduse de familiile celor dispăruți și le comercializează și uneori nu se dau în lături să-i atace pe cei care vin aici pentru a îngriji locurile de veci ale celor dragi. Se impun măsuri de siguranță.

■ Comitetul municipal al P.C.R. Galați ne informează că cererea tovarășului Ardeleanu Ionel, din Galați, str. Stelei nr. 63, privind acordarea unui spațiu locativ va fi rezolvată în trimestrul II al acestui an.

■ Profesoara Bostan Maria, din comuna Bucecea, județul Botoșani, ni se plînge că — deși înregistrată cu 5 persoane, printre care trei copii, — nu-și primește drepturile, întocmai celorlalți cetățeni printre care și vicepreședintele consiliului popular local, tocmai cel care a dat această dispoziție bizară. Același regim discriminatoriu l s-a aplicat respectivei profesoare și în privința schimbării buteliei de aragaz. Să fie o lege numai pentru unii? Se întreabă Maria Bostan.

■ Asociația locatarilor blocului S, din Calea Griviței nr. 174, sect. 1, ni s-a adresat încă din 28 februarie 1982 (!!) rugîndu-ne să-i ajutăm pe locatari să-și vadă îndeplinită dorința ca imobilul de la adresa respectivă să fie inclus în planul de reparații (fiind locuit de 20 de ani și avînd nevoie de unele „retusuri”). Nici pînă în prezent I.C.R.A.L. Pajura nu s-a sesizat. Pe lingă această ignorare a unor cereri pare-se justificate, I.C.R.A.L. Pajura a uitat că există o lege care obligă orice instituție să răspundă criticilor apărute în presă.

Pagină realizată de EMANUEL VALERIU

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10-13.

SAH

cu Margareta Mureșan

Localitatea austriacă Velden a găzduit, începând cu 20 martie, sferturile de finală ale meciurilor candidaților la titlul mondial de șah dintre marii maștri Robert Hübner și Vasili Smislov și dintre marile maestre Nana Ioseliani și Liu She Lan.

Ex-campionul mondial Vasili Smislov (n. 1920) participă la meciurile candidaților din 1948. Între anii 1945—1958 a purtat duelul pentru supremația mondială cu renumitul campion Mihail Botvinnik. În 1957 a câștigat meciul cu scorul de 12,5—9,5 (+6,—3,—13), în fața lui Botvinnik. În 1958, acordând revanșa adversarului său, pierde corolana mondială, deși dacă s-ar fi făcut totalul partidelor jucate în cele trei meciuri avute cu Botvinnik, Smislov ar fi câștigat (+18,—17,—34). Din tinerețe, Smislov s-a dovedit un pasionat nu numai al șahului, dar și al muzicii, devenind cîntăreț profesionist. A făcut cuplu cu celebrul tenor Ivan Kozlovski.

Marele maestru Robert Hübner (n. 1948) a debutat în șah în anul 1963, cînd, la vîrsta de 15 ani, îl învingea pe fostul campion mondial Tigran Petrosian la simultanul de la Hennef. La numai șase ani după aceea, Hübner îl învingea din nou pe cunoscutul jucător sovietic dar de această dată în meciurile candidaților. Secundantul său este marele maestru Lubomir Kawalek. De profesie arheolog, Hübner are doctoratul în scrierile și se face renumit prin talentul său lingvistic deosebit, fiind cunoscutor a 12 limbi străine.

Sosit gripat la meci, fostul campion mondial solicită aminarea primei partide. Regulamentul internațional pentru meciurile candidaților, elaborat de către F.I.D.E. începînd cu 1980, interzicea acest lucru! Hübner însă acceptă aminarea meciului cu o zi, neconștient să intre în semifinale datorită unei clauze din regulamentul. Marele maestru vest-german a înțeles situația deoarece el însuși a abandonat, din motive de boală, meciul cu T. Petrosian sau, altă dată, s-a retras din turnee (cum a făcut la Torino). Nici a doua zi Smislov nu a reușit să înceapă lupta fiind încă bolnav. Consiliul Executiv al F.I.D.E. a acceptat aminarea pentru a doua oară a primei partide din dorința de a salva meciul, dar cu condiția efectuării de către Smislov a time out-ului la care avea dreptul o singură dată.

Hübner solicită îngăduința de a beneficia de un masor în timpul meciului în fiecare zi la orele 18 (în prezența unuia dintre secundanții sovietici) pentru relaxarea mușchilor ceferi încordată și tensionați de consumul intelectual și de poziția permanentă la tabla de șah. Smislov a fost de acord.

Partida întâia: Apărarea rusă. Hübner câștigă cu piesele albe o calitate, dar nu reușește să valorifice avantajul material. Remiză la mutarea 53. Partida a doua: Indiană nouă, avantaj minimal Smislov, final de cai, remiză la mutarea 44. Urmează o nouă remiză în Apărarea rusă. Partida a patra: Apărarea engleză, Hübner prin mutarea 12... Teș renunță la planul vechi folosit de Portisch împotriva lui Karpov în partida a șasea a meciului din 1975 și manevrează activ pe flancul damei. Smislov se lansează în atac pe flancul regelui și negrul cedeză la

Controlul, evidența strictă a materialelor folosite, a muncii prestate au fost, sint și vor fi, chit că se fac cu metodele cele mai simple ori în chipul cel mai ultrasofisticat, bariere importante în calea risipei, chiulului, muncii de proastă calitate, minciunii. Faptele, încăpățînata realitate demonstrează că totul e posibil, din păcate totul și la modul negativ, bineînțeles acolo unde factorii responsabili abdică de la atribuțiile lor de bază.

Dacă pe șantierul respectiv ar fi fost ordine, n-ar fi putut avea loc discuția pe care o relatăm mai jos. „2500 de lei, împărțiți la 5 înseamnă 500 de lei de căciulă. Nu-i rău pentru o noapte, nu, Liviule? Ce zici?”

„Da cu șefii ce facem?”

„Începînd de la 12 noaptea se răresc și apoi dispar. Ceva sfîrșită începe pe la 5 dimineață. Pînă atunci însă, noi sîntem înapoi. Și-apoi, la sutele de „Rabe”, ce contează una?” Convorbirea are loc între Liviu, șofer pe o autobasculantă gigant, și alți doi colegi, tot șoferi. „Trebuie să apară simpatia mea prilej care îmi aduce „scula” (a se citi basculanta). Vorbești de lup și lupul la ușă. Hai Marine, hai mă, oltean la pătrat, că așa vă zic vouă, gorjenilor”. „Sînt gata Liviule”. „Ho, mă, că n-om pleca acum, e abia 10. Plecarea are loc la ora 0, așa cum spune la radio. Ce facem pînă atunci?” „Ne facem că lucrăm vreo două ore, așa, să-și facă șefii impresie bună de noi”. La miezul nopții are loc plecarea. Cei 5 urcă în cabina spațioasă și... la drum. Direcția? Cam la vrea 80 de km, pentru a aduce unui „client” o încărcătură de „șlam”. Ce material e acesta? Un fel de pastă de carbid folosit. La ce e bună? La construcții de lei, au încărcat, și în mai puțin de jumătate de oră erau cu mașina în fața curții omului, care îi aștepta la poartă. „Jupine,

Smislov se califică ajutat de... ruletă!

mutarea 48. Scor: 2,5—1,5 pentru Smislov. Partida a cincea: Apărarea engleză, Hübner obține perechea de nebuni într-o poziție aparent mai bună, remiză în 35 mutări. Partida a șasea: Apărarea engleză, Hübner îmbunătățește varianta din partida a patra, se scurg două ore de joc, Moscova la telefon, marele maestru Averbach, ca reprezentant al federației sovietice, solicită ca delegația U.R.S.S. la Velden să nu mai îngăduie efectuarea masajului, Hübner protestează, dar degeaba. Partida se termină remiză după întrerupere. Partidele șapte și opt: remize de mare luptă. Partida a nouă: cu albe Hübner obține mare avantaj pozițional, întinde o cursă adversarului, câștigă dama și apoi partida la mutarea 36. Scor egal: 4,5—4,5. Partida a zecea: cea mai dificilă, o partidă cu mulți nervi. Cel care ar fi câștigat această partidă ar fi ajuns în semifinale. Se joacă gambitul damei, Smislov câștigă cu piesele albe un pion în jocul de mijloc, intră în final de piese grele, întrerupe, dar analiza de acasă a arătat că negrul păstrează suficientă resursă pentru a obține remiza. Așadar egalitate după zece partide. Conform regulamentului meciul se prelungește cu patru partide suplimentare. Dar și după jucarea acestor partide nici unul dintre cei doi jucători nu reușește să rupă echilibrul. Meciul se încheie cu scorul de 7—7. Pentru desemnarea câștigătorului se recurge la tragerea la sorți, conform articolului 10.41 punctul B din regulamentul de desfășurare a meciurilor. Atît Hübner cit și Smislov (precum și alți candidați) solicitaseră aplicarea punctului A, care presupunea jucarea a încă două partide, dar cu limită de timp. F.I.D.E. a hotărît, înainte de începerea meciurilor să se aplice varianta tragerii la sorți în caz de egalitate. Tragerea la sorți a avut loc miercuri 20 aprilie, orele 20, sub forma unui joc al sorții la ruletă între „ROUGE” (Smislov) și „NOIR” (Hübner). Chiar și ruleta a dorit să fie imparțială prin prima încercare: „NULL”, dar la a doua rotire bila s-a oprit pe cîmpul „ROUGE”. Imediat după terminarea tragerii la sorți, atît Hübner cit și Smislov au expediat fiecare câte o scrisoare pe adresa F.I.D.E. prin care, protestînd împotriva metodei nonvalorice de desemnare a câștigătorului unui meci al candidaților la titlul suprem, se solicita modificarea regulamentului.

Așteptăm cu speranță hotărîrea Consiliului Executiv al F.I.D.E.

MARGARETA MUREȘAN ■

O PROPUNERE

Dinamo—Craiova pe „23 August”

Etapa a 32-a, din 18 iunie, va fi dominată, e limpede, de meciul Dinamo—Craiova, pe bună dreptate socotit, dat fiind faptul că ambele echipe vizează (cu șanse îndreptățite) titlul, derbiul sezonului, dacă nu chiar al campionatului.

Inițial, prin căpitanul ei, Cornel Dinu, echipa Dinamo și-a anunțat, în

ne-or primi aștia de la platforma de „șlam”, mă, Liviule. Te întreb pe tine, ca șef al nostru”. „Cum? Cu flori în nici un caz. Dacă nu găsim pe nimeni ne servim cum ne poțtește inima — că paznicii au culcușul lor și nu se deranjează la orice zgomot, mai ales cînd sînt bine făcuți. Gîndesc ei, cînd motorul îi trezește: „Ce să fure aștia? Slam? E destul”. Sînt ceva mai „vigilenți” cînd n-au parolă”. Au ajuns cu bine. I-a întîmpinat un paznic

Cronica șoselei

Un nechezat de armăsar

cu o mutră deloc predispusă la compromis. „Nu se mai poate. Gata. Valea! Nici nu vreau să mai discut. Ce, vrei să-mi pierd piinea?” „Stai mă, nene, nu e așa repezit, că noi nu cerem nimic pe gratis. Nu te ofări așa!” Celălalt parcă se mai domolește. „Hai, scoate banii mai repede. Ce? Un sutar?! Plecați repede că acu dau telefon, știți voi unde?” „Iar te supărași. Două albastre sînt bune?” „Mai adaugă una că trebuie să dau și macaragiului”.

„Nu te codi Liviule, dă-l dracului. Doar nu venim pînă aici degeaba, atîta drum”. Au pus în mina paznicului trei sute de lei, au încărcat, și în mai puțin de jumătate de oră erau cu mașina în fața curții omului, care îi aștepta la poartă. „Jupine,

Omul care joacă

„Judecători de pace”

Miercurea trecută, spre noapte, a 28-a finală a competiției supreme pentru cluburile europene, Cupa Campionilor, a fost una dintre cele mai interesante și chiar frumoase întîlniri de nivel olimpic ale fotbalului. S-a jucat în inima sfîntei Elade, cu 45 000 de „ocupanți” italieni din cei 80 000 de spectatori (cu hanseatici cu tot), făcîndu-i poate pe grecii de acum să înțeleagă teama prea de demult a strămoșilor lor în fața perșilor. Ca și atunci, Atena a fost într-adevăr ocupată, dar nu în urma unui singeros război, ci a unui frumos și pasnic, acela al fotbalului... Erau urmașii Romei, strănepoții lor, cărora le-au imprumutat ciad trebuia atîtea, trebuind să le suporte acum zgomotul claxoanelor, muzica altei limbi, străină și ea, și graiul unor pași ce nu mai aveau nimic din smerenia ritmată a legionarilor iulio-claudieni la poalele Parthenonului. Al treilea personaj al acestui spectacol atenian era și el descendent pe scara unor atît de dureros de hazlie a istoriei, suptușii lui Germanicus, mai puternici ca niciodată, purtîndu-i numele și gloria în frunte de otravă. În fine, ultimul și nu mai puțin important personaj, judecător al tuturor, au fost... arbitrii!

Așadar, hamburghezii au câștigat cu 1—0, un fel de „alitaliana”, nu însă în maniera de a se juca în peninsula deși, foarte interesant, au apelat la ceva din ea vreo 30 de minute din repriza a II-a. Nici juvențiile nu s-au mai încumetat la respingerea strictă a disciplinei desemnării și apoi a luptei extenuante dintre perechi. Totuși, citeva au fost. Vest-germanii i-au anulat pe Rossi și pe Platini cu puternicii și abilitii Jakobs și Groh. Boniek era deja plasat de mult de Trapatoni în „turbulența” de pe partea stîngă în care Wehmeyer, Milewski și chiar Magath încheiau în apărare tot, iar italienii „au șters” și ei... doar un om (important ce-i drept!), pe Hrubesch, prin Brio. În rest, Cabrini a avut mari dificultăți prin plecările în centru ale danezului Bastrup (și pentru că trebuia să închidă culoarul atît de periculos de unde „catapulta” Kaltz, devenit apoi dezastru prin intrarea lui Von Heesen); Tardelli și Bonini nu „i-au găsit” de loc pe Magath (una dintre cele mai mari prestații făcute la Hamburg) și Milewski; în fine, pe Gentile 1-am văzut faultat în minutul 33 de Groh (!), și a stat cuminte, în dreapta, acolo unde „turbulența” acum de atac (băieții jucau totul!) Wehmeyer — Milewski — Magath îl teroriza. Da, totmai pe el care-i născut în locuri atît de dure...

chiar această pagină, intenția de a programa întîlnirea pe stadionul „23 August”, singurul capabil (după opinia noastră) să asigure un cadru adecvat unei partide de asemenea importanță, permițînd zecilor de mii de iubitori ai fotbalului, din București și din toată țara să asiste pe viu la desfășurarea ei. Din cite sîntem informați, clubul din Ștefan cel Mare a hotărît (sau e pe cale de-a o face) să renunțe la decizia inițială, intenționînd să găzduiască meciul pe stadionul propriu, cu capacitate mult redusă. E, după regulament, dreptul ei. Ar fi însă, apreciem, în interesul publicului și, întii de toate, al fotbalului însuși,

trebuie să mai adaugi încă 5 sutare. Prețul de cost a crescut. N-am ce-ți face”. Ce să facă omul la strîmtoare? Are nevoie de pastă, care e un liant splendid, ca de aer. Fără el nu înaintează construcția. Înghite în sec și le întinde trei miare. „Voi îl luați pe gratis și mă jupuți de piele”. „Vezi cum ești mă, alde Ghiță a lui Ofticosu. Păi tu nu socotești motorina, timpul nostru irosit, uzajul mașinii, ciubucul ce trebuie să-l dăm la pază, macaragiului,

Tactic, italienii au apelat și ei la o zonă (nu cred că inspirați de succesul Romei din campionat, care a rupt se pare, prin Liedholm, canoancle herrerriste, ci mai degrabă din frica de a se lua la luptă „Fiat”-ul cu „mașinile” germane), au cedat la început jumătatea adversă, ca de obicei, după gol au încercat puțin (și pentru că nu-l știu) presing-ul; au început repriza a doua pe cartea atacului cu orice preț în terenul advers (pe care, iarăși, nu-l stăpînesc), neputîndu-se spune că n-au dat și făcut tot din ceea ce pot și ce știu la ora actuală. Au avut cîteva ocazii, la început, dar Steih cred că îl va scoate pe Schumacher curînd din mînuși, iar grupul Juventus a evoluat mult peste București... Nu putea fi de ajuns... Acest Ernst Happel, care privea finalul meciului parcă în liniștea metafizică a unui Sfînx al Nordului, și oamenii săi „s-au jucat” cu italienii. I-au pasat la început cu cele două linii de patru din apărare și de la mijloc peste tot (știau toți), au marcat repede, nu s-au retras atunci (!), păstrînd jocul pozițional, cu Bastrup minz năbădăios plîmbat în demarcări false în jurul calului troian Hrubesch, plasat în careul alb-negrilor; iar apoi, în repriza a II-a, au construit prin retragerea în fața propriului careu a celor două linii de manevră un baraj de netrecut. Era și o invitație. Hai, copii, încercați, trebuie să credeți că puteți trece!... Și italienii au mușcat din aparentul șvaiter... Era de fapt cașcaval, pentru că liberoul Hieronymus și garda sa au venit și cu ieșirea la ofsaidă la care, iarăși, italienii nu se așteptau... Finalul a fost un fel de Waterloo. Hamburghezii au ieșit din avanposturi, „grenadierii” din mijloc curățînd cîmpul de joc forțat să se epuizeze al juvențiilor, iar Magath, dar mai ales Groh, au trecut pe lîngă necruțătorul 3—0 „construit”... A fost o finală bogată în exprimări și atitudini tactice, de referință pentru fotbalul actual. Una dintre cele mai interesante ale ultimilor 15 ani.

Acum, după căderea cortinei, să-i dăm cezarului ce i se cuvine. El este Nicolae Rainea și brigada sa. Nea Nicule, am a „discuții frumoase” noi doi de-a lungul anilor, aș dori să mai avem (cine știe cum și unde?), dar acum, jos palaria!... Poate ai făcut vreo 2—3 greșeli dar, în general, a fost o reușită.

Excelenți și cei doi tușieri. Nicu Igna a avut o misiune grea în repriza a II-a, la ieșirile al dracului de la moment, la ofsaidă, ale apărării hamburgheze. A fost un meci foarte greu de arbitrat, toți erau puși pe alunecări, nu știu ce arbitru dădea penalti la disputa Stein — Platini, și ce bine-i că au fost judecătorii de pace — așa cum atenția la începutul reprizei a II-a cu umor gestic Nicolae Rainea — ai acestei ambițioase dispute. Era să uit, finalul parcă s-a fluierat cu un minut și ceva mai devreme. Dar ce mai contează. Ne aparține...

CORNEL DINU ■

ca întîlnirea să se desfășoare pe cea mai mare arenă a țării, adică pe „23 August”, Club puternic, de el Dinamo n-are nimic de ascuns: din echipa lui Dinu va fi mai bună, ea va putea să-și demonstreze superioritatea oriunde va juca, fie pe „Dinamo”, fie pe „23 August”, fie în altă parte.

În numele iubitorilor fotbalului românesc, solicităm federației să facă toate demersurile în acest sens.

Clubul Dinamo poate organiza pe stadionul „23 August” marele derbi al campionatului. Propunem, pentru înălțurarea oricăror suspiciuni, invitația unei brigăzi de arbitri străini.

altui șofer, care la volanul unui autoturism circula în aceeași direcție. Știi că somnul la volan e și el un somn cu vise? „Visam că mergeam pe un cîmp plin cu margarete. În zare se profilau niște cai albi, frumoși. Zburdau, se jucau, cînd unul a nechezat tare. M-am trezit. „Nechezatul” a fost, probabil, scrișnetul produs de lovirea tablelor între ele. Pasagera mea din dreapta era strîvită între bord și canapea. M-am aplecat spre ea. Gemea. Singele îi curgea de peste tot, din nas, din gură, din urechi. Am încercat s-o scot, dar nu puteam singur. Apoi au sărit băieții din „Rabă” și au scos-o. Cînd am așezat-o pe pătura, lîngă „Dacie”, nu mai sufla. Murise. Ce-s eu de vină? Ea a insistat. Am ajuns pe seară, acasă. Mi-a mulțumit, mi-a dat banii, i-am băgat mașina în curte și-am plecat spre locuința mea. Nu intru bine în casă că auz băta în geom. „Domn Georgică, salvează-mă, hai înapoi la firg. Am uitat niște lucruri de mare preț sub tețgea. Hai repede, poate le-om mai găsi”. Nu pot cucoană. Doar nu-s din fier. Sînt și eu om. Ea insistă, insistă. Am plecat. După vreo 30 de km îi spun: Nu mai pot. Adorm la volan și ne nenorocim. Ea: „Hai că o să-ți povestesc mereu”. Mi-a vorbit 5 minute și a adormit. Apoi am atîpit și eu. Sfirșitul îl cunoașteți. Dacă „Rabă” nu era pe carosabil, mă duceam undeva pe cîmp, mă răsturnam... cine știe, dar poate femeia era acum în viață.”

„Coliziunea” unor destine. Daune morale, materiale, pedepse, concedieri din serviciu, permise anulate, procese etc. Toate putînd fi ușor evitate cu o singură condiție, și anume, ca „autorii” acestei piese să fi gîndit o „țîră”, cum zice ardeleanul.

VICTOR BEDA ■

Dialog diurn

CARUSELUL STICLELOR!

Adesea, cînd te superi, din cauza unor lucruri mai puțin însemnate, auzi replica: prea acorzi importanță amănuntelor! Da! Dar se spune că din amănunte se compune întregul. Viata noastră cotidiană însăși se alcătuieste dintr-o serie de mărunțisuri. Pe unele le acceptăm cu plăcere, pe altele le-am respinge cu desăvîrsire dacă ar depinde numai de voința noastră.

Zilele trecute — îmi spunea un prieten — am intrat să cumpăr o sticlă de coniac de la Alimentara din colțul străzii. M-am dus la schimb cu sticla pe care o cumpărasem cu aceeași băutură. I-am „ras” eticheta (cum ar fi spus regretatul nea Tomiță), dar casierita mi-a tăiat elanul: nu primim la schimb sticle de import! Abia atunci am observat că sticla era de coniac albănesc! Bine, dar am cumpărat-o de aici, cu etichetă de „OVIDIU”! (Apropo, ce-o fi crezut nasul acestei varietăți de coniac despre autorul TRISTELOR?) și, iarăși scurt: vă privește! Mă uit la sticla din coșuleț și văd stass-ul. Mă deranja faptul că obiectul nerestituitibil îl cumpărasem din același magazin; mă ambiționez, scotocește prin raftul cu sticle și găsec o soră gemăună a sticlei în litigiu. În fata evidentelor, casierita rămîne impasibilă: vă privește! Vine responsabilul, un băiat tînăr, care cu competența sefului de unitate mă „repune în drepturi”. Iată, conchide amicul, un mărunțis al vieții cotidiene, care m-a păgubit de cîteva minute bune din timpul meu liber fără a mai vorbi de cheltuiala nerăvoasă.

Nu știți nici un remediu legal, mă întreabă el plin de speranță? I-am promis că mă documentez și-i fac precizarea dacă are șanse să evite asemenea mărunțisuri diurne!

Documentarea n-a fost prea anevoioasă. Din aproape în aproape, am ajuns să consult Buletinul Oficial nr. 63 din 7.09.1981, în care se publică ordinul nr. 96 din 7 august 1981 al Ministerului Aprobării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe, privind aprobarea

normativului de utilizare și circulație a ambalajelor, paletelor și containerelor. Emis pe baza unor decrete, printre care Decretul Consiliului de Stat 465/1979 și 146/1980, privind unele măsuri de îmbunătățire a circulației, utilizării și recuperării ambalajelor ce se desfac prin comerțul cu amănuntul, ordinul la care ne-am referit este foarte explicit și făcut parcă anume să evite orice incident. „Mărunt” de felul celui amintit.

Art. 42 precizează: „se colectează de la populație și se repun în circuitul economic ambalajele al căror nomenclator este redat în anexele 7 și 8 ale prezentului normativ. Anexa 7 cuprinde nomenclatorul ambalajelor de sticlă care se colectează și se repun în circuitul economic. Sînt nominalizate 130 de tipuri de sticle și borcane din producția internă, cu precizarea că „cele care nu se mai produc, circulă pînă la epuizare”. De asemenea, sînt prezentate 21 tipuri de sticle și borcane de la mărfuri importate ce se colectează și se repun în circuit. Printre acestea: sticlele de șampanie ungurească, de votcă poloneză și din U.R.S.S., coniac albănesc, adică dintre cele cerute curent de cumpărători și refuzate de comerț. Comerțul motivează că nu le primește I.C.R.A. Oricum s-ar motiva, refuzul înseamnă încălcarea legalității. Nu trebuie altă motivare a aprecierii de încălcare a legalității, ne oprim la ce prevede ordinul 96 în care se spune la art. 1: „prezentul normativ stabilește condițiile concrete și elementele de detaliu pentru aplicarea dispozițiilor legii, în activitățile legate de circulația ambalajelor, recuperarea, reunirea în circuitul economic și re folosirea lor”. Iar art. 2 precizează: „sînt supuse regulilor stabilite prin prezentul normativ toate ambalajele, indiferent de proveniență”. Ar fi cazul ca, atît comerțul, cit și I.C.R.A. să se explice, dar nu să justifice încălcarea legalității ci să ia măsuri de aplicare a legii!

MARIAN TEODORESCU ■

IRINA LOGHIN:

„La fiecare nemulțumit, există o mie de oameni gata să mă aplaude”

— Stimată Irina Loghin, sîntești un nume cu multă notorietate în muzica noastră populară, o interpretă de folclor foarte iubită de un public mare și divers. Sîntești — și vă rog să mă contraziceți dacă nu-i așa — unul din cei mai solicitați cîntăreți. Aproape că nu-i de conceput un spectacol de folclor pentru o sală ori o arenă de mii de locuri fără numele dumneavoastră pe afiș. V-aș ruga să ne dezvăluiți cîteva din bucuriile și din neezurile popularității.

— Popularitatea mi-am cîștigat-o cîntînd, cu glasul și cu munca. Eu cînt de cînd mă știu. În familia noastră și tata, Ibrim, și mama, Elena, au dus greul și ușorul vieții cu muzica. M-am născut la Gura Vîtioarei, în județul Prahova, la țară, am copilărit între oameni cu o imensă dragoste pentru muzică. Tîn minte că eram mică și tata mă legăna și îmi cînta ca să adorm. Îmi amintesc și acum dulceața glasului său. La mine, muzica e chiar viața mea. Am ieșit pe o scenă la 5 ani și din 1962 am cîntat în regim profesionist în ansamblul armatei „Ciocirlia”. Dar pînă atunci mi se cîntase dragostea aceasta pentru muzică și îndrăznesc să spun că și talentul cu „Ordinul Muncii” și Medalia decernată cu ocazia încheierii cooperativizării agriculturii.

— Asta înseamnă că aveți 43 de ani. Iertați-mi observația, dar îi purtați ca la 30.

— Munca și succesul te tîn tînăr. Pentru succes însă am muncit cu adevărat. Simpatia publicului o pierzi la fel de repede cum o cîștigi, dacă nu ești serios în profesie.

— Știm de ce simpatie vă bucurați. Ce supărări vă aduc popularitatea, faptul că uneori trebuie să răspundeți cererii publicului? Vă propun să discutăm puțin și această chestiune: în ce măsură, adică, un cîntăreț foarte iubit de public devine dependent de voința lui.

— Un cîntăreț autentic își ține rangul, ține la bunul său renume, indiferent ce ajunge să ceară o anumită categorie de public de la el. Victor Niță îmi aduce în numărul trecut din „Flacăra” — pe un ton și într-un limbaj pe care nu-l înțeleg — o seamă de reproșuri. Nu-i obligatoriu să placă tuturor ce cînt și cum cînt. Eu nu mă supăr dacă există oameni care nu agreează glasul și repertoriul meu, dar am tot dreptul să fiu foarte supărată cînd mi se face proces de intenție. În ce privește repertoriul, cred că unii — croniciari, organizatori — sînt cam rigizi cu alocuțiunea lui. Românul e un om vesel, optimismul lui e puterea lui. Cînd ai în program cîinci-șase cîntece, e normal ca măcar la bisuri să cînti un cîntec de petrecere. Publicul nu-ți dictează ce să cînti, dar nici nu e drept să-i ignorezi voia. Un spectacol e al priilei de bucurie. Mă feresc de vulgarități, sînt plină de respect față de genul popular, dar cîntecul vesel are un trecut, în folclorul nostru, și cred că și un viitor. Iar prezentul i-l facem noi. Totul e să i-l facem cu onoare, cu talent. Mi se impută — în articolul din „Flacăra” — că interpretez „un așa zis folclor contemporan cules de la marginea orașelor sau confecționat de cine știe cine”. Aș ține mult să lămuresc cititorii revistei originea fiecărui din cele cîinci cîntece pe care le-am interpretat în spectacolul Ansamblurilor folclorice studențești de la Sala Palatului.

— E și rugămîntea noastră. Dealtfel, opinia colegului Victor Niță nu-i și a reacției.

— Cîntecul „Inima mea e bolnavă” este o melodie înregistrată de Maria Tănase cu mulți ani înainte de a se stinge. L-am ascultat la Institutul de folclor, înregistrat pe cilindru de ceară. Versurile aparțin altui cîntec. Mi le-a spus Oița Poșea din comuna Siriu, rapsod popular cu un glas tare frumos. Mi s-a părut că se potriveau mai bine melodiei de jale, sentimentului aceluși cîntec. „Să-ți fie neică de bine” l-am ascultat cîntat în satul Predealul Sărari. Îl zicea un grup de fete. Pe

acolo e obiceiul să se cînte în grup. Versurile mi le-a dictat o fată, Lenuta. Nu-i știu tot numele și pentru asta o rog să mă lerte. „Frunză verde și-o lălea...” e un cîntec de dragoste din zona Prahovei. Se cînta mult pe vremea războiului. Am renunțat la cîteva versuri, pe cîteva le-am potrivit eu, dar practic luînd din textele altor cîntece. Cum s-a cîntat ceva ce era specific unui anumit moment cu cuvintele de atunci? Una este să faci istoria muzicii și alta să apari pe o scenă, în fața unui public care, în cea mai mare parte, n-ar pricepe rostul acelor versuri. Eu nu compun versuri la cîntecele mele, dar nici nu pot să cînt un cîntec exact cum îl aud. Există variante, o alegi pe cea mai interesantă. Un cuvînt, două, un vers, două îți sînt îngăduite și ție. Tot popor sînt și eu. Sirba „Mamă, uritul mă cere” e tot din județul Prahova. Melodia nu avea și cuvinte. Le-am luat dintr-o culegere de texte editată de Casa creației populare din Ploiești. În fine, „Măi badiță de pe Gruji” e cîntecul cu care am debutat în 1962 în ansamblul armatei. Îl știu de la ai mei. Despre versurile acestor cîntece poate să aibă o părere fiecare. Una e însă să ai o părere și alta să condamni în neștiință de cauză. Se discută, spre exemplu, despre autenticitatea portului. Spuneți-mi și dumneavoastră: să apar pe scenă în opinii și în fotă de cîmp? Opiniile fac autenticitatea unui costum? Se întreabă oare cineva de felul în care trebuie să fie un costum ca să se vadă în toată sala sub lumina copleșitoare a reflectoarelor? Dar machiajul nostru, este el chestionat de autenticitate? Dacă nu te machiezi, ce mai vede din chipul tău spectatorul din ultimele rînduri ale sălii? Vedeti, dar, cum stau lucrurile: în folclor se simte fiecare specialist și dator cu o idee.

— Despre ultimul dumneavoastră disc se vorbește frumos

— Cred că e un disc bun. M-a acompaniat formația Gheorghe Zamfir, iar prezentarea discului o face profesorul Tiberiu Alexandru. Cînt douăsprezece din cîntecel meele cele mai iubite și îmi e deosebit de plăcut că profesorul Tiberiu Alexandru are numai cuvinte de laudă cu privire la autenticitatea expresiei muzicale și a textului. Sigur, sînt mîhnită cînd întilnesc oameni care nu-mi apreciază arta însă mă consolez cu faptul că există, pentru fiecare nemulțumit, o mie de oameni gata să mă aplaude și să-mi dea încredere în profesie, pe scenă și în afara ei.

TUDOR OCTAVIAN ■

Tilharii care și-au găsit nașii

Este o realitate că îndrăzneala acelor brute cu chip de om care atentează la demnitatea, libertatea, viața și bunurile unor cetățeni se bazează, adesea, și pe împrejurările favorabile unor astfel de fapte abjecte și periculoase, între care imprudența victimelor potențiale, teama de a răstăpăna, cum și neintervenția celor care aflîndu-se în apropierea locurilor unde se petrec asemenea întâmplări, adoptă poziția struțului.

Iată însă, că, atunci cînd victimele nu se lasă ușor intimidare de amenințări, și mai ales atunci cînd riposta lor se corectă cu atitudinea fermă a opiniei publice, elementele infractoare nu-și mai pot atinge scopul pe care îl urmăresc.

Într-una din serile trecute, tînăra E. V., din Tirgoviște, se plimba prin Parcul Chindiei din localitate, împreună cu prietenul ei, C. G. Nu era prea tîrziu, acele ceasornicului arătau abia 20.30. Cei doi tineri se aflau pe o alee ceva mai izolată, lângă un teren de tenis, cînd trei indivizi s-au năpustit asupra lor: unul imobilizîndu-l pe C. G. care, luat prin surprindere, nu a mai putut să se împotrivescă, ceilalți doi tîrînd-o pe fată spre un loc mai descurt. Aceasta a început să țipe și să se zbată, pentru a se salva. Tipetele sale au fost auzite atît de sergentul-major Constantin Bunea, agent de ordine la miliția municipală, aflat în serviciu în zona de

agrement respectivă, cit și de doi minori de toată isprava: Stelian Sirbea, de 16 ani, elev în clasa a X-a a Liceului industrial nr. 3, și Tiberiu Căllan, 14 ani, elev în clasa a VIII-a a Liceului industrial nr. 6. Aceștia au alergat cit au putut de repede în direcția în care se petrecea agresiunea, reușind să rețină pe unul dintre tilharii care loviseră cu pumnii victima, îi smulseseră poșeta și care, simțînd că vin alte persoane spre ei, o luaseră la fugă. În scurt timp au fost identificați și reținuți și ceilalți doi infractori, care urmează să-și primească răsplata.

Infractorii sînt: Nicolae Mocanu, 21 ani, din comuna Bălenii Români, județul Dimbovița, muncitor necalificat la Stadionul din Tirgoviște, căsătorit, cu 2 copii minori și cu încă 3 condamnări la activ, pentru fapte asemănătoare, Tudor Voicu, 30 ani, din Tirgoviște, căsătorit, cu 3 copii, șofer, condamnat anterior pentru furt, și Micu Stefan, 29 ani, cu domiciliul în comuna Comășani, județul Dimbovița, căsătorit, fără antecedente penale.

Toți trei se aflau în stare de ebrietate, dar „euforia” alcoolică — se știe — nu poate constitui nici un fel de scuză (deci atunci cînd se produce involuntar, deci în împrejurări independente de voința celui în cauză!). Facem această precizare ca să fim bine înțeleși în privința gravității faptelor comise de cei trei.

Revenind la atitudinea civică a celor doi elevi tirgovișteni, considerăm că exemplul lor trebuie urmat și de alții, indiferent de vîrstă.

MIHAI GROZAVU ■

O zi la Cheia

Duminică, 29 mai, la primele ore ale dimineții, una din principalele artere ale Capitalei, șoseaua Colentina, cunoștea o animație deosebită. Zeci de autocare, lingă magazinul Bucur-Obor, își așteptau, să spunem așa, clienții. Cine erau aceștia? Amănunte și date deosebite de interesante am putut afla de la Lucian Preda, șeful agenției de turism din strada Luterană, și

Costel Sandu, președintele compartimentului sport-turism și șeful comisiei pentru activitatea politico-culturală educativă din sectorul doi al Capitalei. Deci, fără a mai lungi vorba, 27 de autocare așteptau să transporte spre stațiunea Cheia, de Prahova, peste 1500 de bucureșteni, din 47 de unități ale sectorului, formînd, cum dealtfel era scris pe toate mașinile, „Co-

loana frunțășilor în întrecerea socialistă din întreprinderile sectorului doi”. Prin grija Consiliului popular al sectorului, personal a tovarășului primar Nicolae Badea, periodic pentru cei care își fac datoria la locul de muncă, pentru cei mai buni dintre cei buni, au loc, în zilele de duminică, tot felul de excursii. Astfel, numai cu cîteva săptămîni în urmă s-a organizat o ieșire pe Valea Prahovei, iar pe viitor vor avea loc asemenea acțiuni la munte cit și pe litoral. Dar să revenim la grupul de la Cheia. Acesta a avut un caracter deosebit. Pentru a îmbina practic cu utilul, să spunem așa, organizației s-au gîndit să dea manifestării un caracter deosebit. În ce a constat aceasta? Cîteva specialiști ai Inspectoratului silvic și ai Plafar-ului — Prahova au avut rolul de a-i iniția pe cei prezenți asupra plantelor medicinale care pot fi culese în această perioadă din zona, bogată, numită Cheia. Așa sînd lucrurile cantitative culese (muguri de brad, flori de soc și mușețel) au putut fi predate pe loc, contra cost, sau luate acasă. Spus altfel foarte mulți au putut, cum dealtfel s-a și întîmplat, să-și scoată, cum se spune, banii drumului. S-a mai adăugat un spectacol folcloric susținut în pădure, pe iarbă, lingă

minunata scenografie pe care o oferă stațiunea care se numește: Cheia...)

Nici cei din Cheia, factorii răspunzători cu bunul mers al lucrurilor, n-au stat cu mințile în solduri. Au primit pe cei 1500 de bucureșteni, la care se mai adăugau, cum este și firesc, alte cîteva mii, cu tot ceea ce au putut, ca sederea acestora la Cheia să fie cit mai plăcută. Daniel Hriscu, șeful filialei turism a stațiunii, un tînăr înimos și plin de intenții bune a organizat cîteva puncte de desfacere a produselor, s-a ocupat ca spectacolul folcloric (susținut de artiștii din cadrul O.J.T.-ului Sinaia) să se desfășoare în condițiile cele mai bune. Și hanul cooperatîei, condus de mai noul responsabil Teodor Ploscă (chiar dacă aici lucrurile încă nu merg pe roate — forul tute'ar uitînd de acest complex care se ruinează chiar sub ochii noștri) a fost gata să primească cit mai mulți turiști. Sus, la cabana Muntele Roșu, unde au urcat foarte mulți, soții Maria și Vasile Bucurescu spun că: o zi atît de „plî-nă” n-au aflat de mult. Așa sînd lucrurile cabana a fost luată parcă cu asalt. Spus altfel, și Cheia s-a pregătit să primească „Coloana frunțășilor din sectorul doi al Capitalei” așa cum trebuie.

SORIN POSTOLACHE ■

Lumea in care trăim

Viitorul energiei

În fond, totul e legat de energie. Existența oamenilor, progresul economic, evoluția societății, viitorul planetei — totul. Și totuși, cele mai mari incertitudini, cele mai controversate teorii, cele mai aprige dispute se desfășoară în ultimii ani în lume în principal în legătură cu asigurarea viitoare cu energie a omenirii.

Aprovizionarea cu energie a principalelor țări industriale occidentale — scria agenția France Presse — ar putea fi din nou perturbată în mod periculos la sfârșitul anilor '80 dacă aceste țări nu-și consolidează efortul energetic pentru a reduce dependența de petrol. Desigur, acest avertisment nu aparține practic agenției franceze de presă. Este de fapt, una din primele concluzii ale unor studii, în curs de publicare, privind securitatea aprovizionării cu energie a celor 24 de țări membre ale O.E.C.D. Aceste studii estimează, pentru începutul anilor '90, chiar un nou „șoc” al prețurilor petrolului. Se apreciază că numai cererea de petrol a celor 24 de țări industrializate, care la începutul anului 1983 a scăzut la mai puțin de 14 milioane barili pe zi, se va ridica, la sfârșitul anilor '80 la circa 25—29 milioane barili pe zi. Desigur, în cazul în care nu se vor lua măsuri ferme de economisire.

„Riscurile” unul nu decalaj între cererea și oferta de energie planează asupra planetei. Viitorul aprovizionării energetice rămâne nesigur chiar dacă, în prezent, țările petroliere își reduc producția pe măsura descreșterii cererilor. Aproximativ 90 la sută din energia consumată în lume în 1981 provenea din combustibili fosili. În ipotezele specialiștilor confirmă că aceste resurse vor începe să se epuizeze către anul 2030. În schimb, numai până la sfârșitul secolului, nevoile totale de energie ale omenirii se vor tripla. Este rezultatul firesc al creșterii populației planetei, al progresului tehnic, economic și social al țărilor în curs de dezvoltare, al omenirii în ansamblu său. În această privință, toți specialiștii sunt unanimi de acord că la ordinea zilei se află continuarea insistentă a politicii de economisire a energiei și, paralel, diversificarea, găsirea unor noi surse de aprovizionare cu energie.

Eforturi în aceste direcții s-au făcut și se fac și în prezent în mai toate țările lumii. Dar problema este mult mai complicată decît pare la prima vedere. Să luăm câteva exemple.

Țările industrializate dispun de o infrastructură tehnică, dezvoltată în decurs de un secol și jumătate, care se bazează în primul rînd pe utilizarea combustibililor fosili. Reproducerea pe noi surse de energie se poate realiza numai în cadrul unui proces lent, programat pe mulți ani. Pînă atunci însă, nevoile de combustibili fosili vor crește continuu, încă ani mulți. În același timp, în țările în curs de dezvoltare, în

jurul anului 2000 vor fi exploatate noi suprafețe uriașe pentru asigurarea necesarului crescînd de produse agroalimentare. Unele țări, spre exemplu Egiptul, își vor dubla suprafețele agricole pentru a fi în măsură să asigure hrana populației. Va fi nevoie însă de foarte multă energie pentru a face fertile marile întinderi ale deșerturilor sau stepelor. Apoi dezvoltarea economică, a unor industrii și, în special, a petrochimiei, vor necesita, de asemenea, imense surse de energie.

În aceste condiții care e soluția? Specialiștii consideră că în prezent există doar două mari opțiuni: energia nucleară sau solară. Ei au luat, desigur, în calculul viitorului toate sursele de energie posibilă — hidroenergie, eoliană, a laserilor, a mareelor și multe altele. Dar toate acestea, practic, nu pot acoperi decît într-o mică măsură necesarul de energie al planetei.

Dar chiar și dintre cele două opțiuni posibile pentru țările în curs de dezvoltare există practic una singură, energia solară. Pentru că energia nucleară are pentru aceste țări cel puțin trei dezavantaje, în această perioadă: 1. Necesită investiții foarte costisitoare. 2. Necesită cadre tehnice foarte bine pregătite. 3. Necesită o perioadă lungă de construcție și măsuri speciale de securitate împotriva unor posibile poluări.

S-a constatat însă că energia primară furnizată de radiațiile solare este nu numai abundentă, ci și cea mai ieftină și pe deplin utilizabilă din punct de vedere tehnic în mai toate țările, și, mai ales, în cele în curs de dezvoltare cu o climă corespunzătoare. Tehnologiile folosite pentru energia solară sînt simple și, ca urmare, aceste instalații pot fi fabricate în termen scurt pentru utilizarea lor industrială. Întrucît producția de energie solară nu este centralizată, se pot alimenta ușor cu energie unele zone îndepărtate, izolate, fără să fie necesară amenajarea unor rețele costisitoare de distribuție. Energia solară este, de asemenea, singurul mijloc de a dezvolta infrastructura tehnică fără să fie prejudiciat mediul înconjurător.

„Setea de energie” a omenirii oferă statelor industrializate un larg cîmp de acțiune pentru sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare. În „industria solară” ar putea reprezenta o încontestabilă posibilitate de export pentru industria țărilor industriale.

Dar dincolo de ipoteze, calcule și pronosticuri, un lucru este cert: momentul este al economiei de energie! Cel mai important efort trebuie întreprins în această direcție — a economisirii energiei. Astfel, economisirea devine o sursă importantă ce trebuie utilizată la maximum...

AL. PINEA ■

Imi parvine, cu destulă intîrziere, documentarul unui eveniment de presă găzduit de Senegal toamna trecută: al XVIII-lea congres al presei de limbă franceză. Dar publicația care le însumează: „La Gazette” este datată martie-aprilie, 1983, ceea ce mă liniștește, înțelegînd deci că reprezentă de fapt cea mai proaspătă ediție tipărită.

Congresul a cantonat, dacă înțeleg bine, într-o zonă de interes pentru mine, străvezie de altfel, din această coloană săptămînală: o nouă ordine internațională în domeniul informațiilor.

Spunea Jean Marie-Vodoz, președintele uniunii în cauză, referindu-se la oportunitatea dialogului ca dimensiune a existenței, punctat pe diversele-i coordonate, Nord-Sud, Sud-Sud, Nord-Nord: „Necesitatea acestui dialog devine din ce în ce dureroasă într-o lume în care conflictele, masacrele, exploziile apar drept obiceiuri cotidiene, într-o lume în care ponoarele nu pot excoila limpede jorurile periculoase și complicate la care participă. Nici odată necesitatea unui proces comun al tuturor țărilor, în egalitate deplină de drepturi și în respect mutual, nu a arătat mai clară. În acest sens s'întîlnesc acțiunile pentru o nouă ordine a informațiilor”.

S-a rostit la tribuna amintitului congres un lucru deosebit de frumos: „Lumea are nevoie de Africa. Se învîntă deci eforturi pentru a descoperi talentele sale de expresie orală, scrisă, sonoră”.

Ceea ce se spune despre Africa devine valabil pentru întreaga Lume a treia. Ea trebuie cunoscută: în momentul de față nu poate fi ignorată participarea acestei imense părți a globului terestru — 70 la sută din populație — la viața, la pulsul, la fericirile și nefericirile planetei.

Cum se poate face cunoscută ea însăși în condițiile în care continuă să se cunoască puțin pe sine? Cum să aflăm despre ea ce ar fi interesată să ne comunice, în condițiile în care sărăcia mijloacelor de informare rămîne vizibilă, fără reale promisiuni de schimbare în bine? Ce înseamnă zestrea la acest capitol am mai vorbit în rubrica de față: 22% din cărțile publicate, 17% din tirajul total al ziarelor, 9% din consumul de hirtie de ziar, 27% din emițătorii și 18% din receptorii radio, 5% din emițătorii și 12% din receptorii de televiziune. Vom fi convinși că a rămas drum lung pînă cînd africa-

Nevoia de a fi descoperit

nii și odată cu ei toți cei situați în acolada Lumii a treia se vor putea considera ieșiți pe Strada Mare unde să poată vorbi de la egal la egal cu alții, despre ei și despre ceilalți.

Dar nu sînt astea adevărurile spuse acum prima dată și nici nu se observă abia azi cît de greu este să ascuți și să dai dreptate cuiva care gîndește altfel decît tine. Aspirațiilor spre egalitate li s-a răspuns cu somnifere destinate să antreneze ofensiva declanșată și bine condusă pentru o nouă stare de lucruri.

Contra acestor mijloace de descurajare se manifestă cu vigoare voci numeroase și fără îndolăa autorizate.

Informația este umanitatea în acțiune, spunea președintele Senegalului la același congres desfășurat în capitala țării sale.

Fără îndoială că unul din cele mai de seamă evenimente artistice ale anului îl constituie inaugurarea, la Muzeul spaniol de artă contemporană de la Madrid, a unei expoziții retrospective Salvador Dali, reunind 400 de tablouri ale artistului.

Primul tablou, un peisaj, datează din 1914, cînd Dali avea 10 ani, iar ultimele, vreo 20, sînt pictate în anii '80, după ce Dali, care fusese atins de o gravă depresie și acuzînd simptome ale maladiei Parkinson, a reînceput să picteze. Cea mai recentă pînză, realizată în martie 1983, inaugurează de fapt un nou stil, o nouă epocă în creația artistului: o esențializare fără cunoscuta grijă pentru detaliu, pentru dantelăria desenului, care l-a făcut celebru. Multe din picturile expuse provin din colecția personală a lui Dali și a soției sale Gala, decedată anul trecut. De altfel, expoziția însăși este în bună măsură consacrată memoriei Galei. Retrospectiva cuprinde, de asemenea, celebrele sale pinze antirăzboinice, între care Pax atomică, realizată imediat după lansarea bombei atomice americane asupra Hiroshimei, precum și portretul supraprealist al lui Picasso, cel ștat mare artist al veacului nostru, cu 23 de ani mai mare decît Dali și foarte apreciat.

Pentru realizarea expoziției, Dali și-a deschis seiful de la băncile elvețiene și mai ales de la New York, pentru ceea

ce-i aparținea, și în același timp a imprumutat tablouri de la alți deținători. Referitor la aducerea pinzelor din America, Robert Descharnes — omul său de încredere de astăzi, după experiența amară pe care a avut-o cu fostul lui secretar Enrique Savater — povestește: — La 30 septembrie 1982 am încărcat camionul care transporta tablourile lui Dali la aeroportul Kennedy din New York. Acolo am

De la Napoleon la Dali

luat imediat un Jumbo al companiei Iberia, care a făcut un ocol special la Barcelona pentru a depune aici operele lui Dali. Avionul care aducea, în același timp, pe toți Murillo din America (pentru o retrospectivă Murillo care a avut loc în toamna trecută la Prado) avea un nume predestinat: el se chema Goya.

Între timp, la Figueras, orașul natal al artistului, se lucrează la mărirea clădirii Teatru-Museum-ului, inaugurat în 1974 și care rămîne, împreună cu Prado, muzeul cel mai vizitat din Spania. În acest loc, potrivit declarațiilor repetate ale lui Dali, va trebui să poposească operele sale

Informația constituie un mesaj care antrenează o reacție anume, aceasta la rîndu-i nerăminind fără efect. Prin urmare nu există informație inocentă, atrăgea atenția șeful de stat african, răspunzînd astfel acelor teoreticieni ai genului care nu osteneșc în a pleda pentru vinzarea și cumpărarea noutăților, ca orice marfă, și implicit pentru dreptul de a opera pe acest tablier fără a fi obligați să dea nimănui socoteală în legătură cu ce spun, cum spun, cu ce efecte se soldează manipularea de informație neglijentă, tendențioasă.

Randolph Hearst sustinea, pe vremea lui, că informația reprezintă ceva necesar interesant și nu necesar important. Nu ne vine deloc greu să recunoaștem printre teoreticienii și practicienii de astăzi, pe acei destui la număr care se revendică direct dintr-o asemenea optică. Președintele senegalez apelează la exemple convingătoare. Iată unul dintre ele: foamea existentă în lume reprezintă o informație demnă de interes pentru ziaristul occidental. Eforturile guvernelor pentru a-i face față nu mai prezintă interes și în consecință cititorul „informației obiective” deja prezentate va fi tentat să considere autoritățile Lumii a treia vinovate de inerție și inactivitate.

Vom recunoaște, alături de domnia sa, că orice informație pentru a nu fi ipocrită, trebuie să țină cont de procesul în care se inserie, să rămînă în contextul său Organizarea actuală a lumii comunicațiilor nu permite, din motive care nu sînt greu de descifrat, ținînd de piață — a informației — și de legile ei, să se respecte acest adevăr.

NEAGU UDROIU ■

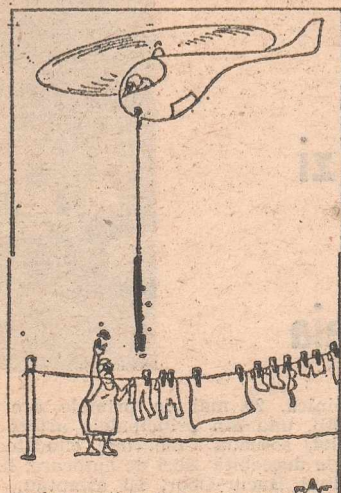
Mondo umano ?**Canibalul și bogăția**

Aș fi putut vorbi pe larg despre viața și activitatea aceluia Emmanuel de Mity care, în 1926, se căsătorea cu Marguerite De Wendel — fiica cea mare a miliardarului francez François de Wendel, regele oțelului, succedîndu-i apoi în multe din funcțiile pe care acesta le-a deținut pînă la moarte, 1949 — iar luna trecută a încetat din viață, în vîrstă de 90 de ani.

Dar, la fel de bine, aș fi putut zăbovi asupra unui alt lucru mai familiar copiilor, ce au posibilitatea să vadă pe marele și micul ecran desene animate, între care și pe cele cu Bambi, acel vestit pui de căprioară, făcînd un recviem meritat celui ce a creat acest personaj — Maurice Jake Day —, unul dintre primii animatori ai studiourilor Disney.

Însă am renunțat la flecare dintre stiriile amintite în favoarea alteia, în al cărei titlu, o revistă franceză folosește un singur cuvînt care, oricît frisoane ar trezi, trebuie scris și aici și voi explica mai tirziu pentru ce — Canibalul. Despre ce este vorba: la 11 iunie, acum doi ani, aflat în Franța, un tînăr japonez de 1,48 m înălțime învîtă acasă la el o blondă olandeză care, două cum sustinea, pentru el reprezintă inaccesibila frumusețe. Ajunsă la Issei Sagwa, cum se numește omul din „Țara Soarelui Răsare”, acesta îl declară, dintr-o suflare, dragostea sa infocată, cum se întîmplă uneori în asemenea ocazii. Tînăr blond olandez își izbucnește în ris. Nu-l crede? Ignoranță deliberată? Obisnuită cu asemenea declarații? N-avem de unde ști, acum. Cert e că, socat de reacția tubitel, îndrăgostitul ia o carabină. Îl trage un gloanț în cap. Restul e îngrozitor, dar rezumat pe scurt ar arăta cam așa: cu un singur rece exemplar, la antipodul total al înflăcăturii îndrăgostit, o taie în bucăți, face fotografiile color ale acestora și apoi le transformă în hrană. După numai câteva zile, este arestat de polițiști dar el le declară senin, lăsîndu-l siderați, că a visat dintotdeauna să înfulece o tînără. În asemenea condiții, experții nu pot considera decît nebun și astfel nu va mai fi judecat. Va rămîne însă o enigmă dintre cele mai mari ale psihiatrilor, care-l trimit la azilul Villejuif între timp, la Tokio, se va și publica romanul trînt al crimei sale — inexplicabile, cum scrie un ziarist francez — iar cartea cunoste un succes răsunător: se vînd 600 000 exemplare. Lucrurile nu se opresc aici: ea primește chiar premiul Akutagawa, care, în țara samurailor legendari, nu e o oarecare distincție. Mai mult, regizorul japonez Turo Kara, fascinat și el de afacerea care a traumatizat țara sa, a corespondat cu cel internat la azilul Villejuif, publicînd apoi volumul „Scrisori de la Sagawa” și acum vrea să turneze un film. „Dorință obsesivă”. Dar Kara trebuie să facă față concurenței lui Naguisha Oshima, realizatorul filmului Furyo (prezentat zilele trecute chiar la Cannes), care, și el, vrea o peliculă cu același subiect. La care, enigmaticul pacient al azilului citat i-a scris fără remușcări: „Dacă domnul Kara vrea să afle cine este cu adevărat autorul crimei as fi fericit să-i răspund”. Și astfel, Sagawa visează să devină și coautorul unui scenariu despre incredibila sa crimă. Dacă volumul s-a vîndut în atîtea sute de mii de exemplare, filmul nu ar cunoaște același succes, se întrebă el, îmbogățit subit de pe urma unei monstruoase omucideri... Și iată că e luat în serios.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuza

(După FÜR DICH — R.D.G.)

după moartea lui. Artistul locuiește în aproprie, într-un impunător castel. De la moartea soției este înveșmîntat tot timpul în alb. El supraveghează îndeaproape amenajările de la Teatru-Museum. Din cînd în cînd, după-amiezile, se deplasează la fața locului, la muzeu: sînt singurele lui ieșiri din casă. „Cînd spada mea va înflori din nou...” este un vers pe care lui Dali îi place să-l repete, făcînd aluzie la zilele mai bune în care — desigur nu e sigur că le va mai apuca, avînd în vedere vîrstă sa înaintată (la 11 mai a împlinit 79 ani) și încercările pe care le-a traversat în ultimul timp — continuă totuși să creadă.

Solitarul de la castelul Pubol, unul dintre cei mai mari artiști ai secolului nostru, este în prezent și cel mai scump pictor în viață din lume. Două din pinzele sale din marea epocă suprarealistă au fost vindute recent, la o licitație publică ținută la galeriile Christie's din Londra, cu un milion de dolari fiecare. El a bătut toate recordurile de afluență: la Beaubourg — 1 238 991 vizitatori; la Madrid, zece mii de persoane defilează zilnic prin fața celor 400 de Dali. Iar marele artist, care visa pe vremuri să devină Napoleon, nu mai vrea să fie Napoleon. Pretențiile l-au crescut: acum Dali vrea să fie Dali.

ION D. GOIA ■

„Carnetele secrete” ale lui Hitler

Afacerea „carnetelor secrete” ale lui Hitler are până în prezent la activ două bombe: prima, anunțarea cu surle și trîmbițe a „descoperirii” carnetelor și începerea publicării lor; a doua — declarația oficială a guvernului R.F.G. prin care se anunță că pretinsul jurnal al Führerului este un fals și că vinovații vor fi trași la răspundere. Logica desfășurării faptelor cere însă cel puțin încă o bombă — dezlegarea misterului, lămurirea întregii afaceri. Dar această bombă deocamdată întârzie. Între timp, filele dosarului se înmulțesc, ies la iveală noi amănunte și, odată cu ele, se propun fel de fel de variante, se fac numeroase speculații.

Ce sînt „carnetele”

Revista franceză „Paris Match”, unul din magazinele care și-au asigurat — contra cost, firește — textul presupusului jurnal al lui Adolf Hitler, relatează: „La 23 februarie 1983, un emisar de la „Stern” s-a întâlnit cu directorul „Paris Match”-ului și i-a spus, sub formă de secret absolut, că un document istoric extraordinar a fost regăsit, undeva în Europa, de către unul din reporterii lor (e vorba, desigur, de Gerd Heidemann): carnetele secrete ținute de Hitler între 1932 și 1945. Doar doi conducători de la „Stern” erau la curent, și ei propuneau Match-ului publicarea cu prioritate a documentului. Într-adevăr, această descoperire istorică a trezit imediat interesul nostru. Cîteva săptămîni mai tîrziu, ne-am trimis reprezentanții să examinăm documentele depuse într-un seif blindat, la Zürich. Reprezentanții noștri așteaptă într-o sală cu pereții goi. În încăperea se află scaune și o masă. Apar doi oameni, trăgînd pe cărucioare două lazi de oțel. Acestea sînt deschise, carnetele sînt aliniate în tăcere pe masă. Sînt clasate în teancuri inegale, pe ani. Sînt 60 de caiete de 21x27 cm, conținînd fiecare 100 de pagini scrise de mîna cu cerneală neagră, fiecare caiet acoperînd o perioadă de două pînă la patru luni. Pe fiecare carnet, semnătura lui Adolf Hitler. Pe fiecare copertă de piele albastru închis, inițialele aurite A. H., în caractere gotice. Pe unele din ele este aplicat sigiliul de ceară roșie al celui de-al Treilea Reich. La cererea noastră, unele din aceste carnete sînt deschise de către reprezentanții „Stern”-ului, care ne citesc extrase la alegerea noastră. Fascinantă și tulburătoare impresie: glasul lui Hitler, glasul cel mai secret al lui Hitler se înalță, în această cameră anonimă din Elveția, în 1933. Dar este oare într-adevăr glasul său? După cum avea s-o vedeamă desigur ulterioră a evenimentelor, întrebarea era cît se poate de oportună.

Cîte ceva din conținutul „jurnalului”

Din fragmentele care au apucat să fie tipărite, cititorul a putut afla — e adevărat, era vorba de o presupusă imagine pe care și-o făcea chiar autorul, deci suspectă de la bun început de subiectivism, de poleire și de ajustare în favoarea sa a faptelor consemnate, pentru a lăsa posterității o imagine cît mai măreață, în stilul lui Napoleon — că Führerul era altfel decît a intrat în conștiința publică. Dezaprobînd excesele comise în timpul manifestărilor antievreiești din „Noaptea de Cristal” în 1938. Plin de admirație pentru adversarul său, primul ministru englez Neville Chamberlain, Crușînd trupele engleze blocate la Dunkerque în 1940. Dispus intru totul să facă pace cu Marea Britanie, și Albionul a fost acela care s-a arătat perfid, ca de obicei! Încăpătînat în pacifismul său — el îl pune pe amicul său Hess să sară într-un avion și să se ducă în Scoția, cu

scopul de a sta de vorbă direct cu Churchill. Înconjurat însă de oameni incapabili — drama tuturor oamenilor mari de la Nero încoace. Cine este — potrivit carnetelor, adică, cum s-ar spune, potrivit opiniei lui Hitler însuși — șeful SA, Röhm? Un mincinos și un laș; de aceea trebuia eliminat. Dar Goebbels, șeful propagandei naziste? Un doctoraș care își pierde vremea umblind după fuste. Cum apare Himmler, șeful SS, despre care se credea totuși că se bucura de încrederea patronului? Un „crescător de găini”, un „prăpădit însetat de putere”. Singur secretarul său Bormann binemeritează. Dar, zice Führerul, i-ar fi trebuit vreo patru sau cinci ca el. În ceea ce privește „soluția finală” a problemei evreiești, ea nu este deloc menționată. Aceasta vrea să zică cum că, vezi bine, el, Hitler, nu era la curent cu ceea ce se petrecea în lagărele de concentrare și că toate ororile săvîrșite acolo s-au datorat unor ființe mirșave ca Eichmann sau Barbie. Fost-au, prin urmare, acel Adolf un monstru, un isteric? Nici pomeneală. El a fost un brav german, puțin ridicol, puțin depășit de evenimente, dar un patriot care, dacă ar trăi astăzi, în numele anticele civilizații a runelor, în numele cavalerilor Teutoni, ar refuza instalarea de rachete Parshing de către barbarii de peste Ocean pe solul sînt al vechilor germani.

Și dacă „jurnalul” era autentic?

Față de un asemenea conținut, care însemna în fond o reabilitare, fie și parțială, a lui Hitler, s-au auzit și voci iritate de însăși ideea de a lua în considerare jurnalul, pe care îl respingeau apriori. Această iritare nu se justifică însă defel. În primul rînd, pentru că o reabilitare propriu-zisă nu s-ar fi produs, căci orice ar fi fost scris în caiete, faptele concrete, indubitabile, n-ar fi putut cu nici un chip să fie șterse din istorie. Nici un fel de carnete, oricît ar fi ele de autentice, nu pot șterge din memoria noastră vicilele pierdute de români, singele vărsat de români într-un război provocat de Hitler, ciuntirea și sărăcirea țării ca urmare a acțiunilor căpeteniei naziste; nici un fel de carnete nu vor putea scuza vreedată exterminarea de către nazisti a milioane de evrei în lagărele morții; nici un fel de carnete nu vor putea face uitate jertfele și suferințele popoarelor din toate țările prin care au mărșăluit batalioanele lui Hitler. În al doilea rînd, iritarea față de un eventual jurnal al Führerului apare ca nejustificată pentru că istoria trebuie scrisă așa cum a fost, sine ira et studio. Nu faptele, probele, documentele trebuie adaptate la o schemă prestabilită, la o concluzie trasă dinainte, ci invers, concluzia trebuie să se bizuje pe fapte, pe elemente materiale. Și dacă apar noi elemente de acest fel, care nu se potrivesc cu imaginea de mai înainte, imaginea trebuie modificată, nu probele. Și încă ceva: trebuie făcută cuvenită distincție între pamflet și studiul științific al istoriei. Îmi amintesc că la puțini ani după terminarea războiului s-a tipărit la noi o carte, tradusă din limba rusă, „Călăii Europei”, care prezenta biografiile caricaturale ale căpeteniilor hitleriste. În prefața cărții — nu mai țin minte cine o semna — se arăta că „pamfletul nu poate și nu trebuie să înlocuiască studiul”. Observație valabilă oricînd, și cu deosebire în cazul de față, al „carnetelor secrete” atribuite lui Hitler. Căci dacă aceste carnete ar fi fost autentice, istoriografia n-ar fi avut decît de câștigat.

Stadiul actual al afacerii

Din relatările presei apărute după declarația oficială de fals și după sistarea publicării jurnalului, se poate țese o

lungă istorie, din care rezultă că „Stern” a fost indusă în eroare de reporterul său Gerd Heidemann, acesta a fost indus în eroare de Konrad Fischer, iar Konrad Fischer pare a fi fost indus în eroare de misteriosul Mirdorf. Dar Mirdorf (în cazul cînd există)? A fost și el înșelat de altcineva? Sau lanțul (slăbiciunile?) se oprește aici? Dacă da, atunci cine a pus la cale toată lucrătura? Și în ce scop? Referitor la scop, s-au făcut multe presupuneri: că neonaziștii au regizat o resurrecție a cultului Führerului; că adversarii revistei „Stern” i-ar fi întins acesteia o cursă spre a o compromite; că e vorba doar de o manoperă lucrativă, menită să urce tirajele și să sporească încasările; că ar fi opera unor oficine din alte țări ș.a.m.d. Nu se exclude nici posibilitatea ca unii din acești factori să fi acționat concomitent.

Dar ceea ce miră foarte tare și stîrnete altă serie de întrebări este faptul că toate argumentele invocate în contra autenticității carnetelor sînt indirecte, colaterale: că sînt unele nepotriviri, că sînt unele omisiuni, că avionul care, după cum se afirmă, ar fi transportat documentele lui Hitler a ars în întregime, că nimeni din anturajul Führerului nu știa că el ține un jurnal, că de fapt nici n-ar fi avut timp să-l scrie, că hîrtia caietelor ar fi fost fabricată prin anii '50 etc. Însă proba cea mai importantă, expertiza grafologică, a dus în toate cazurile la concluzia că scrisul este al lui Hitler (americanul Ordway Hilton, specialist în analiza de documente istorice, profesorul Huebner de la Arhivele federale din Coblenca, doctorul Max Frey-Zuler, șeful serviciului științific al poliției din Zürich și, în sfîrșit, celebrul istoric englez Hugh Trevor-Roper, de la Cambridge; e drept, acesta din urmă a dat ulterior îndărăt). Pe de altă parte, unii au susținut că e vorba de un fals chiar înainte de explozia celei de-a doua bombe. Astfel, „Le Canard enchaîné” scria: „Memorii adevărate ale unui nebulon furios, ori un fals furios îndelung ticluit de către o officină specializată? A doua soluție este probabilă. O mistificare de acest fel nu-i chiar așa de greu de mesșterit: chemați-l mai curînd pe Emile Ajar. Cu un pic de ingeniozitate și cu negri pricepuți, orice Druon, cel mai mărunț Peyrefitte ar putea să vă redacteze „Carnetele intime ale bunului Dumnezeu” sau „Cum am dictat Tablele legii pe Muntele Sinai”. Și ei ar putea într-un timp foarte scurt să vă ofere bune pagini din jurnalul secret al lui Stalin: „Partidele mele de table cu prietenul meu Hitler”. (E de observat că spiritul autor are tot timpul în vedere confecționarea textului, omîțînd grafia.)

Însă dincolo de orice presupuneri sau consideratii rămîne evidentă de necontestat: materialitatea „carnetelor” înseși miile lor de pagini și milioanele de semne trasate unul după altul, într-o fluentă scriere gotică, cu grija constantă de a urma grafismul lui Hitler în cele mai mici particularități ale lui și, în același timp, în toate meandrele evoluției lui. Fapt care ne pune inexorabil în încurcatură: cum a putut un falsificator amator, chiar ajutat de complici — și atunci, care: istorici specializați, profesori universitari, iluștri grafologi — să facă această muncă de Sisif? Să cauti să imiti un scris pe parcursul a 6000 de pagini? Să-l imiți astfel încît experți grafologi de prestigiu să-l declare autentic? Și apoi, autorul unei astfel de performanțe să fie, pe de altă parte, atît de ageamiu încît să nu știe că se face și expertiza hîrtiei? Cu ce știm pînă în prezent nu putem răspunde la întrebările puse. Reținem, piessii îi lipsește actul III. Poate că el va începe să fie scris odată cu interogatoriile ce se vor lua lui Heidemann și lui Konrad Fischer.

ION D. GOIA ■

Sheila a învățat să plîngă

Pentru că maltratase un copil de trei ani, Sheila, o fetiță americană în vîrstă de 6 ani, a fost trimisă la un spital de boli mintale, dar, din fericire pentru ea, toate locurile erau ocupate. În așteptarea unui loc vacant în această tristă instituție, judecătorul de la Tribunalul pentru minori a incredintat-o în custodie tatălui ei (un bețiv notoriu, care „locuia” mai mult în închisori decît acasă), cu obligația de a o trimite la o școală specială de modelare caracterială.

În prima zi de școală Sheila profită de pauză, scoate din acvariu peștișorii exotici îngrijii și lubiți de întreaga clasă și-i înțeapă în ochi cu un toc. În zilele următoare a distrus mobilierul dintr-o clasă alăturată, a încercat să incendieze școala. Copila furioasă, mai mică de înălțime decît cei de vîrstă ei, poartă o singură pereche de jeans murdari, are părul nespălat de luni de zile și colcăind de păduchi, miroase atît de urît încît nici un coleg n-o acceptă în banca sa. O ultimă notă personală — Sheila nu știe să plîngă! Ea nu este capabilă să dizolve în lacrimi rigiditatea unui temperament de oțel. După trei zile de școală Sheila este chemată la direcție. O însoțește profesorul ei Torey Hayden considerat „un antitalent pedagogic” ale cărui metode sînt „absurde” și „inutile”. Fetița este bătută cu brutalitate de director, în pofida protestelor lui Hayden. Suportă însă pedeapsa cu stoicism, fără o lacrimă, convinsă, o dată în plus, că judecata ei este cea reală: „cel mare-l bate pe cel mic, puternicul îl pedepsește pe cel slab”. Logica ei este cutremurătoare: „Dacă nu plîng, nimeni nu-mi poate face rău. Dacă nu văd lacrimi, ei nu știu că sufăr. Așa că învingătorul sînt eu”. Sheila este tratată cu multă înțelegere de profesorul ei, primește mici cadouri, face olimbări și poartă lungi conversații cu Hayden care descoperă un copil deosebit, cu o bogăție sufletească imensă, cu disponibilități afective uriașe. Cu un lată în puscărie sau, în cel mai bun caz, prin baruri sau circumi, cu o marmă care, în plină autostradă, a dat-o jos din mașină pentru a se elibera. Sheila avea toate motivele să-și piardă controlul. Hayden, pe care-l iubește acum cu disperare și-l ascultă orbește, apreciază că: „în realitate, fetița e un minuscul bloc compact de forță și curaj, de voință pentru supraviețuire. Șase ani de viață fără speranță i-au gravat în subconștient o lege cumplită: „cei durî rezistă!”

A trecut un an. O fetiță frumoasă îmbrăcată, parfumată, cu lungi plete blonde, frumoasă și veselă se pregătește să treacă în clasa a 3-a (sărînd peste 2 ani de studii). A obținut valori maxime la toate testele, iar indicele său de inteligență (IQ) este 180, cu cinci puncte peste cel al lui Albert Einstein! E o zi de sărbătoare. Pentru a o răsuflă pe Sheila, Torey Hayden și prietenul său Chad, avocatul care a salvat-o de balașuc, o duc la un mare restaurant. Copila este în extaz. „Voi sintetiza părinții mei”, exclamă ea. Dar cum orice mincinos este contrară principiilor pedagogice ale lui Hayden, el o corectează: „Sîntem mai mult decît părinții tăi, sîntem prietenii tăi. Părinții sînt rodul destinului, prietenii îți-i cîștigi în fiecare zi. Ei te iubesc pentru că meriți, nu pentru că trebuie”. Dorința de a avea o familie este mult mai puternică și Sheila insistă: „să ne prefațăm totuși măcar estă seară să-mi fiți voi mamă și tată...”

Deși se părea că totul merge bine, calvarul acestui copil nu se încheiase. Într-o zi a venit la școală palidă și tăcută. Din cînd în cînd se precipita spre toaletă. Torey observă sub banca ei o baltă de sînge. Cheamă o ambulanță și pe drum, înainte de a-și pierde cunoștința, Sheila povestește. Proșnat leșit din pușcărie, unchiul Jerry, fratele tatălui său, a venit să locuiască în insalubra și neîncăpătoare lor locuință. Și unchiul i-a făcut cadou o rochie nouă și i-a arătat un joc nou. Violul. Și pentru că violul nu se putea produce din cauza dimensiunilor liliputane ale fetiței, bestia și-a făcut loc cu un cutit de bucătărie. Cutitul a perforat vaginul copilei, oprindu-se în rect. A urmat o operație lungă, o convalescență lungă și Sheila, din nou înfloritoare, s-a întors la școală. Torey se întreba dacă fetița, vindecată trubește, va reuși să se refacă psihic după groaznicul șoc. Pentru că, deși învățase să scrie, să citească și să socotească, copila care mergea pe 8 ani nu învățase să plîngă. Paradoxal, lacrimile au izbucnit tocmai cînd Chad...tata Chad” i-a făcut cadou o rochiță. Nici în brațele protectoare ale lui Hayden nu s-a putut liniști multă vreme. Explicatia a fost simplă. Unchiul Jerry îi dăruise o rochie asemănătoare și copila a fost îngrozită la gîndul că iubitul ei prieten Chad ar putea dori ceea ce unchiul...

Odată cu aceste lacrimi a venit și eliberarea. Handicapată de tubercoc ce le-o purta lui Hayden și Chad de care era legată printr-un cordon ombilical invizibil, Sheila trebuia învățată să crească fără complexul abandonului, să se țină pe propriile ei picioare. Încet, cu multă discreție, i-au fost oferite o serie de preocupări care o făceau independentă de cei doi prieteni. Și într-o zi, pe față cu un zimbet ce o transfigura parca, trăind un vis secret, ascultînd o muzică interioară, Sheila dansa în curtea școlii. Un salt, o piruetă, pletele aurind în soare. Se vindecase: învățase să plîngă și să ridă.

IOAN ROȘCA ■

Momeala doctrinară a sfîrșitului

Straniu și, oricum, detestabil acest paradox, această momeală doctrinară care s-a așezat la baza duelului nuclear. În paralel cu dezvoltarea aiuritoare a armamentului atomic, a tehnologiei de asasinat în masă se vîntură cu înveșunare ideea „capacității” de „limitare a războiului viitorului”. Cu alte cuvinte, deși s-a ajuns dincolo de posibilitatea de a se face Terra lăndări, unii experți, ireponsabili sau de un cînim care-ntrece granița înțelegerii normale, bînuie teoria „condensării conflictului nuclear”, a „șanselor de a configura frontiere schimburilor de salve”...

Tot experții, de astă dată avînd gîndirea limpede și viziunea clară a consecințelor unui eventual lanț de riposte, atrag serios atenția asupra efectelor care au început să scape de sub control în prezent și în perspectivă în acest domeniu crucial al istoriei moderne. Dar să cităm din „Newsweek”: „La începutul cursei înarmărilor, descurajarea însemna doar a avea suficiente arme, astfel încît să existe destui supraviețuitori după un atac general pentru ca ei să poată devasta țara inamicului într-o acțiune de ripostă

globală. Apoi, caracteristicile armelor nucleare și strategia au devenit tot mai complicate. Noua ipoteză era că fiecare parte va încerca să distrugă rachetele și capacitățile militare ale celeilalte fără să distrugă populația civilă. Dar tehnologia MIRV a sporit avantajele primului atac, cel puțin în teorie. Astfel, teoretic, o rachetă dotată cu zece focoașe ar arunca cinci rachete surprinse în silozurile lor și avînd fiecare zece focoașe. Tehnologia MIRV a redus, de asemenea, posibilitatea că războiul să poată fi limitat la obiective militare. Ar putea, oare, toate aceste atacuri și contraatacuri să fie efectuate cu o precizie atît de mare încît să nu declanșeze un război universal? Experții nu sînt deloc siguri de acest lucru!”

Acum, azi, relația între fondul de kilotone nucleare al Europei și numărul locuitorilor a ajuns la raportul de 1 la 11 400. De atîtea ori un european poate fi ucis, în condițiile unui holocaust atomic. Tot de atîtea ori ar putea fi investit cu dreptul la viață, la cultură, la fericire.

Dreptul la viață se află însă sub zodia riscului, a riscurilor de tot felul, inclusiv al celui generat de o apăsare greșită pe butonul de declansare a unui atac nuclear. Citez tot din „Newsweek” un pertinent pasaj pe tema imperfecțiunilor omezești și tehnice într-un domeniu în care eroarea minimă poate antrenă dezastre maxime: panoplia nucleară. „O alertă falsă, semnificativă, care a durat șase minute,

s-a produs cînd un tehnician a montat din greșeală pe un computer militar american o bandă magnetică simulînd cu armele nucleare. O lansare neautorizată ar necesita, fără îndoială, o combinație de erori, dar posibilitățile sînt numeroase și crescînde. Oare trebuie să ne lăsăm triții pasiv spre momentul cînd întimplarea va immanunhia masa critică a plutoniului și drogurilor, alcoolului, nevrozei sau erorii computerului și ne va distruge pe toți cu toate valorile noastre?”

Întrebarea pare dramatică. Și este. Starea mintală precară, fie și o secundă, a unui dispecer, abulismul unui aviator sau nervozitatea unui comandant de submarin nuclear pot declanșa, într-o reacție în lanț, atacuri din greșeală, riposte corecte la greșeală, explozia Terrei și implozia istoriei.

O asemenea gafă totală care va transforma asasinarea pămîntului într-o sinucidere are la îndemînă, pe tot traseul, un însăpămîntător suport material: doctrine absurde, apologeti demenți, un carusel fantastic de mijloace de producție, personal de întreținere, fonduri uriașe și arta de a tensiona constant viața mondială. Toate acestea pentru a transforma un paradis terestru oricînd realizabil într-un imens și fără precedent crater care nu va rememora nimănui nimic...

RADU BUDEANU ■

Da, da, da, Rapidul e în A!

Rapid 1983 : bun venit în divizia A !

Nu mai incare nici o îndoială, vom avea din nou Rapidul pe prima scenă fotbalistică a țării. După 6 ani de căutări și deziluzii, cea mai pitorească echipă din fotbalul nostru își va recăpăta, din toamnă, locul meritat, reinvoind tradiția cuplelor bucureștene. Duminică, după 2-1 cu Mecanica fină, când nimic potrivit nu se mai putea întâmpla, galeria „Giuleștinei” a vînturat o nouă poezie țirziu, străzile de lângă Podul Grant, scandind cu însușele „Da, da, da, Rapidul e în A”, bucurîndu-se ca un copil cu o mie de sutele.

Dincolo de simpatia pentru un club sau altul, revenirea Realului Giulești trebuie să ne bucure pe toți. Pentru că, vorba poetului Adrian Păunescu, prin Rapid revine în divizia A însuși fotbalul românesc și cel mai frumos suporteri ai lui.

Poate că Rapidul a fost și a rămas o echipă de cartier, legată sentimental de Gara de Nord, de Podul Grant și de Călea Griviței. Dar nici o clipă, într-o istorie zbuciumată de 60 de ani (actul de întemeiere a echipei datează din 25 iunie 1923), Rapid n-a însemnat numai atât. Ea a fost (va mai fi?) pata de culoare a fotbalului românesc.

Un pic de istorie

Echipa, care a purtat în lungul anilor diferite denumiri, C.F.R. între 1923-1936 și 1946-1949, Rapid între 1936-1946 și din 1958, Locomotiva între 1949-1958, s-a înființat la 25 iunie 1923 când, într-o sală a Școlii primare din cartierul Grivița, a grup de lucrători cățărăști, Teofil Copaci, Dumitru Constantin, Grigore Grigoriu (cel dinții căștin al formației, strungar), Geza Gîncu și alții, au fondat „gruparea C.F.R.”. Se pare că primul meci, desfășurat pe terenul de la „Federație” (cam unde se găsește azi Stadionul Tineretului), a fost cel cu Unirea Timișoara, câștigat de oaspeții cu 2-1 (23 octombrie 1923).

Invingînd greutățile începutului de drum (la un moment dat, echipa a fost exclusă din campionat din lipsă de echipament), rapidiștii s-au consolidat formativ, devenind (într-o perioadă de Rivensia, I.C.O., Venus, Unirea Tricolor etc.) una din „marile puteri” ale fotbalului nostru din perioada dinaintea celui de-al doilea război mondial. Între 1935 și 1942, purtătorii culorilor vișinii (în cartea „Glasul roșilor de tren”, Ioan Chirilă povesteste cu umor cum au ajuns rapidiștii la această culoare: „Pentru că așa a vrut croitoreasa. Toate tricourile le-a cusut, cu mina ei, nevasta lui Geza (n.n. Geza Gîncu), unul din membrii fondatori). Și cum tot ea, săraca, avea să le și spele, i-a rugat pe băieți să nu vină cu alb, pentru că albul adună, mai ales în Triaj, funingiunea pe frînghie. Împlinirea a făcut să găsim o pinză vișinie”) au câștigat de 7 ori Cupa României:

1935 : 6-5 (2-1, 5-5) în finală cu Ripensia Timișoara ;
1937 : 5-1 (1-1) tot cu Ripensia ;
1938 : 3-2 (2-0) cu C.A.M. Timișoara ;
1939 : 2-0 (1-0) cu Sportul studentesc ;
În anii aceia, marcați de o victorie internațională de răsunet, 4-0 cu Ujpest, formația celebrului Zsengeller, precum și, în 1940, de eliminarea Hungariei și a lui Grajdanski în Cupa Europei Centrale (a

Sarea din bucatăle campionatului nostru. Iubirea de-o viață a lui Fănuș Neagu. După Gheorghe Tomozei, semnificația înfringerii acceptate cu umor. Demnitatea eșecului și noblețea pagubei. Greierile, ca să-l cităm pe Ioan Chirilă, care a cîntat totdeauna iluzia că fotbalul nostru ar putea fi mai bun. Ratarea ridicată la rang de gol etc., etc.

Numai femeilor iubite li s-au dedicat versuri ca acelea închinată, de-a lungul timpului, Realului Giulești :

„Sîntem peste tot acasă
Porțile ni se deschid
Nu-i echipă mai frumoasă
Și iubită ca Rapid”
sau, mai nou,
„Rapid nu-i iubire comodă,
Rapid e un club de săraci,
Rapid e o stea populară,
Rapid nu-ti dă dreptul să faci”

ambele strofe fiind extrase din mai ample poezii („Imn Rapidului” și „De ce țin eu Rapid”) ale lui Adrian Păunescu.

În chip fericit, revenirea în divizia A coincide cu împlinirea a 60 de ani de la întemeierea secției de fotbal a clubului ceferist, nimerit prilej de aduceri aminte.

cărei finală, cu Ferencvaros, Rapid nu va mai apărea s-o dispute din cauza războiului), giuleștenii au avut prima lor echipă „de aur” : Sadovschi — Slivăț, Lengheriu — Vintilă, Rășinaru, Costea — Sipos, Auer, Barakky, Gavrilăscu, Bogdan ;
1940 : 2-1 (0-0) cu Venus în a patra finală, după 2-2 (2-1, 2-2), 4-4 (2-1, 3-3) și 2-2 (0-0, 1-1), fapt unic în fotbalul nostru ;
1941 : 4-3 (1-1) cu Unirea Tricolor ;
1942 : 7-1 (1-0) cu Universitatea Cluj-Sibiu.

Mai tirziu, după război, Rapid își va mai adjudeca două trofee, în 1972 (2-0 în finală cu Jiul Petroșani) și 1975 (2-1, după prelungiri, cu Universitatea Craiova). În ultima partidă, vișinii au aliniat următoarea generație : Ionita — Pop, Grigoras, Florin Marin, Niță, Angelescu (Savu), Marin Stelian, Petcu, Iordan, Neagu, Manea.

44 de ani

Atît au așteptat răbdătorii suporteri ai Realului Giulești pînă cînd, în 1967, Rapid a izbutit să câștige campionatul, printr-un 0-0 „istoric” realizat, la 20 iunie, la Ploiești, terminînd cu două puncte înaintea lui Dinamo :

1. Rapid 26 13 8 5 39-21 34 p.
2. Dinamo 26 13 6 7 38-23 32 p.

A fost, vă mai amintiți?, bucurie mare și mulți admiratori ai Rapidului au parcurs pe jos cei 60 de kilometri de la Ploiești (aducînd istoria la zi, să notăm că, recent, după ce, învins la Tîrgu Jiu, Giuleștina și-a câștigat dreptul de a reveni în A, alți citiva zeci de suporteri s-au întors pe jos din orașul Căloanei înfinitului). Valentin Stănescu și Victor Stănesculescu au folosit în acea ediție de campionat formația (rareori schimbată) Răducanu (Andrei) — Lunescu, Motoc, Dan, Greavu, Dinu, Găvruta, Năsturescu Dumitriu II, Ionescu, Codreanu.

Fără cursele „de accelerat” ale lui Sipos, fără „bombele” lui Barakky, fără driblingurile „imposibile” ale lui Bogdan,

fără finetea lui Filoti, fără suturile ca din tun ale lui Bazil Marian, fără... fără... Rapid a câștigat, în sfîrșit, campionatul. Cum a fost cu putință? Să-i dăm din nou cuvîntul lui Ioan Chirilă :

„În ultimii ani, Rapid a fost una din puținele echipe care au emis idei. În primul rînd, feroviarilor au respins schema rigidă a lui 4-2-4. Rapid joacă de trei ani 4-4-2, prin grația lui Năsturescu și Codreanu, care au admis să cînte din aif, pentru ca tenorii Dumitriu și Ionescu să primească toate luminile reflectoare-

lor. În fond, Rapidul ultimilor ani e, în primul rînd, actul de generozitate al extremelor sale.”

Poate că lucrurile n-au fost chiar atît de simple. Cert e că victoria din 1967, așteptată o viață de om, a transformat Rapidul (dacă mai era nevoie) într-o legendă neasemuit de frumoasă a fotbalului românesc.

La mulți ani Rapidului, cea mai iubită (alături de Universitatea Craiova) echipă din fotbalul românesc !

Valentin Stănescu :

„Le-am zis așa: fraților, dacă nu intrăm, mă las eu, dar și voi!”

— Nea Tinele, ai făcut-o și pe-asta, dumneata ai scos Rapidul campion și tot dumneata l-ai readus, după 6 ani de chin, în divizia A ! Bravo !

— Stai așa, să nu se înțeleagă c-am avut nevoie de 6 ani ! Eu m-am întors la Rapid în vara trecută. Și, dintr-un foc, am reușit promovarea ! Dar nu singur, nici vorbă. M-au ajutat mulți. Conducerea ministerului, a clubului, Nichi Dumitriu, Rică și, în primul rînd, jucătorii. Pentru că tot ei au dus greul. Al meciurilor și, înții și înții, al antrenamentelor.

— De ce această ordine ?

— C-așa am fost și am rămas : un om al dracului. La mine, care a mișcat în front, a zburat ! Cine nu trage, valoa ! Cînd am venit, l-am găsit pe Bartales, jucător bun, dar leneș, mofturos. Nu s-a încadrat, i-am dat dezlegare pentru Gloria Reșița și bună-ziuă. Cu ceilalți însă m-am împăcat bine. Au fost serioși, au tras. La prima întîlnire, le-am zis : fraților, dacă nu intrăm, mă las eu, dar vă lăsați și voi ! Băieții au priceput că nu-i de glumă și s-au pus pe treabă. Am luat, luna asta, 12 puncte din 6 meciuri, retrogradînd două echipe, pe Pandurii și pe Mecanică fină, ce crezi matală, fără muncă ar fi fost posibil !

— N-ar fi fost. Care a fost echipa standard !

— Ion Gabriel în poartă, Popescu, Pirvu, Tiță, Adrian Dumitru și, în ultimele jocuri, Mincu pe fund, Petruț, Io. Ion și Paraschiv la mijloc, Cojocaru, Damaschin și Manea în atac.

— Pe care din ei ai fi tentat să-l remarci în mod special ?

— Pe toți. Ei au câștigat campionatul în antrenamente, care au fost, de fiecare dată, mai grele decît meciurile. Am găsit un fel de na-ți-o ție, dă-mi-o mie și am trecut la scheme, la tactică. Am gândit fiecare partidă.

— A chiuit careva ? Ion Ion ?

— Așa, cu Ion, e o idee fixă. El a dat tot ce-a putut. A fost foarte folositor.

— Cum îți s-a părut, după 14 ani, publicul Giuleștinelui ?

— De ce după 14 ani ?!

— Pentru că, după socotelile mele, dumneata ai plecat de la Rapid în 1968. Pînă în 1972, cînd te-ai întors, au trecut, nu-i așa, 14 ani ?

— Ai dreptate. Ți-aduci aminte cum am plecat ? Dărîmat rău.

— De ce ?

— M-a curățat Neagu, în finala de Cupă cu Dinamo. A ratat un 11 metri în minutul 90, a intrat Lucescu și a marcat pentru Dinamo. Așa e fotbalul, mai rău ca buletinul meteorologic.

— De acord, ce-i cu publicul ?

— Publicul Rapidului ? Suflet de aur, piine caldă. Am fost prin multe părți, la Brașov, la Dinamo, unde am fost excelent tratat și unde, la Dinamo mai refer, am câștigat tot ce se putea, campionatul și cupa, nicăieri nu m-am simțit ca-n Giulești. Poate și din cauza lui Nichi.

— Ce-i cu Nichi ?

— El a fost jucătorul pe care l-am iubit cel mai tare.

— Nea Tinele, ce e Rapidul pentru dumneata ?

— Știu eu ce să zic ? Apa pentru pește.

Cînd eram la Dinamo, duminica dimineața nu lipseam de la meciurile Giuleștinei. Mă tragea așa. E sigur, eu am Rapidul în sine și n-o să scap de el pînă mor.

— Am o întrebare în doi peri : nu îți-a părut rău c-ai retrogradat, cum ziceai, două echipe ?

— Ba da, dar ce puteam face ? Tot că-mașa ta ție-mă mai aproape.

— Totuși promovarea a fost mai ușoară decît ai crezut, nu ?

— Parcă. Pe lingă valoare, noi am avut și rezistență. Alții nu, s-au stîns. Mi-a fost, un timp, frică de Dinamo Victoria, cunoscînd încăpățînarea lui Teacă, dar mi-a fost degeaba. De Slatina, zău, nu mi-a fost. Poate c-am greșit, mai știu ?

— Valoare ?? Ce valoare, Rapid va rezista, cred, greu în divizia A !

— Ce vorbești ? ! Uite-l pe Damaschin, va fi jucător mare, urmașul lui Cămătaru. Lovește cu ambele picioare, sare la cap ca Sara Simeoni, protejează mingea de nu i-o ia decît arbitrul ! Și asta, atenție, la 22 de ani !

— O fi, dar cu o floare...

— Vom mai lua, probabil, cîțiva tineri din București, din diviziile inferioare. La

„O lume ne bună, ne bună, ne bună”
Fotografii de ION PREDOȘANU

granguri nu ne băgăm. Dealtfel, Rapidul n-a luat niciodată jucători mari, doar a dat. Pe Rică, pe Dumitru și așa mai departe. Sînt mulți, Florin Marin, alții.

— Se zvoneste că Dumitru va reveni în Giulești.

— Cit sînt eu aici, nu. În iarnă, trebuia să vină, dar ne-a păcălit. Noi îl așteptam la Bușteni, la „Silva”, el și-a făcut într-adevăr apariția, dar cu Stroescu, pentru Craiova ! L-am iubit, dar nu-l pot ierta.

— Pe Răducanu însă l-ai iertat !

— Cine are sufletul lui Rică ? ! Și-apoi, după ce s-a lăsat, a pus osul. M-a ajutat în pregătirea portarilor și n-am ce să-i reproșez.

— Nea Tinele, dac-aș avea puterea să-ți dau un jucător, pe care l-ai alege ?

— Aș lua toată Craiova. Echipă mare.

— Ești mulțumit, Valentin Stănescu ?

— I-auzi întrebare ! Dac-aș avea un pic de voce, aș cînta. Dar cîntă, și pentru mine, galeria. I-auzi-o : Rapid, Rapid / Luptă dacă ne iubesci / Rapid, Rapid / Haida-hai Rapid Giulești. Sînt versurile lui Adrian Păunescu, nu ?

— Mi-ai spus ce e Rapidul, spune-mi, în încheiere, ce-a fost.

— Am una bună și nu prea s-a scris. Era în '49, jucam acasă, în Giulești, cu Libertatea Oradea. Eu, în poartă, am luat 4 goluri. La 0-4, prin minutul 75, s-a schimbat macazul. A dat Lungu un gol, apoi Andrei Rădulescu, actualul președinte al federației, două, le-a mai tras și Filoti unul, pac-și Bazil cu alte două, s-a terminat 8-4 ! După aceea, vis, chermезă, balamuc, lumea să ne sfîșie de fericire. Asta a fost Rapidul, puștiule, și asta a rămas, o lume ne bună, ne bună, ne bună.

OVIDIU IOANIȚOIA

Flacăra, Redacția, București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : Secția reportaj, social-politic și economic (Ilie Purcaru, Dumitru Constantin, Mihai Pelin, Dorin Salăjan, Cornel Nistorescu - 26,00, Tudor Octavian - 25 59, Ion D. Goid - 25 66) ; secția cultură-învățămînt (N. Grigore Mărășanu, Elena Gherea - 25 66, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu - 14 57) ; secția probleme cetățenești, scrisori (Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Emanuel Valeriu - 25 42, Mihai Stănescu, Lionel Nițescu - 14 57, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu, Alexandru Șerban - 21 30) ; Audiențe - 25 58 ; secția știință, urgențe, cenoacu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanițoia - 21 28, Liviu Timbus - 25 66, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Constantin Dragomir - 21 28, Cici Adam, Dumitru Graur, Victor Rădulescu - 14 53, Dan Birlădeanu - 21 23, Mircea Popp - 25 69, 20 72, Vasile Monecan - 25 28) ; secretar responsabil de redacție - Nicolae Cristache - 21 43, redactor șef adjunct - Nicolae Arsenie - 21 24 ; redactor-șef - 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii” Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11 126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU